

Liahona

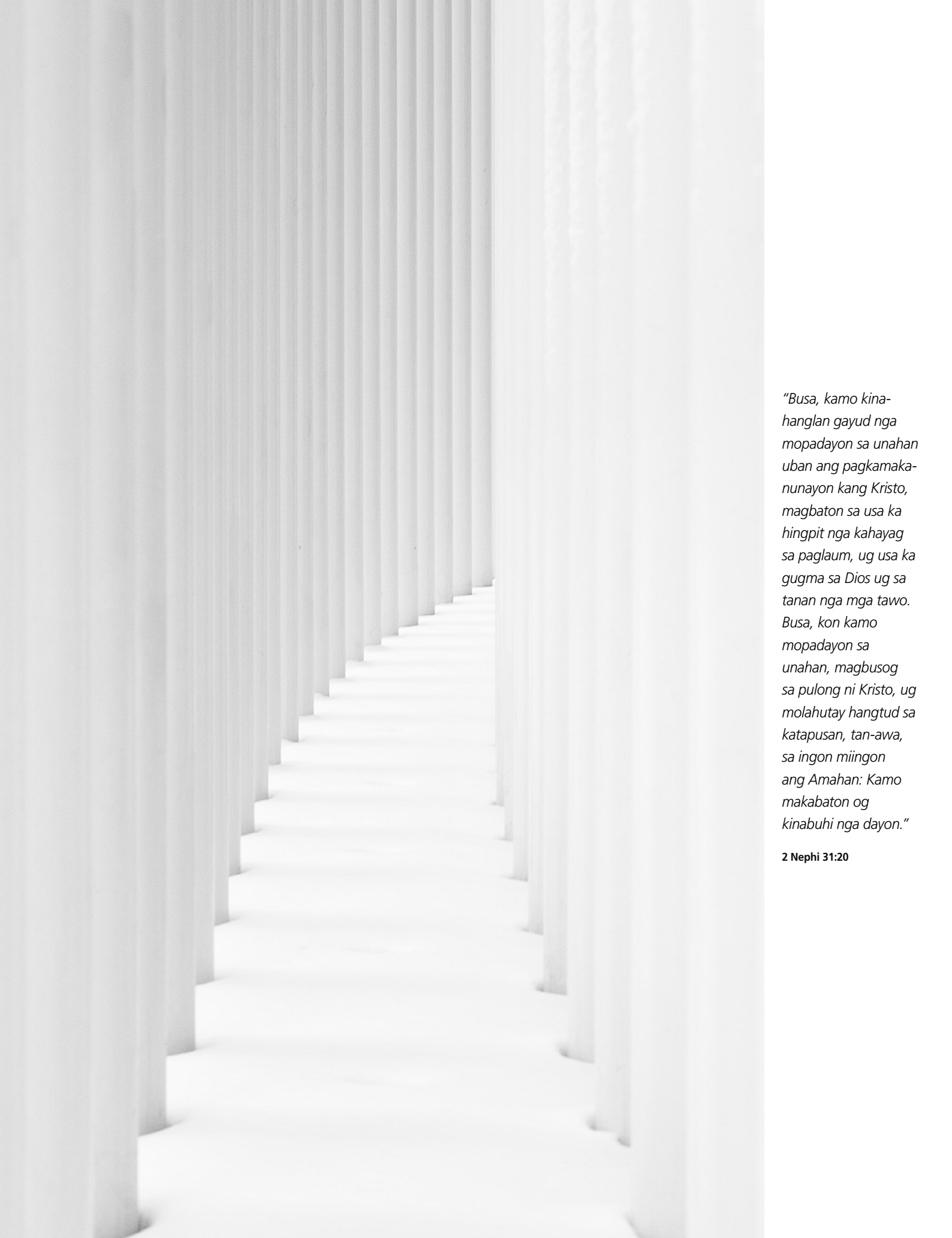

**Gugma: Ang
Kamahinungdanon
sa Putli nga Relihiyon,
pp. 4, 14**

Kagawasan sa Relihiyon: Usa ka
Mensahe sa Pagka-patas, p. 22

Sa Unsang Paagi Mawagtang ang
Akong mga Hunahuna sa Paghikog,
p. 30

Mga Ward Council: Ang Kahimanan
sa Ginoo sa Pagpanalangin sa mga
Pamilya, p. 34

*"Busa, kamo kina-
hanglan gayud nga
mopadayon sa unahan
uban ang pagkamaka-
nunayon kang Kristo,
magbaton sa usa ka
hingpit nga kahayag
sa paglaum, ug usa ka
gugma sa Dios ug sa
tanan nga mga tawo.
Busa, kon kamo
mopadayon sa
unahan, magbusog
sa pulong ni Kristo, ug
molahutay hangtud sa
katapusan, tan-awa,
sa ingon miingon
ang Amahan: Kamo
makabaton og
kinabuhi nga dayon."*

2 Nephi 31:20

MGA MENSAHE

- 4 Mensahe sa Unang Kapanzulohan: Human sa Gugma, Unsa man Dayon?**
Ni Presidente Dieter F. Uchtdorf
- 7 Mensahe sa Visiting Teaching: Ang Pagkaginikanan Mao ang Sagradong Katungdanan**

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

- 14 Praktisa ang Relihiyon nga Putli**
Ni Elder Don R. Clarke
Pakat-on sa paghigugma sa Manluluwas pinaagi sa pagpraktis sa relihiyon nga putli.

- 20 Ikapulo, Tayming, ug Transportasyon**
Ni Atilio Coitiño Guzmán
Wala mi kwarta nga ikaplete sa pag-adto sa simbahan, gawas kon gamiton namo ang among kwarta nga para sa ikapulo.
- 22 Pagtuo, Pagka-patas, ug Kagawasan sa Relihiyon**
Ni Elder Ronald A. Rasband
Pinaagi sa pagtabang sa uban inubanan sa usa ka diwa sa pagka-patas, bation ninyo ang dugang nga paghigugma sa Manluluwas alang kaninyo ug sa uban.

- 30 Pagpili nga Mabuhi: Pagbuntog sa mga Hunahuna nga Maghikog**
Pangalan gipugngan
Ang Kahayag sa Kalibutan nakatabang nako nga makalahutay sa lisud nga mga panahon sa akong seasonal nga depresyon.
- 34 "Nagpundok nga Naghiusa diha sa Akong Ngalan"**
Ni Jakob R. Jones
Tan-awa ang mga bunga sa usa ka paningkamot sa ward council sa pagtinguha og pagpadayag ug paglihok tungod sa gugma.

MGA DEPARTAMENTO

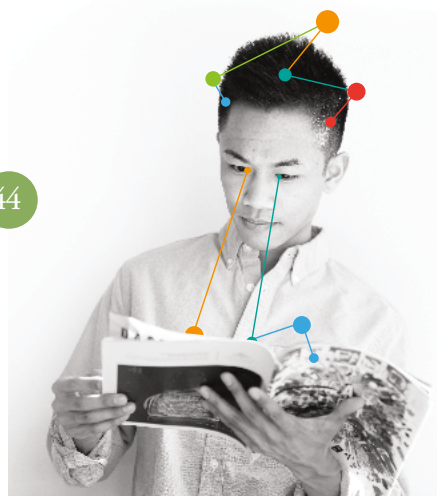
- 8 Notebook sa Abril 2016 nga Komperensya**
- 10 Mga Pagpamalandong: Si Sister Mabel, nga Nagkanta**
Ni R. Val Johnson
- 11 Pagserbisyo diha sa Simbahan: Napanalanganin tungod sa Akong Pagserbisyo**
Ni John A. Grincer
- 12 Nagpaabut og Kaluha, Nakakaplag og mga Milagro**
Ni Cheryl Lapating-La Torre
- 40 Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw**
- 80 Hangtud sa Sunod Natong Panagkita: Ang Dakong Babag sa Zion**
Ni Presidente Ezra Taft Benson

ANAA SA HAPIN

Sa atubangan: Detalye gikan sa *Daghan ang Iyang Giayo*, ni J. Kirk Richards. Sulod sa atubangang hapin: Gilitratohan ni Philipp Klinger © Getty Images. Sulod sa luyo nga hapin: Les Nilsson.

44

- 44 Walay Neutral nga Dapit: Sa Unsang Paagi nga ang Media Nakaimpluwensya Kanato**
Ni Aysia Tan
Ang media makaimpluwensya kanato sa usa ka paagi o sa lain—sa positibo man o negatibong paagi.

- 48 Mga Profile sa Young Adult: Pagtukod sa Gingharian didto sa Australia**
Ni Ben Robinson
Ang pagkawala sa pangdungog wala makapahunong ni Callan Brooks sa pagtabang alang sa pagpadali sa buhat sa Ginoo sa Australia.

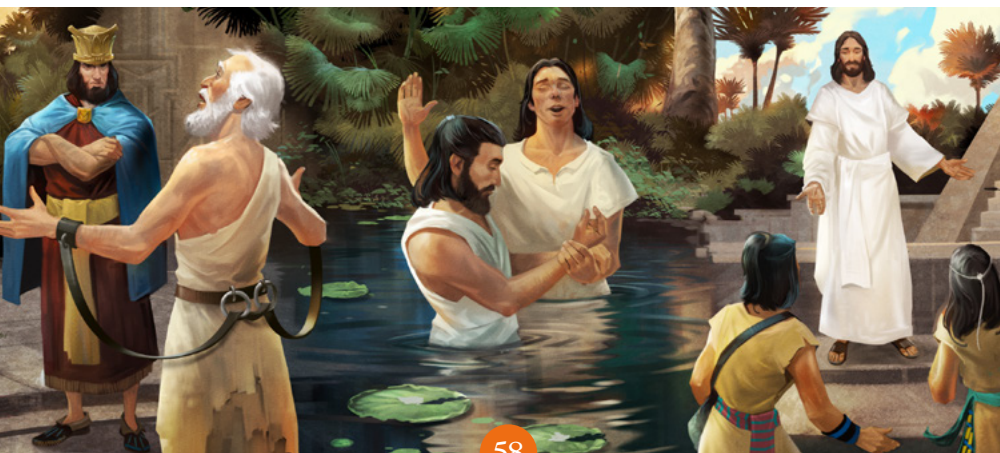
Tan-awa kon inyo bang makit-an ang Liahona nga gitago dinhi niini nga isyu. Timailhan: Unsang paagiha nga mahimo kang misyonaryo?

- 50 Gikan sa Natad sa Misyon: Adtoa Si Rebecca**
Ni Mindy Raye Friedman
- 52 Poster: Tan-awa ang Kahayag**
- 53 Mubo ug Direkta**
Lisud ba ang magmatinud-anon? Giduhaduhaan ang usa ka propeta?
- 54 Mga Klase sa Pagpanahi ug Ikaduhang Higayon**
Ni Belen Chaparro
Human ko mawad-i og kahigayunan sa pagpakigbahin sa ebanghelyo ngadto sa akong piano teacher; nahibalo ko nga dili moabut ang laing oportunidad.
- 56 Mga Sugo = Gugma**
Ni Charlotte Larcabal
Unsay kalabutan sa mga sugo bahin sa gugma?
- 58 Giunsa Nako sa Pagkasayud: Nganong Gikinahanglan ang Basahon ni Mormon?**
Ni Elvin Jerome Laceda
- 60 Napalig-on pinaagi sa Pulong sa Dios**
Ni Elder Yoon Hwan Choi
Ang pagtuon sa mga kasulatan ug pasunod sa propeta nakatabang kanako sa paghimo og dagkong mga desisyon sa akong kinabuhi.
- 63 Mga Tubag gikan sa mga Lider sa Simbahan: Unsaon sa Pagpakita og Kamapasalamaton**
Ni Elder Robert D. Hales
- 64 Atong Luna**

65

- 65 Hain nga Dalan ang Pilion?**
Ni Abbey F.
Bisan og gidaug-daog ko, ang pagsunod ni Jesus ang pinakamaayong dalan.
- 66 Ang Langitnong Amahan Maminaw sa Inyong mga Pag-ampo**
Ni Neill F. Marriott
- 68 Mga Bata Kinsa Mibarug nga Masaligon: Pagkahimong usa ka Misyonaryo**
Ni Jenna Koford
Si Jesse mipakigbahin sa ebanghelyo pinaagi sa pagpili nga mohimo og school report mahitungod sa Utah.
- 70 Pag-atiman ni Elise**
Ni Merillee Booren
Tan-awa kon sa unsang paagi gihunong ni Daniel ang iyang pagkasagmuyo ngadto sa iyang igsoong babaye ug mipakita sa iyang gugma kaniya.
- 72 Mga tubag gikan sa usa ka Apostol: Nganong importante ang Pag-ula sa Manluluwas?**
Ni Elder Dallin H. Oaks
- 73 Atong Pahina**
- 74 Si Jesus Nahigugma sa Tanan**
- 75 Makabasa Ko sa Basahon ni Mormon**
- 76 Mga Istorya sa Basahon ni Mormon: Mibisita si Jesus sa mga Nephite**
- 79 Koloranan nga Pahina: Makatabang Ko nga Magmalipayon ang Akong Pamilya**

58

Internasyonal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimpronta sa Cebuano

Ang Unang Kapangulohan: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles:

Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund

Editor: Joseph W. Sitati

Luyo-luyo sa mga Editors: James B. Martino, Carol F. McConkie

Mga Adviser: Brian K. Ashton, Randall K. Bennett, Craig A. Cardon, Cheryl A. Esplin, Christoffel Golden, Douglas D. Holmes, Larry R. Lawrence, Carole M. Stephens

Tigdumalang Direktor: Peter F. Evans

Direktor sa Operasyon: Vincent A. Vaughn

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan:

Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: R. Val Johnson

Luyo-luyo sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr

Assistant sa Publikasyon: Megan Seitz

Team sa Pagsulat ug Pag-edit: Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jill Hacking, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Anne Selu, Paul VanDenBerghe, Marissa Widdison

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Team sa Pagdesinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus,

C. Kimball Bott, Tom Child, Nate Gines, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Rachel Smith, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Coordinator sa Intellectual Property:

Collette Nebeker Aune

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Team sa Produksyon: Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty, Derek Richardson

Prepress: Jeff L. Martin

Direktor sa Pag-impronta: Craig K. Sedgwick

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Stephen R. Christiansen

Paghubad: Francisco M. dela Cruz

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa *Dateline Philippines* sa *Liahona*, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P48 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Sa pag-subscribe ug pag-renew sa magasin, bisitahi ang <http://store.lds.org>. Paliug ayaw kalimti sa pagbutang sa imong ward/branch isip address asa ipadala ang imong subskripsyon.

Kon dunay mga pangutana mahitungod sa subskripsyon paliug tawag sa Church's Global Service Center (GSC) sa 1800-8-680-3950 alang sa mga subscriber sa PLDT ug Smart o 1800-1-441-0687 alang sa mga subscriber sa Globe.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa *Liahona*, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Liahona (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabut nga "kompas o direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2016 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-impronta sa Tinipong Bansa sa Amerika. Gi-impronta sa Pilipinas.

Ang teksto ug biswal nga materyal diha sa *Liahona* mahimong kopyahan alang sa sulagma, dili pangkomersyo nga paggamit sa simbahan o panimalay. Ang biswal nga materyal dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kreditto sa maong artwork. Ang mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

September 2016 Vol. 19 No. 9. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Post Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2).

NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Mga Ideya sa Family Home Evening

Kini nga isyu naglangkob og mga artikulo ug mga kalihokan nga magamit alang sa family home evening. Ang mosunod mao ang duha ka mga ehemplo.

"Mga sugo = Gugma," pahina 56:

Ikonsiderar ang pagpangutana sa inyong mga anak mahitungod sa mga sitwasyon sa dihang sila natintal sa pagsupak kaninyo. Mga ehemplo tingali maglakip sa pagdula diha sa busy nga dalan o pagkatulog sa gitakda nga oras. Pangutan-a sila ngano nga mihatag kamo nila niadtong mga instruksyon (tungod kay kamo nahigugma kanila). Dayon magamit ninyo ang artikulo sa paggamit niini nga baruganan ngadto sa mga sugo sa Langitnong Amahan. Ipasabut nga ang Langitnong Amahan mihatag nato og mga sugo tungod kay Siya nahigugma nato ug nasayud Siya nga ang mga sugo makatabang sa pagpanalipod kanato. Atong

ikapakita ang atong gugma alang Kaniya pinaagi sa pagsunod niadto nga mga sugo.

"Pag-atiman ni Elise," pahina 70: Ang artikulo nag-istorya mahitungod sa usa ka bata nga ginganlan og Daniel kinsa usahay maglagot sa iyang igsoong babaye nga dunay kakulangan sa panglawas bisan og siya nahi-gugma sa iyang igsoong babaye. Ikonsiderar ang pagbasa sa artikulo uban sa inyong mga anak. Makapangutana ka kanila unsaon ni Daniel pagpakita sa iyang gugma alang sa iyang igsoong babaye ug pag-brainstorm og mga paagi nga mahimo sa inyong pamilya sa pagpakita og gugma ngadto sa usag usa, magsunod sa ehemplo ni Daniel.

ANAA PAY DAGHAN SA INTERNET

Ang *Liahona* ug ubang mga materyal sa Simbahan anaa sa daghang pinulongan sa **languages.lds.org**. Bisitaha ang **facebook.com/liahona.magazine** (anaa sa pinulongang English, Portuguese, ug Spanish) sa pagpangita og makadasig nga mga mensahe, mga ideya sa family home evening, ug materyal nga mahimo nimong ipakigbahin sa imong mga higala ug pamilya.

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Ang mga numero nagrepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Basahon ni Mormon, 54,
58, 74, 75, 76

Calling, mga, 11, 34

Debosyon, 10

Depresyon, 30

Espiritu Santo, 41

Garbo, 80

Gugma, 4, 56, 66, 70, 74

Hugot nga Pagtuo, 11,

22, 48

Ikapulo, 20

Jesukristo, 4, 22, 30, 65,

72, 74

Kagawasan sa
relihiyon, 22

Kahayag, 30, 52

Kalamboan, 40

Kasugaoan, mga, 4, 56

Kinabuhì sa Wala pa

Dinhì sa Yuta, 53

Media, 44

Mga konseho, 34

Misyonaryo nga buhat,

42, 43, 48, 54, 68

Pag-ampo, 66

Pagkaginikanan, 7

Pagkamasulundon, 4, 53,

56, 60

Paglaum, 52

Pagpamatuod, 58

Pagpangdaug-daog, 65

Pagpasalamat, 63

Pagsulay, mga, 12, 40, 64

Pagsunod sa Propeta,

53, 60

Pagtuon sa kasulatan,

60

Pag-ula, 72

Pamilya, 7, 12, 79

Seminary, 60

Serbisyo, 11, 41, 79

Teknolohiya, 44

**Ni Presidente
Dieter F. Uchtdorf**

Ikaduhang Magtatambag
sa Unang Kapangulohan

HUMAN SA GUGMA, UNSA MAN DAYON?

Ang atong pinalanggang propeta, si Presidente Thomas S. Monson, nagtudlo nga “ang gugma mao ang labing mahinungdanon sa ebanghelyo.”¹

Ang gugma importante kaayo nga si Jesus mitawag niini nga “daku ug unang sugo” ug miingon nga ang matag laing tipik sa balaod ug mga pulong sa mga propeta nalakip niini.²

Ang gugma mao ang sentro nga motibo alang sa tanan natong gibuhay sa Simbahan. Matag programa, matag miting, matag lihok nga kita nahimong kabahin isip disipulo ni Jesukristo kinahanglang maggikan niining hiyas—tungod kay kon walay gugma nga putli, “ang tiunay nga gugma ni Kristo,” kita walay kapuslanan.³

Sa higayon nga atong masabtan kini sa atong hunahuna ug kasingkasing, sa higayon nga atong ipahayag ang atong gugma alang sa Dios ug sa atong isigka tawo—unsa man dayon?

Igo na ba ang pagbati og kapuangod ug gugma alang sa uban? Ang pagpahayag ba sa atong gugma alang sa Dios ug sa atong silingan nakatagbaw sa atong obligasyon ngadto sa Dios?

Ang Sambingay sa Duha ka Anak nga mga Lalaki

Didto sa templo sa Jerusalem, ang punuang mga pari ug mga anciano sa mga Hudeo miduol ni Jesus aron mapangitaan Siya og sayop sa Iyang mga pulong. Ang Manluluwas, hinoon, mibali sa sitwasyon batok kanila pinaagi sa pagsugilon og usa ka istorya.

“Usa ka tawo may duha ka anak nga lalaki,” Siya misugod. Ang amahan miadto sa usa ug mihangyo kaniya nga lakaw trabaho sa parrasan. Apan ang anak mibalibad. Sa kaulahian kana nga anak “nagbasul, ug miadto.”

Dayon ang amahan miadto sa iyang ikaduhang anak ug mihangyo kaniya nga lakaw trabaho sa parrasan. Ang ikaduha nga anak misiguro kaniya nga siya moadto, apan wala gayud siya moadto.

Dayon ang Manluluwas miatubang ngadto sa mga pari ug mga anciano ug nangutana, “Hain man niining duruha ang nagtuman sa kabubut-on sa iyang amahan?”

Sila miangkon nga kadtong unang anak—ang usa nga miingon nga dili siya moadto apan sa kaulahian nagbasul ug mitrabaho sa parrasan.⁴

Ang Manluluwas migamit niini nga istorya aron sa paghatag og empasis sa kaimportante sa baruganan—kadtong nagsunod sa mga kasugoan mao ang tinuoray nga nahigugma sa Dios.

Tingali mao kini hinungdan nga si Jesus naghangyo sa mga tawo sa pagpaminaw ug pagsunod sa mga pulong sa mga Fariseo ug mga escriba apan dili buhaton ang ilang ginabuhay.⁵ Kining mga relihiyusong magtutudlo wala magbuhay sa ilang gipanulti. Ganahan silang mag-istorya mahitungod sa relihiyon, apan subo lang nga nasipyat sila sa kamahinungdanon niini.

Mga Lihok ug Atong Kaluwasan

Usa sa katapusang mga leksyon sa Manluluwas ngadto sa Iyang mga disipulo, namulong Siya ngadto nila bahin sa katapusang Paghukom. Ang mga dautan ug mga mata-rung pagalainon. Ang maayo makapanunod sa kinabuhing dayon; ang dautan dad-on ngadto sa mahangturon nga silot.

Unsa ang kalainan tali niining duha ka grupo?

Kadtong mipakita sa ilang gugma pinaagi sa lihok maluwat. Kadtong wala ipanghimaraut.⁶ Ang tinuod nga pagkakabig sa ebanghelyo ni Jesukristo ug sa mga mithi niini ug mga baruganan masaksihan pinaagi sa atong mga lihok diha sa atong inadlaw-adlaw nga mga kinabuhi.

Sa katapusan, ang taphaw nga pagpahayag sa gugma sa Dios ug sa isig katawo dili mokwalipay nato sa kahimaya-an. Tungod kay, sumala sa gitudlo ni Jesus, “dili tanang magaingon kanako, Ginoo, Ginoo, makasulod sa gingharian sa langit; kondili ang nagatuman sa kabubut-on sa akong Amahan nga anaa sa langit.”⁷

Unsa ang Sunod human sa Gugma?

Ang tubag sa pangutana nga “Human sa gugma, unsa man dayon?” mahimong yano ra ug pintok. Kon kita tinuoray nga nahigugma sa Manluluwas, atong idap-ig ang atong mga kasingkasing ngadto Kaniya ug dayon maglakaw kita sa dalan sa pagkadisipulo. Kon kita nahigugma sa Dios, manlimbasug kita sa pagtuman sa Iyang mga sugo.⁸

Kon kita tinuoray nga nahigugma sa atong isigkatawo, ipaabut nato ang atong mga kaugalingon aron tabangan “ang kabus ug ang timawa, ang masakiton ug ang nag-antus.”⁹ Tungod kay sila kinsa mobuhat niining dili hinakog nga buhat sa kapuangod ug serbisyo,¹⁰ ang sama mao ang mga disipulo ni Jesuskristo.

Mao kini ang moabut human sa gugma.

Mao kini ang kahulugan sa ebanghelyo ni Jesukristo. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “Gugma—ang Kahulugan sa Ebanghelyo,” *Liahona*, Mayo 2014, 91.
2. Tan-awa sa Mateo 22:36–40.
3. Tan-awa sa Moroni 7:46–47.
4. Tan-awa sa Mateo 21:28–32.
5. Tan-awa sa Mateo 23:3.
6. Tan-awa sa Mateo 25:31–46.
7. Mateo 7:21.
8. Tan-awa sa Juan 14:15.
9. Doktrina ug mga Pakigsaad 52:40.
10. Tan-awa sa Mosiah 18:8–9.

PAGTULUN-AN GIKAN NIINI NGA MENSAHE

Si Presidente Uchtdorf mihulagway sa tinuod nga mga disipulo ni Jesukristo sama niadtong nagpakita og gugma alang Kaniya ug alang sa uban pinaagi sa ilang mga lihok. Nagtudlo Siya kanato nga “kon kita tinuoray nga nahigugma sa Manluluwas, atong idap-ig ang atong mga kasingkasing ngadto Kaniya ug dayon maglakaw kita sa dalan sa pagkadisipulo.” Ikonsiderar ang pagpangutana niadtong imong gitudloan kon unsay mga pamaagi nga ang gugma midasig kanila sa paglakaw diha sa dalan sa pagkadisipulo. Mahimo nimong ipakigbahin usab ang imong mga kasinatian ngadto nila. Tingali imong ikonsiderar ang pagdapit nila sa pag-ampo alang sa dugang nga tiunay nga gugma ni Kristo ug kusog aron lihokon ang paghigugma.

Pagsunod sa mga Sugo ug Paghigugma sa Uban

Kon maghunahuna kita og gugma, sa kasagaran ang unang butang nga moabut sa hunahuna mao ang romantiko nga mga salida, tsokolate, ug mga bulak. Apan ang gugma—*tinuod* nga gugma—mas lawom pa ug mas dili hakog kay niana. Si Jesukristo nagpakabuhi alang nato ug namatay tungod nato tungod sa iyang gugma alang kanato. Gani, ang duha ka dagkong mga sugo mao ang paghigugma sa Dios ug sa paghigugma sa tanan (tan-awa sa Mateo 22:36–40). Apan unsaon nato *pagpakita* sa uban nga kita nahigugma kanila?

Si Presidente Uchtdorf mipakigbahin sa sambingay ni Kristo sa duha ka mga anak, ang usa nagtrabaho alang sa iyang amahan ug ang usa wala. Ang Manluluwas mipasabut nga ang

anak lamang nga misunod sa iyang amahan ang tinud-anay nga nahigugma kaniya. Sa samang paagi, kon kita mosunod sa mga sugo sa Dios, atong gipakita nga kita nahigugma Kaniya ug gusto nga mobalik ngadto Kaniya.

Apan sa unsa nga paagi nga atong mapakita ang atong

gugma alang sa tanan? Si Presidente Uchtdorf mipasabut usab niana:

“Kon tinud-anay kitang nahigugma sa atong isigka tawo, kita motabang ‘sa kabus ug sa timawa, sa masakiton ug sa gisakit.’ Kay sila kinsa mohimo niining dili hinakog nga mga buhat sa kalooy ug serbisyo, ang mao mga disipulo ni Jesukristo.”

Mao nga sa sunod higayon nga inyong makita ang inyong ginikanan, igsoon, o higala, hunahunaa ang pagserbisyo kanila sa pagpakita sa inyong pagbati alang kanila. Dili lamang kini makapalipay kanila ug kaninyo, apan makapalipay usab kini sa inyong Amahan sa Langit.

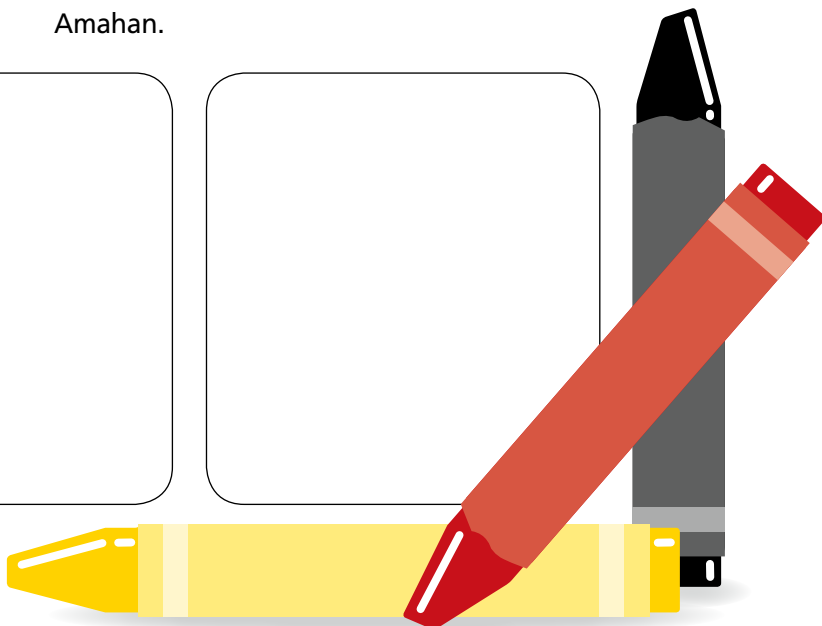
MGA BATA

Pagpakita og Gugma

Gipakigbahin ni Jesus ang usa ka istorya mahitungod sa usa ka amahan ug sa iyang duha ka anak nga lalaki. Ang amahan nagtrabaho sa ubasan ug nangayo og tabang sa iyang duha ka anak. Ang unang anak miingon nga dili ko apan sa wala madugay miadto ra sa pagtabang sa ubasan. Ang ikaduhang anak miingon nga motabang siya, apan wala

gayud moadto. Gitudlo ni Jesus nga ang unang anak mipakita og mas dakong gugma sa iyang amahan pinaagi sa pagsunod.

I-akting kini nga istorya! Dayon pagsulat o pagdrowing og tulo ka butang nga imong mahimo aron ipakita ang imong gugma sa Langitnong Amahan.

Tun-i sa mainampuon paagi kining materyal ug pagtinguha sa inspirasyon aron masayud unsay angay nga ipakigbahin. Sa unsang paagi nga ang pagsabut sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan” makapadugang sa inyong hugot nga pagtuo diha sa Dios ug makapanalangin niadtong inyong giumumahan pinaagi sa visiting teaching? Alang sa dugang nga impormasyon, adto sa reliefsociety.lds.org.

Ang Pagkaginikanan Mao ang Sagradong Katungdanan

Ang atong Langitnong Amahan Amiestablisar sa pamilya aron sa pagtabang kanato nga matudlo ang husto nga mga baruganan sa mahigugmaon nga kahimtang. Si Presidente Thomas S. Monson miingon: “Dayga ang inyong anak ug gaksa; ingna nga, ‘Gimahal ko ikaw’; ipahayag kanunay ang inyong pasalamat. Ayaw itugot ang usa ka sulbarunon nga problema maoy mahimong mas importante kay sa tawo nga angayng mahalon.”¹

Si Susan W. Tanner, kanhi presidente sa kinatibuk-ang Young Women, mitudlo: “Ang atong Langitnong Amahan naghulagway sa sumbanan nga angay natong sundon. Siya nahigugma kanato, nagtudlo kanato, nagpasensya kanato, ug Iya kitang gisaligan nga molihok sumala sa atong kabubuton. . . . Usahay ang pagdisiplina, nga nangahulugan og ‘pagtudlo’, masaypan nga pagsaway. Ang mga bata—ingon man usab ang mga katawhan sa tanang pangidaron—momaayo ang

kinaiya tungod sa gugma ug pagdasig kay sa pagpanaway.”²

“Kon kita matinud-anong nagbuhat sa pag-ampo sa pamilya, pagtuon sa kasulatan, family home evening, mga panalangin sa priesthood, ug pagbalaan sa adlaw nga Igpapahulay,” miingon si Elder Quentin L. Cook sa Korum sa napulog duha ka mga apostoles, “ang atong mga anak . . . maandam alang sa mahangturong panimalay sa langit, dili igsapayan unsay mahitabo kanila sa malisud nga kalibutan.”³

Dugang nga mga Kasulatan

1 Nephi 8:37; 3 Nephi 22:13; Doktrina ug mga Pakigsaad 93:40; 121:41

MUBO NGA MGA SULAT

1. Presidente Thomas S. Monson, “Gugma diha sa Panimalay—Tambag gikan sa Atong Propeta,” *Liahona*, Ago. 2011, 4.
2. Susan W. Tanner, “Nasultihan Ko Ba Ikaw . . . ?” *Liahona*, Mayo 2003, 74.
3. Quentin L. Cook, “Ang Dios Kahayag ko,” *Liahona*, Mayo 2015, 64.
4. Robert D. Hales, “Ang Atong Katungdanan ngadto sa Dios: Ang Misyon sa mga Ginikanan ug mga Lider ngadto sa Bag-o nga Kaliwatan,” *Liahona*, Mayo 2010, 96, 95.

Hugot nga Pagtuo, Pamilya, Kahupayan

Buhi nga mga Istoria

“Nagbasa ako og pamantalaan sa diha nga usa sa akong gamay pa nga apong lalaki mitupad og lingkod kanako,” miingon si Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. “Samtang nagbasa ko, nahimuot ako sa pagkadungog sa iyang malumo nga tingog nga nagpakag sulti diha sa luyo. Hunahunaa ang akong kakugang sa dihang, pipila ka mga gutlo sa wala madugay, mipatunga siya tali kanako ug sa pamantalaan. Gihakop ang akong nawong sa iyang mga kamot ug giduot ang iyang ilong sa akong ilong, siya nangutana, ‘Lolo! Anaa ka ba diha?’

“ . . . Ang pagka anaa diha nangahulugan nga nakasabut sa mga kasingkasing sa atong mga kabatan-onan ug nagpakabana kanila. Ug ang pagpakabana kani-la nagpasabut nga dili lamang ang pagpakigsulti uban kanila kondili ang pagbuhat usab og mga butang nga kauban sila. . . .

“Kinahanglan gayud magplano kita ug mopahimulos sa mga kahigayunan sa pagtudlo. . . .

“ . . . Sa gidugayon sa akong pagpakabuhi, mas akong naamgohan nga ang mga panahon nga natudloan ko atol sa akong kabatan-on, ilabina kadtong gihatag sa akong mga ginikanan, nakaimpluwesya sa akong kinabuhi ug nakahulma kanako kon kinsa ako.”⁴

Ikonsiderar Kini

Ngano nga ang ebanghelyo mas maayong itudlo pinaagi sa pinulongan ug ehemplo sa gugma?

NOTEBOOK SA ABRIL 2016 NGA KOMPERENSYA

“Unsa nga Ako ang Ginoo namulong Ako namulong; . . . bisan pinaagi sa akong kaugalingon nga tingog o pinaagi sa tingog sa akong mga sulugoon kini managsama ra” (D&P 1:38).

Samtang kamo magribyu sa kinatibuk-ang komperensya sa Abril 2016 inyong magamit kining mga pahina (ug mga Notebook sa Komperensya sa umaabut nga mga isyu) aron sa pagtabang kaninyo sa pagtuon ug paggamit sa bag-o nga mga pagtulun-an sa buhi nga mga propeta ug mga apostoles ug ubang mga lider sa Simbahan.

Pag-ula ni Jesukristo

“Sa samang higayon, ako kusganong makasulti nga tungod sa Pag-ula ni Jesukristo, sa katapusan, diha sa mahangturong pagsabut sa tanang butang, walay bisan unsa nga dili makiangayon. “Ang tanan nga dili makiangayon kabahin sa kinabuhi mahimong mapahusto’ [Isangyaw ang Akong Ebanghelyo, 61] Ang atong kasamtangan nga mga sirkumstansya mahimong dili mausab, apan pinaagi sa kalooy, kamabination, ug gugma sa Dios, kitang tanan makadawat og labaw pa kay sa angay kanato, labaw pa kay sa atong makab-ot bisan kanus-a, ug labaw pa kay sa atong mapangandoy. Gisaaran kita nga ang ‘Dios mopahid sa tanang luha gikan sa [atong] mga mata; ug ang kamatayon wala na, ug wala na usab unyay pagminatay, ni paghilak, ni kasakit: kay ang unang mga butang nangagi na’ [Pinadayag 21:4].”

Elder Dale G. Renlund sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Nga Ako Unta Makadala sa Tanan nga mga Tawo ngari Kanako” *Liahona*, May 2016, 42.

Mga Tubag alang Kaninyo

Matag komperensya, ang mga propeta ug mga apostoles mohatag og dinasig nga mga tubag sa posible nga mga pangutana sa mga miyembro sa Simbahan. Magamit ninyo ang inyong Mayo 2016 nga isyu o bisitaha ang conference.lds.org sa pagpangita og mga tubag niini nga mga pangutana:

- Unsa ang upat ka matang sa mga family council ug ngano nga kini nga importante? —Tan-awa sa M. Russell Ballard, “Mga Family Council,” 63.
- Unsaon nato sa pagpangandam alang sa templo? —Tan-awa sa Quentin L. Cook, “Hunahunaa ang Inyong Kaugalingon nga anaa sa Templo,” 97.
- Unsa ang mga yawe sa priesthood? —Tan-awa sa Gary E. Stevenson, “Asa ang mga Yawe ug Awtoridad sa Priesthood?” 29.

“Mopili sa
pagtuo batok sa
pagduha-duha.”

Bonnie L. Oscarson, kinatibuk-ang
presidente sa Young Women,
“Mituo ba Ako?” *Liahona*,
Mayo 2016, 89.

Sa pagbasa, pagtan-aw, o pagpaminaw sa mga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya bisitaha ang conference.lds.org.

Pagluwas

“Dinhi sa kalibutan . . . ang kahugaw sa kalibutan makapamansa sa atong mga kalag, naghatag nato og kalisud sa pag-ila ug paghinumdom sa atong panulundon ug katuyoan.

Apan kining tanan dili makapausab kon kinsa gayud kita. Ang labing mahinungdanon nga pagkadiosnon sa atong kinaiya magpabilin. . . .

“Mahimo kamong mobati nga ang inyong kinabuhi nagun-ob. Mahimong nakasala mo. Mahimong nahadlok mo, nasuko, nasubo, o gisakit sa pagdudahan. Apan sa samang paagi nga ang Maayong Magbalantay mangita sa iyang nawala nga karnero, kon kamo modangup lamang sa inyong mga kasingkasing ngadto sa Manluluwas sa kalibutan, pangitaon mo Niya.

“Siya moluwas kaninyo.

“Bayawon mo Niya ug pas-anon mo sa iyang abaga.

“Dad-on iyang dad-on pauli.

Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtambag sa Unang Kapangulohan, “Pas-anon Ka Niya sa Iyang Abaga ug Dad-on Pauli,” *Liahona*, Mayo 2016, 104.

Umaabut nga mga Tahas

Daghang mga mamumulong usahay mamumulong sa samang mga hilisgutan. Ania ang tulo ka mga mamumulong nga naghisgot kabahin sa pagpangandam sa umaabut nga mga tahas:

- “Batan-ong mga lalaki, . . . pagpakabuhi aron sa inyong pagkahamtong magdala kamo og kaputli sa inyong kaminyoon ug sa inyong mga anak.” —D. Todd Christofferson, “Mga Amahan,” 96.
- “Ideterminar sa mainampoong paagi kon unsay inyong mabuhat—sumala sa inyong kaugalingong panahon ug kahimtang—sa pagserbisyo sa mga refugee nga nagpuyo diha sa inyong mga kasilinganan ug mga komunidad.” —Linda K. Burton, “Nadumuluong Ako,” 14.
- “Diha sa plano sa Dios alang sa kalipay, wala kita mangita og hingpit nga tawo apan sa usa ka tawo kinsa, sa tibuok kinabuhi, atong makatambayayong sa paningkamot sa pagmugna og usa ka mahigugmaon, mahangturon, ug hingpit nga relasyon.” —Dieter F. Uchtdorf, “Agig Pagdayeg Niadtong Miluwas,” 78.

Mga Istorya gikan sa Komperensya

Unsay nakadapit sa atong pagtagad mas maayo pa ba sa talagsaong istorya? Ang mosunod mao ang mga istorya nga gipaambit atol sa komperensya.

- Unsa nga doktrina ang nakahupay sa magtiayon sa South America kinsa ngandom nga ang ilang anak nga lalaki ma-sealed ngadto kanila? —Tan-awa sa W. Christopher Waddell, “Usa ka Sumbanan alang sa Kalinaw,” 90.
- Unsay naamgohan sa ka inahan samtang siya nagsakay og helicopter uban sa iyang masakiton nga anak ngadto sa Primary Children’s Hospital? —See Bonnie L. Oscarson, “Mituo ba Ako?” 87.
- Giunsa sa usa ka lider sa korum pagpabalik ang usa sa iyang mga priest ngadto sa simbahan? —Tan-awa sa Mervyn B. Arnold, “Motabang sa Pagluwas: Mahimo Nato Kini,” 53.

SI SISTER MABEL, NGA NAGKANTA

Ni R. Val Johnson

Mga Magasin sa Simbahan

Ang pagkaganahan ni Sister Mabel sa pagkanta lisud kaayong pugngan.

Ang suod nakong higala miduso sa iyang siko sa akong kilid aron dili ko mokatawa. Didto mi sa sakrament miting, siyempre, ug nanganta mi sa himno sa sakrament.

Apan lisud ang dili pagkatawa, ug si Pat wala kaayo makahimo og sama sa akong pagpugong nga dili mokatawa.

15 ang among mga edad, ug para namo nahibalo mi sa tanan. Nahibalo mi nga tanan sa among ward angay unta nga mahimong perpekto—apan wala. Nahibalo mi nga ang sakrament miting angay unta nga makadasig—apan kasagaran laay. Ug nahibalo mi nga ang pinakabati nga mokanta kauban ra namo, miguba sa himno nga among gituohan nga unta modala sa among mga hunahuna ngadto sa langit—apan sa kasagaran moabut kini sa laing direksyon.

Makapanabon ra mi sa among mga dunggan ug moagwanta. Ang panagsang pagkatawa ingon og makatabang.

Wala mi kasiguro kon si Sister Mabel (maoy iyang ngalan, ug kana ra ang akong nahinumduman nga itawag kaniya) nahibalo ba kaha nga sakit kaayo siyang paminawon ug wala gayud siyang pagpakabana sa epekto sa iyang pagkanta ngadto sa uban. Daw posible gayud nga walay bisan usa nga nakaistorya kaniya bahin niini. Bisan og gulangon na, makahadlok siya nga babaye. Dili sa gidak-on,

apan sa kaabtik. Tanan nga iyang buhaton linagsik kanunay ug lanog. Ilabi na sa iyang pagkanta.

Ang pagkaganahan niya nga mokanta wala lang maghatag og ekspresyon atol sa pagpanganta sa kongregasyon apan sa among ward choir usab. Ang iyang kahinam niana dili kapugngan. Bisan og wala ko kahinumdom nga gipugngan siya sa pagkanta sa kongregasyon, sa choir wala kini pugong, sa pagpataas ug pagpaubos ambut kon duna bay sikat nga singer sukad nakahimo. O gustong mohimo.

Ahhh, dugay na kaayo to. Sa mga katuigan sukad niadto, si Sister Mabel patay na. Si Pat ug ako nagkabulag na og dalan. Ug ako, maayo na lang, nakadiskubre nga wala kaayo koy nahibaloan sa edad nga 15 kay

sa akong gituohan. Mituo ako nga nakakat-on ko og pipila ka butang mahitungod sa kinabuhi—ug sa pagkanta—sulod sa milabayng 50 ka tuig.

Nakakat-on ko nga ang kinabuhi angayan nga puy-an inubanan sa gana ug kalagsik. Ang matag minuto usa ka bahandi, ug inig labay niini, wala na gayud kini, handumanan na lamang kini sa panumduman. Nakakat-on ko nga kon moserbisyo kamo sa uban o mosimba sa Ginoo, kamo ang pinakamalipayon ug pinakapektibo kon buhaton ninyo kini gamit ang tanan nga kalipay ug kalagsik nga anaa kaninyo.

Nakakat-on ko nga walay bisan usa niining dapita sa tabil ang perpekto. Ang tanan nga gihangyo sa Ginoo kanato mao ang atong kasingkasing, gahum, hunahuna, ug kusog—sa paagi sa atong paghalad niini. Dawaton niya ang walay pagpugong natong mga halad, bisan unsa man kini kagamay, isip usa ka hingpit nga sukod sa atong debosyon.

Sukwahi gayud, moingon ko, nga nadiskubrihan sab nako nga dili diay ko mas maayong mokanta kay ni Sister Mabel. Nanghinaot ko nga ang akong mga kamiembro sa ward dunay mas dugang nga tiunay nga gugma ngari nako kay sa akong gugma ngadto kaniya. Kon nia pa unta gihapon siya karon, dapiton nako siya sa pagkanta dungan nako. Gimingaw ko sa mala-anghel niyang tingog. ■

NAPANALANGINAN TUNGOD SA AKONG PAGSERBISYO

Ni John A. Grincer

Ang Ginoo mahimuot sa pagpanalangin kanato, ug akong nabantayan nga dili igsapayan kon unsa ka dako ang akong pagserbisyo, padayon ako nga dunay utang Kaniya.

Samtang ako gipaila-ila isip mamumulong bag-ohay lang, ang tawo nga nagpahigayon niini matinahurong misulti sa pipila sa akong prominente nga mga calling sa Simbahan kaniadto, sama sa pagka-bishop, pagka presidente sa misyon, ug pagkasakop sa kapangulohan sa stake. Kini nga brother mabination, apan ang hunahuna misantup ngari kanako, nganong wala man ko ipaila sa akong pagka ward mission leader (nga maoy akong calling karon) o sa uban nakong mga calling nga dili kaayo makita?

Makasulti ko sa tinuoray nga akong gibati ang sama nga tiggiya nga espiritu diha sa matag calling, ug ang matag usa magantihon. Kanunay ko nga nagtinguha sa giya sa Ginoo diha sa akong mga calling, ug wala gayud ako mobati nga gipaubos. Nakaingon ko nga ang Ginoo mahimuot sa pagpanalangin kanato—dili igsapayan kon asa kita nagserbisyo.

Mituo ako nga kita makadawat og “korona sa pagka-immortal ug kinabuhi nga dayon” (D&P 81:6) dili tungod sa prominente nga mga calling apan hinoon tungod kay kita mapaubsa-nong nag-alagad sa bisan unsa nga mga calling nga atong nadawat. Ang Manluluwas miingon:

“Himoa nga ang ulo dili moingon ngadto sa mga tiil nga wala magkinahanglan sa tiil; kay kon walay tiil unsaon sa lawas sa pagbaru?”

“Usab ang lawas nagkinahanglan sa matag sakop, aron ang tanan mahatagan og kaayohan, nga ang paagi mahimo nga hingpit” (D&P 84:109–10).

Nahadlok ko sa pipila ka mga calling sa Simbahan sa akong kinabuhì. Matag higayon nga maghunahuna ko bahin sa potensyal nga calling, sigurado ko nga kini akong madawat. Ang pagdawat niana nga mga calling nagkinahanglan og hugot nga pagtuo ug pagsalig sa mga saad nga anaa sa mga kasulatan.

Si Nephi miingon, “Ako moadto ug mobuhat sa mga butang nga ang Ginoo nagsugo, kay ako nasayud nga ang Ginoo dili mohatag og mga sugo ngadto sa mga katawhan, gawas kon siya moandam og paagi alang kanila nga sila unta makatuman sa butang diin siya misugo kanila” (1 Nephi 3:7). Gipahayag ni Pablo, “Kay kita wala sa Dios hatagig espiritu sa katalaw kondili sa espiritu sa gahum, ug sa gugma ug sa pagpugong sa kaugalingon” (2 Timoteo 1:7).

Usahay kita mobati nga atong katungod ang pagbalibad og calling kon kita nahadlok niini. Apan kinahanglan natong hinumduman nga ang mga lider sa Simbahan nag-ampo mahitungod sa mga calling ug sa mga tawo kinsa modawat niini.

Kon kita mobalibad og calling, ang katungdanan ipasa ngadto sa lain, kinsa adunay oportunidad sa paglambo ug mapanalanginan sa pagserbisyo (tan-awa sa D&P 58:32).

Ang Ginoo mahimuot sa pagpanalangin kanato, ug akong nabantayan nga dili igsapayan kon unsa ka dako ang akong pagserbisyo, padayon ako nga dunay utang Kaniya. Sa pagkatinuod, Siya mipanalangin sa akong pamilya ug kanako lapas sa pinaka-imposible nakong mga pangandoy alang sa among pagserbisyo sa Iyang gingharian. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Western Australia.

NAGPAABUT OG KALUHA, NAKAKAPLAG OG MGA MILAGRO

Ni Cheryl Lapating-La Torre

*Nagtuo mi nga ang tanan sa among kina-
buhi hapsay ra, apan sa wala madugay ang
kinabuhi nahimong komplikado ug nahadlok
ko kon unsa pay moabut nga dili maayo.*

Usa ka gabii nagtan-aw ko sa balita, dunay nakadani sa akong pagtagad. Akong nailhan ang reporter nga classmate nako sa college. Nakab-ot niya ang iyang damgo nga mahimong usa ka newscaster!

“Ako diay?” Nangutana ko sa akong kaugalingon. “Unsay akong nakab-ot?” Gitan-aw nako ang masuso nga natulog sa akong mga bukton ug naghunahuna sa mga panghitabo sa milabayng tulo ka tuig.

Kanunay kong naghunahuna nga duna koy trabaho, apan sa dihang ang akong bana, nga si Charles, ug ako nakaanak sa among unang anak nga babaye, nga si Chevy, ang akong

mga prayoridad nausab. Mihunong ko sa akong trabaho aron sa pag-atiman kaniya. Kami dunay pagtuo ni Jesukristo nga kon mobayad lang mi sa among ikapulo ug mosunod sa mga sugo, OK ra ang tanan.

Maayo ra ang tanan hangtud, usa ka adlaw, si Charles nataktak sa trabaho. Duna mi pagtuo nga maayo ra ang tanan, apan kinahanglan mi nga molihok. Nakahukom mi nga kinahanglan usab nga motrabaho ko, mao nga si Charles ug ako nagsugod sa pagpangita og trabaho. Human sa pipila ka semana, nakasulod ko og trabaho sa call center. Dili ko ganahan nga biyaan ang akong siyam ka bulan

nga anak uban sa yaya kada adlaw, apan mao kadto ang among labing maayong solusyon.

Mga usa ka bulan sa akong trabaho, akong nahibaloan nga ako mabdos. Maayo gani, nakakita na og trabaho si Charles. Dili kaayo dako ang suweldo, apan makatabang na kini. Sa makadiyot gibati namo nga nahupay.

Lisud kaayo ang akong pagmabdos, ug kinahanglan kong moundang sa akong trabaho. Sa akong binulan nga checkup, nakugang mi nga kaluha ang akong gimabdos. Si Charles ug ako nahadlok, apan misalig mi sa Langitnong Amahan.

Mga tulo ug tunga ka bulan sa akong pagmabdos, nakamata ko nga nagdugo. Kaingon nako nga nakuhan ko, maong miadto ko sa ospital. Ang mga bata OK ra, apan ang doktor mipapahulay nako hangtud ko manganak.

Nakomplikado na kaayo. Nahurot ang among tinigum tungod sa bayranan sa ospital, ug ang gamay nga kinitaan ni Charles dili paigo sa among mga panginahanglanon. Gibati nako nga walay mahimo. Dili ko makatabang sa pagpangita og kwarta o pag-atiman ni Chevy. Usahay makalimot ko nga nagdala ko og duha ka espesyal nga espiritu nga mga anak. Nangamuyo ko adlaw ug gabii sa akong Langitnong Amahan alang sa kahupayan. Nahadlok ko kon unsa pay moabut nga dili maayo. Apan nagbalik-balik sa akong hunahuna: Buhi ang Langitnong Amahan ug nasayud Siya sa among mga panginahanglan.

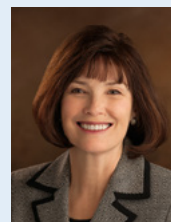
Nakigbisog usab si Charles, apan nagpabilin siyang lig-on. Mitabang siya nako ug miatiman ni Chevy bisan sa iyang trabaho. Ang iyang mga panalangin sa priesthood nakahupay nako, ug ang iyang gugma nakapalig-on nako. Nahadlok mi, apan giatubang namo kining bag-ong pagsulay.

Gipaningkamutan nako nga makadawat sa sitwasyon. Imbis magbuhat og dili importante, nagbasa ko sa mga kasulatan, sa mga magasin sa Simbahan, ug maayong mga libro. Mikanta usab ako og mga himno—“How Firm a Foundation” (*Hymns*, no. 85) nakahatag gyud kini og kalainan. Mas nasuod ko sa akong Manluluwas. Nakaamgo ko nga mas daghan kog angay nga pasalamat bisan pa sa among sirkumstansya.

Paglabay sa mga adlaw, gibati namo ang kamot sa Ginoo nga mitabang sa among kinabuhi. Dagko ug gagmay nga mga milagro miabut. Ang among mga pamilya ug mga higala mibayad sa pipila namo ka mga galastuhan. Gibati nako ang gugma ug pagpakabana sa among pamilya. Ang kapangulohan sa Relief Society mi-assign og usa o duha ka mga sister nga mobisita nako kada adlaw. Nagdala sila og mga grocery, nagluto ug nanglimpyo, miatiman ni Chevy, mipakigbahin og mga hunahuna, ug midasig nako. Nag-ampo sila nga mamaayo ko ug sa padayon nga maayo ra ang kaluha. Wala gayud kami magutmi. Kini nga mga sister wala gayud masayud kon unsa ka dako ang natabang sa ilang serbisyo sa pagpagaan sa akong mga problema. Sa pag-abut na sa panahon, gihi-mong sayon sa Langitnong Amahan ang akong pagpanganak, ug ang duha ka batang babaye himsog.

Milabay ang katuigan sukad nianang mahagitong panahon sa akong kinabuhi, apan wala gayuy adlaw nga wala namo mabati ang gugma sa Dios. Ang among sitwasyon sa panalapi mas maayo na karon, ug ang among mga anak nagtubo nga smart ug dunay talento. Mas lig-on na kami ug mas andam sa umaabut nga mga hagit tungod kay nasayud kami nga ang Langitnong Amahan mopanalangin sa Iyang mga anak sa Iyang kaugalingong panahon ug dili gayud mobiya kanila nga walay tabang o wala mahupay. Ang kinabuhi dili sayon nga panaw, apan ang Dios sa kanunay magauban ug mogiya kanato. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Pilipinas.

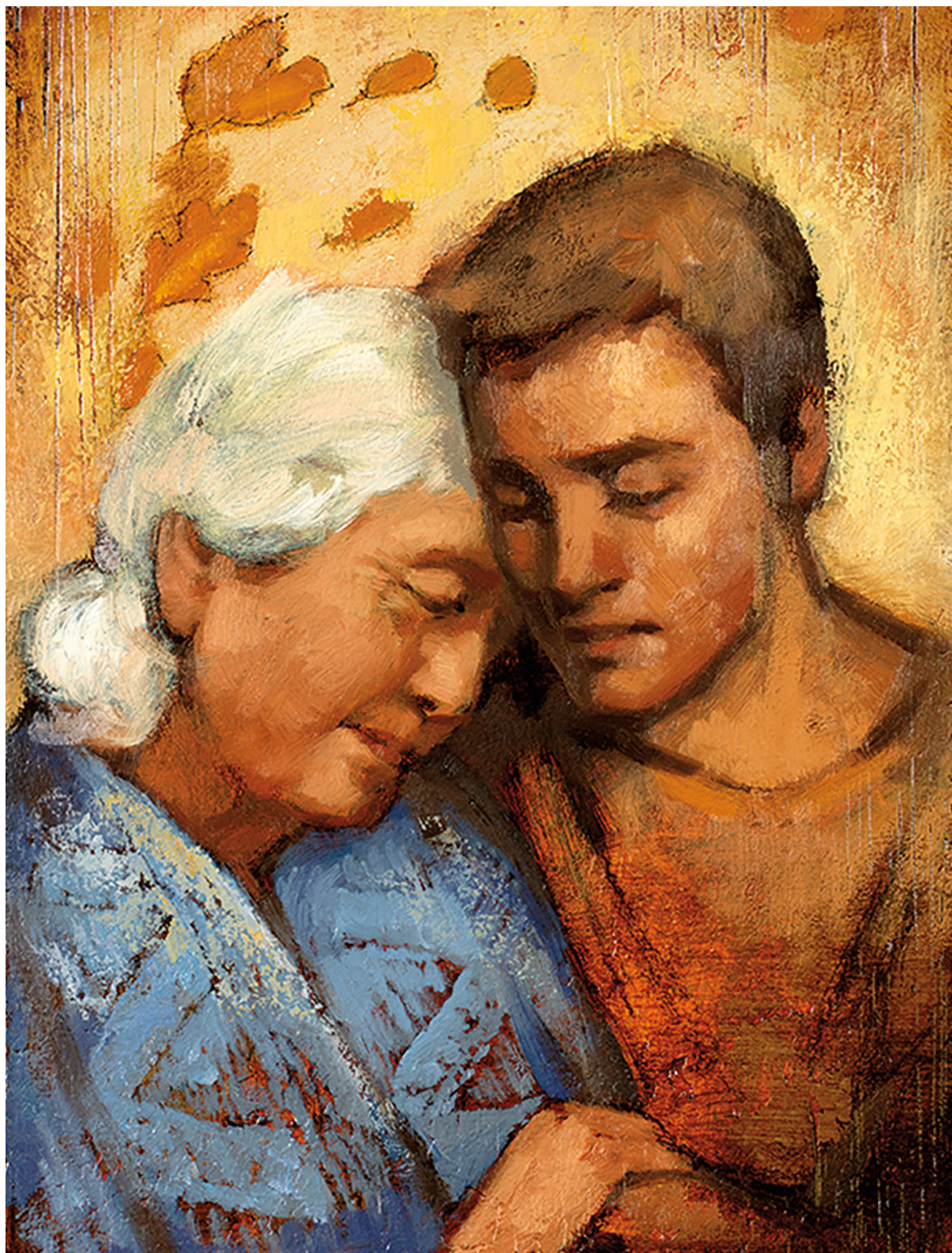

MGA HAGIT NGA DUNAY KATUYOAN

“Wala ko masayud nga-nong daghan

kita og mga pagsulay, apan kini ang akong personal nga gibati nga ang ganti dako kaayo, hilabihan ka mahangturon ug walay katapusan, hilabihan ka malipayon ug lapas pa sa atong panabut nga nianang adlaw sa pagganti, atong bation nga moingon ngadto sa atong maloloy-on, mahigugmaong Amahan, ‘Kadto lang ba ang tanan nga gikinahanglan?’ . . . Unsay kapuslanan, minahal nga mga sister, sa atong giantus dinhi kon, sa katapusan, kadtong mga pagsulay mao gayud ang mga butang nga mopasarang kanato alang sa kinabuhing dayon?”

Linda S. Reeves, ikaduhang magtatambag sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Relief Society, “Angayan sa Gisaad Kanato nga mga Panalangin,” *Liahona*, Nob. 2015, 11.

**Ni Elder
Don R. Clarke**

Nagserbisyo isip usa
ka General Authority
Seventy gikan sa 2006
hangtud 2015

PRAKTISA ANG Relihiyon nga Putli

*Kon gusto mong magmalipayon, mobati sa Espiritu Santo,
ug mag-anam og kaduol sa Manluluwas, nan praktisa
ang relihiyon nga putli.*

Duha ka tuig ang milabay, usa ka batan-ong lalaki nga tawagon nako og John ang miadto sa akong opisina human nga nakauli gikan sa iyang misyon. “Elder Clarke, nagkinahanglan ko og tabang,” miingon siya nako uban sa dakong kabalaka. “Ganahan ko sa akong misyon. Nakapausab kini kanako. Bisan pa niana, nagkawala kanako ang pipila niadtong sagrado ug espesyal nga mga pagbati nga akong gibati sa mission field. Unsay akong buhaton aron mobati sa unsay akong gibati didto sa mission field?”

Nakita ko na kini nga nahitabo sa makadaghan. Unsay iyang gipangutana mao ang, “Unsay akong mabuhat aron magmalipayon, mobati sa Espiritu Santo, ug mahi-duol sa Manluluwas?” Usa kini ka pangutana nga kinahanglang ipangutana natong tanan matag adlaw.

Nianang hapon sa akong opisina, gipakli namo ang Santiago 1:27 ug mibasa, “Ang relihiyon nga putli ug dili bulingon sa atubangan sa Dios nga atong Amahan mao kini, Ang pagduaw sa mga ilo ug mga babayeng balo sa ilang mga pagkaguol, ug ang pag-amping sa kaugalingon nga dili mahugawan sa kalibutan.”

Sunod among gibasa ang Alma 34:28: “Kon kamo mosalikway sa timawa, ug sa hubo, ug dili moduaw sa masakiton ug sa may balatian, ug mohatag sa inyong kabtangan, kon kamo aduna, ngadto sa nanginahanglan—ako moingon nganha kaninyo, kon kamo dili mobuhat sa bisan hain niini nga mga butang, tan-awa, ang inyong pag-ampo makawang, ug dili ninyo mapahimuslan, ug kamo ingon sa mga nagpakaaron-ingnon kinsa naglimud sa hugot nga pagtuo.”

Dayon giribyu namo ang istorya sa Ebanghelyo ni Juan diin si Pedro ug ang ubang mga disipulo nanagat ug walay nakuha apan gisultihan sa Manluluwas nga ibalhin ang ilang pukot sa laing bahin sa sakayan ug nakakuha og 153 ka isda. Human sila nakakaon, nag-istoryahanay si Pedro ug ang Manluluwas. Nasayud ang Manluluwas nga nagtudlo Siya niining umaabut nga propeta sa dili madugay ug presidente sa Simbahan sa usa sa katapusang mga higayon.

“Gihigugma mo ba ako?” nangutana ang Manluluwas. Mitubag si Pedro, “Oo, Ginoo; nasayud ka nga gihigugma ko ikaw.”

Dayon miingon ang Manluluwas, “Pakan-a ang akong mga nating karnero.”

Nangutana ang Manluluwas sa samang pangutana sa makaduha pa ka higayon ug dayon mimando: “Pakan-a ang akong mga karnero” (tan-awa sa Juan 21:3–17).

Gimandoan gayud si Pedro nga praktison ang relihiyon nga putli, o ang pag-amuma sa mga tawo. Ang propeta sa Dios karon nag-amuma usab ug nahigugma sa mga tawo. Si Presidente Thomas S. Monson usa ka talagsaong ehem-plo sa usa ka tawo nga nagpraktis og relihiyon nga putli. Gigahin niya ang tibuok niyang kinabuhi sa paghigugma ug pag-amuma sa mga tawo.

Nakakita ko og daghang mga returned missionary sama sa akong higala nga si John. Kon inyo silang pangutan-on kon nganong ganahan sila sa ilang mga misyon, kanunay silang moingon nga tungod sa ilang gugma sa mga tawo. Sa adlaw nga ang mga misyonaryo magsugod sa pag-amuma sa uban kay sa ilang kaugalingon, mahimo silang malipayon. Ingon niana ang paagi alang kanatong tanan. Ang atong kinabuhi mas magmalipayon kon kita moamuma ug mohigugma sa uban.

Ang katugbang sa pag-amuma sa uban mao ang pag-hunahuna bahin sa kaugalingon: akong sakyanan, akong

pagtuon, akong trabaho, akong mga problema. Kon kanunay lang nga bahin nato, ang atong koneksyon sa langit dili ingon kalig-on sa unsay angayan unta.

Akong gisultihan si John nga kon magpraktis siya og relihiyon nga putli, magmalipayon siya ug mobati sama sa iyang gibati didto sa iyang misyon. Sa samang paagi, kon *kamo* ganahang magmalipayon, mobati sa Espiritu Santo, ug mag-anam og kaduol sa Manluluwas, nan praktisa ang relihiyon nga putli. Gikan sa mga kasulatan sa ibabaw atong makat-unan ang upat ka mahinungdanong butang nga praktison nga magpasabut og relihiyon nga putli.

1. Bisitaha ug Amumaha ang mga Balo

Mibalik sa kolehiyo si John ug mibuhat sa unsay among gihisgutan. Sa wala madugay gipadad-an ko niya og email diin mipakigbahin siya sa iyang kasinatian nga nagbasa og makapadasig nga mga istorya gikan sa mga magasin sa Simbahan ngadto sa mga tigulang sa usa ka assisted-care facility.

“Daghang mga indibidwal ang mibati og dakong gugma ug suporta gikan sa Manluluwas samtang mipamatuod

ang Espiritu sa yano nga mga kamatuoran ug mga pagpamatuod,” misulat siya. “Wala gyud ko kahibalo nga mahimo diay kong mobati sa ingon nga gugma gikan ug ngadto sa mga estranghero kinsa wala kaayo koy koneksyon. Apan gibati nako ang gugma sa Manluluwas alang kanila, alang niadtong mabinationg mga tawo. Naklaro ngari nako nga mahimamat nako kining mga indibidwal—nga karon grabe nga naapektuhan sa dementia ug pisikal nga mga balatian—didto sa laing kalibutan. Makita nako ang ilang mga bana ug mga asawa, nga nagbantay kanila gikan sa laing kalibutan. Gibati gyud nako ang presensya sa akong lolo—nga wala gyud nako mahimamat—samtang naglingkod ko tupad sa akong lola, ug ang iyang espiritu milig-on nako ug misuporta nako. Nasayud ko nga malipayon siya sa yano nako nga pagbisita.”

Mipadayon siya: “Kinsay nasayud nga makakita diay ko sa ingon ka malumo nga mga kalooy? Morag wala kini kahulugan nga mouli human sa butang nga ingon niana ug mopasalida lang sa TV o morelaks sa laing paagi. Nakapausab kini nako nga makaamgo nga kining malumo nga mga kasinatian anaa sa tanang panahon sa adlaw samtang kita, isip mga Santos, maningkamot nga motutok ug motabang sa uban sa pipila ka paagi.”

Mahimo usab ninyo kini, ug ang Ginoo mopanalangin kaninyo sama sa Iyang pagpanalangin ni John.

2. Tabangi ang mga Ilo

Dunay daghang mga ilo sa tibuok kalibutan. Dili ba nindot kon duna kitay koneksyon o mosulat kanunay sa usa ka tawo?

Sa dihang ang among anak, nga si Nate, mipauli gikan sa iyang misyon, duna siyay samang mga pagbati sa akong higala nga si John. Nakahukom si Nate nga moboluntaryo aron mahimong mentor sa programa nga mopares sa mga hamtong ngadto sa mga bata nga nagkinahanglan og tinagsa nga suporta nga mga relasyon. Kana nga pagserbisyo nakapausab sa iyang kasinatian sa

kolehiyo. Karon nga minyo na siya, si Nate ug ang iyang asawa, si Carla, “nanagop” na usab pinaagi sa programa. Dakong panalangin alang nila sa ilang kaminyoon nga mopakigbahin sa unsay naa nila niadtong nanginahanglan.

Sa dihang ang akong asawa, si Mary Anne, ug ako miserbisyo sa Bolivia Santa Cruz Mission, duna mi usa ka misyonaryo nga ilo. Wala siyay pamilya. Ang Ginoo mi-assign niya nga mahimong trainer ni Elder Hawkins. Sa akong hunahuna dili siya mao ang pinakamaayo nga trainer, pero si Elder Hawkins mao ang pinakamaayo nga kompanyon alang sa usa ka bata nga ilo nga nahimong usa sa mga misyonaryo sa Ginoo.

Ang mga ginikanan ni Elder Hawkins misulat niini nga misyonaryo atol sa iyang misyon ug nagpadayon sa pagsulat niya sulod sa miaging 15 ka tuig. Tungod ni Elder Hawkins ug sa iyang pamilya, kining bata nga ilo gihigugma ug naamumahan ug karon malipayon sa kaminyoon, dunay trabaho, ug aktibo sa ebanghelyo ni Jesukristo. Makatabang kitang tanan sa mga bata nga ilo.

Misalig ba ang Ginoo nato nga mahimong tubag sa pag-ampo sa usa ka tawo? Makasalig ba Siya nato nga mosunod sa mga pag-aghat sa Espiritu Santo?

3. Pag-amu sa mga Kabus ug Timawa

Ang mga kasulatan kanunay nga nagpahinumdom kana-to sa kaimportante sa pagtabang sa mga kabus ug timawa. Kitang tanan aduna niini nga responsibilidad.¹ Usa ka paagi nga madugangan nato ang atong pagtabang sa mga kabus ug timawa mao ang pagbayad og ubay-ubay nga halad sa puasa. Si Presidente Brigham Young (1801–77) miingon:

“Sa unang tuig nga miabut ko niini nga walog wala koy igong harina nga makapatunhay sa akong pamilya hangtud sa ting-ani . . . , ug ang mga tawo moanhi sa akong balay kada adlaw alang sa pan. Nasagmuyo ko bahin [niini] usa ka adlaw; miadto ko sa karaang kuta [fort] ug sa higayon nga nakabalik na ko sa akong balay hingpit na ko nga naayo. Giingnan nako ang akong asawa, ‘Ayaw tuguti nga dunay tawo nga moanhi dinhi alang sa pagkaon ug molakaw nga walay madala, kay kon imo kanang buhaton mag-antus kita sa wala pa ang ting-ani; apan kon mohatag ka sa kada tawo nga moabut duna kitay igo nga makapatunhay nato. . . .

“Nagtinguha ko nga magpadayon sa pagbuhat sa ingon, aron ang akong pan molungtud sa sunod nga ting-ani, kay kon dili nako kana buhaton wala koy igong pan nga

molungtud sa sunod nga ting-ani.

“Motuo ba mo niana nga baruganan? Nasayud ko nga tinuod kini, tungod kay napamatud-an nako kini sa daghan na kaayong higayon.”²

Ang mosunod nga kasinatian gimantala sa usa ka Christian website pinaagi sa usa ka doktor didto sa Colorado, USA, kinsa hapit wala kaabut sa gasolinahan human nga nagkaproblema ang iyang sakyanan ug napa-long ang makina. Samtang nangandam siya nga mota-wag og trak nga moguroy, nakakita siya og babaye nga nadakin-as ug natumba, kansang karaan nga sakyanan giparking duol sa bomba sa gasolina.

“Tan-awon nako kon okey ra ba siya. Sa dihang miabut na ko didto, morag mas grabe pa ang iyang pagbakho kay sa iyang pagkatumba; [usa] siya ka batan-ong babaye nga luya kaayo tan-awon nga nanglagum ang ubos sa iyang mga mata. Dunay nahulog samtang ako siyang gitabangan, ug ako kining gipunit aron ihatag niya. Usa kadto ka sinsilyo.

“Nianang higayuna, nagsugod ko sa pagkaamgo sa iyang sitwasyon: ang naghilak nga babaye, ang karaan kaayong [sakyanan] nga puno sa mga butang nga dunay tulo ka mga anak sa likod (ang usa naa sa lingkuranan para sa gamayng bata), ug ang bayranan sa gasolina nga [U.S.] \$4.95. Ako siyang gipangutana kon okey ra ba siya ug kon nagkinahanglan ba siya og tabang, ug pirme lang siyang moingon, ‘Dili ko gustong makit-an sa akong mga anak nga naghilak.’”

Nakasabut sa iyang sitwasyon, gikuha sa doktor ang iyang credit card, gipuno ang iyang sakyanan og gasolina, ug dayon nagdala og duha ka dagkong bag nga puno sa pagkaon ug pipila ka mga gift certificate alang niya ug sa iyang mga anak sa usa ka fast-food restaurant tupad sa gasolinahan.

“Gisultihan ko niya sa iyang ngalan, ug nga nagpuyo siya sa Siyudad sa Kansas [Missouri, USA],” miingon siya. “Mibiya ang iyang uyab duha ka bulan na ang milabay, ug wala gyud siya makasangkap sa panginahanglan sa iyang pamilya. . . . Tungod sa pagkadesperada, sa katapusan mitawag [siya] sa iyang mga ginikanan, nga wala niya maistorya sulod na sa mga lima ka tuig. Nagpuyo sila sa California ug miingon nga pwede siyang makapuyo uban nila ug mosulay sa pagbarug sa iyang kaugalingon didto. Mao nga giimpaki niya ang tanan niyang gipanag-iya diha sa sakyanan.”

Gigakos siya sa doktor ug mihalad og pag-ampo alang sa luwas niyang pagbiyahe sa dalan. Samtang naglakaw siya padulong sa iyang sakyanan, nangutana ang babaye, “Usa ka ba ka anghel o unsa man?”

Mitubag ang doktor, “Usahay gamiton sa Dios ang

kasarangan nga mga tawo.”

Dayon nakaobserbar siya: “Talagsaon kaa-
yo nga mahimong kabahin sa milagro sa usa
ka tawo. Ug siyempre, . . . sa pagsulod nako
sa akong sakyanan miandar ra dayon kini ug
nakauli ko sa balay nga walay problema. Ako
ning isulod sa shop ugma aron masusi, pero
nagduda ko nga walay makit-ang problema
ang mekaniko.”³

Misalig ba ang Ginoo nato nga mahimong
tubag sa pag-ampo sa usa ka tawo? Makasalig
ba Siya nato nga mosunod sa mga pag-aghat
sa Espiritu Santo? Kon kanunay kitang mosu-
nod sa mga pag-aghat sa Espiritu, mas dag-
hang mga oportunidad ang ihatag sa Ginoo
ngari nato aron mahimong tubag sa pag-
ampo sa usa ka tawo.

4. Pakan-a ang Iyang

mga Nating Karnero ug mga Karnero

Sa dihang nakig-istorya si Jesus kang
Pedro, ang Iyang unang tambag mao ang,
“Pakan-a ang akong mga nating karnero.”
Nasayud ang Manluluwas nga kon atong
pakan-on ang mga nating karnero, dili na
kita mangita pa sa nawala nga karnero.
Ang uban nato tingali dunay mas manghud
nga mga igsoong lalaki o babaye, mga pag-
umangkong lalaki o babaye, o laing tawo
nga atong nailhan nga nagkinahanglan og
tabang. Unta mahimo kitang maayong mga
ehemplo alang nila, ug unta makit-an nato
ang mga nating karnero nga nagkinahanglan
sa atong tabang.

Inyo bang pangitaon ug tabangan ang
usa ka nating karnero? Kamo ba, isip usa ka
magbalantay sa mga karnero, igo nga masa-
ligan sa pag-amuma sa mga nating karnero

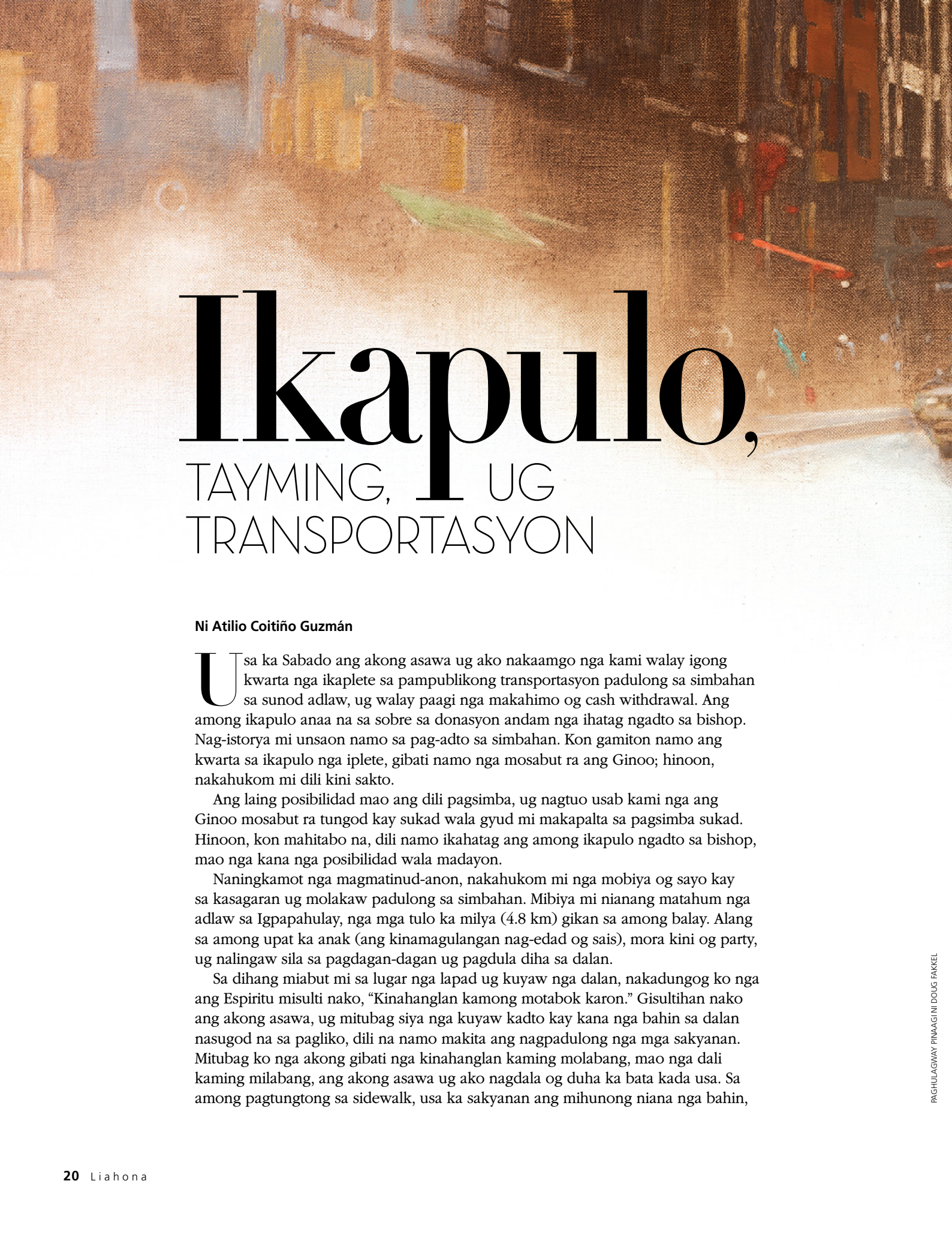

MOHATAG USAB KITA

“Bisan og dili ko tigba-
lantay sa akong igsoon,
ako ang igsoon sa
akong igsoon, ug ‘kay
gihatagan kog daghan,
mohatag sab ko.’ ”

Elder Jeffrey R. Holland sa
Korum sa Napulog Duha ka
mga Apostoles, “Dili Ba Kitang
Tanan Makililimos?” *Liahona*,
Nob. 2014, 42.

Ikapulo,

TAYMING, I UG TRANSPORTASYON

Ni Atilio Coitiño Guzmán

Usa ka Sabado ang akong asawa ug ako nakaamgo nga kami walay igong kwarta nga ikaplete sa pampublikong transportasyon padulong sa simbahan sa sunod adlaw, ug walay paagi nga makahimo og cash withdrawal. Ang among ikapulo anaa na sa sobre sa donasyon andam nga ihatag ngadto sa bishop. Nag-istorya mi unsaon namo sa pag-adto sa simbahan. Kon gamiton namo ang kwarta sa ikapulo nga iplete, gibati namo nga mosabut ra ang Ginoo; hinoon, nakahukom mi dili kini sakto.

Ang laing posibilidad mao ang dili pagsimba, ug nagtuo usab kami nga ang Ginoo mosabut ra tungod kay sukad wala gyud mi makapalta sa pagsimba sukad. Hinoon, kon mahitabo na, dili namo ikahatag ang among ikapulo ngadto sa bishop, mao nga kana nga posibilidad wala madayon.

Naningskamot nga magmatinud-anon, nakahukom mi nga mobiya og sayo kay sa kasagaran ug molakaw padulong sa simbahan. Mibiya mi nianang matahum nga adlaw sa Igpapahulay, nga mga tulo ka milya (4.8 km) gikan sa among balay. Alang sa among upat ka anak (ang kinamagulangan nag-edad og sais), mora kini og party, ug nalingaw sila sa pagdagan-dagan ug pagdula diha sa dalan.

Sa dihang miabut mi sa lugar nga lapad ug kuyaw nga dalan, nakadungog ko nga ang Espiritu misulti nako, “Kinahanglan kamong motabok karon.” Gisultihan nako ang akong asawa, ug mitubag siya nga kuyaw kadto kay kana nga bahin sa dalan nasugod na sa pagliko, dili na namo makita ang nagpadulong nga mga sakyanan. Mitubag ko nga akong gibati nga kinahanglan kaming molabang, mao nga dali kaming milabang, ang akong asawa ug ako nagdala og duha ka bata kada usa. Sa among pagtungtong sa sidewalk, usa ka sakyanan ang mihunong niana nga bahin,

Kami walay kwarta nga iplete padulong sa simbahan, mao nga nanglakaw na lang mi.

ug ang drayber nangutana, “Padulong ba kamo sa simbahan?”

Ang drayber dili namo kauban sa ward, apan nagkahimamat na kami kaniadto tungod kay mibisita ko sa ilang ward. Miyango mi, ug mitanyag siya nga ihatud kami niya didto. Sa among pagsulod sa sakyanan, ang brother mipasabut nga wala gayud siya sukad moagi dinhi ug miagi na lang siya tungod kay ang iyang business partner nawad-an sa yawe sa opisina ug iyang ihatud ang iyang yawe ngadto sa iyang partner.

Naghunahuna sa akong kaugalingon nga dili lang kini sulagma. Ang Ginoo nasayud nga kinahanglan kami og transportasyon padulong sa simbahan. Ang among ikapulo anaa

sa akong bulsa, ug kini nakahatag namo og oportunidad sa pagtudlo sa among mga anak mahitungod sa mga panalangin nga moabut tungod sa pagbayad sa ikapulo. Miabut kami og sayo sa chapel kay sa kasagaran apan malipayon ug mapasalamaton. Miapil mi sa tanang mga miting ug wala mosulti ni bisan kinsa unsay nahitabo.

Ang summer sa São Paulo init kaayo, ilabi na sa udto, sa dihang nahuman na ang mga miting sa Simbahan. Sa dihang nangandam na kami sa pagpauli dihay miduol ug nangutana namo, “Duna bay mohatud ninyo?” Mitubag mi nga wala, ug miingon siya namo, “Gusto ba mong ihatud nako?” Gidawat namo ang iyang tanyag, ug akong asawa ug ako nagtina-away sa usag usa uban sa emosyunal nga pahiyom.

Labaw sa kausa ang Ginoo mihatag namo og dakong panalangin tungod sa among pagkamasulundon. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa São Paulo, Brazil.

ANG PAGKA-MASULUNDON MAKAHATAG OG PANALANGIN

“Kon atong sundon ang kasugoan, ang atong kinabuhi mas malipayon, mas makatagbaw, ug dili kaayo komplikado. Ang atong mga hagit ug mga problema mas sayon pas-anon, ug atong madawat ang gisaad nga mga panalangin sa [Langit-nong Amahan]. Apan samtang naghatag Siya kanato og mga balaod ug kasugoan, Siya usab nagtugot kanato nga mopili sa pagdawat o pagsalikway niini. Ang atong mga desisyon kalabut niini maoy motino sa atong destinasyon. . . .

Hinaut nga atong maamguhan nga ang atong labing dako nga kalipay niining kinabuhia moabut kon kita mosunod sa kasugoan sa Dios ug mosunod sa iyang mga balaod!”

Presidente Thomas S. Monson,
“Sunda ang Kasugoan,”
Liahona, Nob. 2015, 83, 84

**Ni Elder
Ronald A.
Rasband**

Sa Korum
sa Napulog
Duha ka mga
Apostoles

Pagtuo, Pagka-patas, UG Kagawasan sa Relihiyon

Samtang mosunod kamo sa imbitasyon sa pagtabang sa uban sa usa ka diwa sa pagka-patas, bation ninyo ang dugang nga paghigugma sa Manluluwas alang kaninyo ug sa tanang anak sa Langitnong Amahan.

Nagtuo ko nga alang sa uban kaninyo ang mga pulong nga “kagawasan sa relihiyon” mas gihuna-huna nga “kagawasan sa paghimo og diskriminasyon.” Gusto nakong hisgutan diha ninyo kini nga butang ug tabangan kamong makasabut unsay ipasabut sa Simbahan kon maghisgot man og kagawasan sa relihiyon ug kon nganong mahinungdanon kaayo kini alang sa inyong kaugmaon ug sa Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Giplanuhan sab nako ang pagpamulong bahin sa pipila ka isyu ug sa sayop nga mga pagsabut sa uban kaninyo kon hisgutan ang kagawasan sa relihiyon.

Ang pipila kaninyo tingali naglisud sa pagsabut sa tahas sa relihiyon sa katilingban, politika, ug sa mga isyu bahin sa komunidad. Ang uban kaninyo maghunahuna nganong ang mga pundok sa relihiyon maapil man sa politika sa unang dapit, ug sa kasagaran kon ang motibo sa relihiyusong mga tawo bahin na sa relihiyon molihay dayon kamo. Bag-ohay lang nga katuigan nagkalanog ang singgit sa mga pundok kinsa mibati nga ang relihiyon dili angayang manginlabut sa tahas sa politikal nga deliberasyon.

Ang oportunidad nga manginlabut sa politikanhong proseso usa ka pribiliheyo nga gihatag ngadto sa mga tawo sa kadaghanan nga nasud. Ang mga balaod ug paghimo og balaod nagdala og importanting tahas sa pagtudlo alang sa paghulma sa sosyal ug moral nga kultura. Gikinahanglan nato nga mohimo og aktibong tahas ang matag indibidwal sa katilingban nga manginlabut sa mga dayalogo sa komunidad nga makatabang sa pagporma og mga balaod ug nga may kaangayan para sa tanan.

Kagawasan alang sa Tanan

Unsa man ang atong istoryahan kon maghisgot kita og kagawasan sa relihiyon? Gusto kong mosugilon ninyo og istorya bahin sa duha ka tawo. Sa akong pag-istorya, gusto ko nga maghunahuna mo kon unsay inyong bation kon usa mo niini nga mga indibidwal.

Ang unang istorya mahitungod sa tawo nga tawgon nako og Ethan. Bag-o lang siyang nagsugod sa iyang trabaho sa panarbaho nga dugay na niyang gipangandoy, ug gusto siya nga makakuha og pagdayeg. Sayo siyang mosulod sa trabaho ug dugay nga mogawas. Mohimo pa siyang ekstra nga mga buluhaton ug maayo kaayo ang iyang pagtrabaho. Daghan kaayo ang ganahan sa iyang mga kaubanan ug nalingaw sa iyang trabaho. Usa ka adlaw sa pagpaniudto uban sa usa ka magtiayon nga kauban sa trabaho, komportable siya sa pagsulti ngadto nila nga usa siya ka bayot. Usa ka salikwaot nga kahilom ang nahitabo tungod kay walay usa nga nahibalo unsaon sa pagtubag. Nasagmuyo si Ethan sa bugnawng pagsanong sa iyang mga kaubanan, ug gisakitan siya ug gibati nga gisalikway.

Human sa pagpaniudto, ang mga butang nisamot og ka salikwaot para ni Ethan. Gibati niyang walay makatabang ug wala kaayo siyay bili. Nakita niya nga dili na siya ilabut sa dagkong mga proyekto ug sa sosyal nga mga kalihokan human sa trabaho, ug ang iyang kamabungahon naapektuhan og sugod kay gibati man niya nga wala siyay labut ug walay ganahan. Human sa pipila ka bulan nataktak siya sa trabaho tungod kay gibati sa iyang boss nga dili na siya mabungahon sa iyang trabaho. Bisan og ang giingon nga hinungdan sa pagtaktak lahi ra, nahibalo si Ethan nga gitaktak siya tungod sa iyang pagkabayot.

Karon istoryahan ta mo mahitungod ni Samantha. Si Samantha bag-o lang nakatrabaho sa administrative office sa lokal nga unibersidad. Mahinamon siyang motrabaho sa makahagit nga palibut nga puno sa lahi-lahing mga hunahuna, ideya, ug mga background. Usa ka adlaw didto sa

trabahoan usa sa kaubanan sa trabaho miduol ni Samantha, nakadungog nga Mormon si Samantha, ug nangutana kon tinuod ba. Sadya nga mitubag si Samantha nga oo, apan nakalitan siya sa pangutana nga misunod.

“Ngano nga maglagot man mo og mga bayot?” nangutana ang iyang kauban sa trabaho. Nakalitan si Samantha sa pangutana apan misulay sa pagpasabut sa iyang gituohan sa Dios ug sa plano para sa iyang mga anak, diin gisulti niya lakip ang mga sumbanan sa moral ug sa sekswal nga kinaiya. Misupak ang iyang kauban sa pagsulti nga ang kadaghanan sa katilingban wala na niana nga mga pagtuo. “Ug gani,” miingon siya, “ang kasaysayan puno na kaayo sa mga tawo nga migamit og relihiyusong mga pagtulunan-

sa pagsupak ug sa pagtratar sa mga huyang nga sila walay mga bili.”

Gisubli ni Samantha ang iyang kombiksyon ug iyang panabut sa gugma sa Dios para sa tanang tawo ug dayon gihangyo ang iyang kauban sa trabaho nga respetuhan ang iyang katungod sa pagtuo. Gibati sa iyang kauban nga kinahanglan niyang sultihan ang ubang mga empleyado bahin sa ilang giistor-yahan, ug sa milabayng pipila ka semana, mibati si Samantha nga naginusara ug mas daghang kaubanan sa trabaho miatake kaniya og mga pangutana.

Ang boss ni Samantha, nakakita nga nagkagrabe ang paghisgot bahin sa relihiyon sa trabahoan, gipahimangnoan niya si Samantha nga ang pagsangyaw sulod sa trabahoan makapamiligro sa iyang trabaho. Ang iyang trabaho, sama ni Ethan, anam-anam nga naapektuhan. Kay sa mataktak, si Samantha nagsugod sa pagpangita og laing trabaho.

Karon, mga minugna lang kini nga mga sugilanon, apan dili. Dunay dag-

hang susama ni Samantha ug Ethan. Bisan og giunsa nato sa pagpili ug bisan unsay atong gipili, tanan kita pareho nga tawhanon ug nagtinguha og pagka-patas ug kamination. Si Ethan dili unta angayang taktakon tungod sa pagkabayot, ug si Samantha dili unta angayang magproblema tungod sa relihiyon. Silang duha nasaypan sa pagsayway, paghukom, ug sa pagpasakit.

Sa katilingban karon sa politikanhong panan-aw husto ang pagsabut sa sitwasyon ni Ethan apan dili kaayo para kang Samantha. Sa kaso ni Ethan mahimong labanan siya

ANG KAIMPORTANTE SA KAGAWASAN SA RELIHIYON

“Kinahanglan natong masabtan nga ang matinud-anong paggamit sa atong kabubut-on magagad sa atong gibatunan nga kagawasan sa relihiyon. Nahibalo na kitang daan nga si Satanas dili gusto nga maangkon nato kini nga kagawasan. Gisulayan niya ang pagguba sa moral nga kabubut-on didto sa langit, ug karon dinhi sa yuta naningkamot siya sa pagbungkag, pagsupak, ug pagpakatag og kalibug bahin sa kagawasan sa relihiyon—kon unsa kini ug nganong importante kini sa espirituhanon natong kinabuhi ug sa ato gayung kaluwasan.”

Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Pagpreserbar sa Kabubut-on, Pagpanalipod sa Kagawasan sa Relihiyon,” *Liahona*, Mayo 2015, 111–12.

og mga pundok aron makasuhan og diskriminasyon sa pagkabayot. Ug, gani, may katungod pa siyang proteksyunan.

Apan si Samantha unsa man? Kinsa ang manalipud sa iyang katungod sa gituohan nga relihiyon? Unsa na man lang ang iyang katungod nga magpakabuhing tinu-oray nga usa ka tawo nga dunay pagtuo, may pasalig sa paghigugma ug pagserbisyo sa tanan ug usab may katungod sa pagpili sa husto ug sayop ug magpakabuhi sa mao nga paagi?

Pagka-patas alang sa Tanan

Ang atong katilingban nakatutok lang kaa-yo sa paningkamot nga mausab ang masalay-pong diskriminasyon batok sa usa ka pundok sa katawhan nga karon delikado nga mobik-tima og laing pundok: mga tawo sa pagtuo, sama ninyo ug nako.

Karon ang relihiyusong mga eskwela-han gikwestyon na tungod kay gi-require nila ang mga estudyante ug ang faculty nga mosubay sa honor code nga nagkinahanglan

og kaligdong ug kaputli. Ang mga CEO o dagkong opisyal sa dagkong mga kompanya nagkagamay o napugos sa pag-resign tungod kay ang ilang personal nga relihiyusong mga panglantaw dili na madawat sa politika. Ug pipila ka mga negosyo ang napugos sa pag-undang tungod kay ang mga tag-iya misulti sa tinuod nilang gituohan.

Bisan unsa pay inyong nabatian o naba-sahan sulod sa katuigan, Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw padayong mibarug alang sa kaga-wasan sa pagpili ug sa gituohan. Daghang tuig nang milabay si Propeta Joseph Smith (1805–44) misulat, “Nagtuo kita . . . nga ang tanang tawo gilalang nga managsama, ug nga ang tanan adunay pribilihiyo sa pag-hunahuna alang sa ilang mga kaugalingon diha sa tanang matang nga may kalabutan sa konsensya.”¹

Dayon mipadayon siya sa pag-ingon nga: “Kon . . . ako andam nga mamatay alang sa usa ka ‘Mormon,’ . . . ako ingon ka andam nga mamatay aron pagdepensa sa mga katungod sa Presbyterian, sa Baptist, o sa maayong tawo bisan unsa nga deno-minasyon; tungod sa samang baruganan

*Si Propeta Joseph Smith misulat,
“Nagtuo kita . . .
nga ang tanang
tawo gilalang nga
managsama, ug
nga ang tanan
adunay pribilihiyo
sa paghunahuna
alang sa ilang mga
kaugalingon diha sa
tanang matang nga
may kalabutan sa
konsensya.”*

Dili ra magtagad si Jesukristo unsay kaliwat, ranggo, ug mga kahimtang aron matudloan ang mga tawo sa yanong kamatuoran.

nga motamak sa mga katungod sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga motamak sa mga katungod sa . . . bisan unsa nga relihiyusong grupo nga dili kaayo inila o sobra ka huyang sa pagdepensa sa ilang kaugalingon.”²

Unsa man ang baruganan sa Simbahan bahin sa kagawasan sa relihiyon? Makapaniguro ko kaninyo nga ang mga apostoles ug mga propeta, ubos sa inspirasyon sa langit, mihatag og makahuluganong konsiderasyon bahin niini nga isyu. Mituo kita sa pagsunod sa mga sugo sa Dios, nga gidesinyo aron masiguro ang atong mahangturon nga kalipay. Bisan pa, “Ang Dios dili mopugos ni bisan kinsa ngadto sa langit.”³ Mituo kita sa pagmugna og usa ka luna alang sa tanan sa pagpakabuhi subay sa ilang gituohan nga walay pagyatak sa katungod ug kasiguroan sa uban. Kon ang katungod sa usa ka pundok makaapekto sa katungod sa lain, kinahanglan natong sundon ang baruganan sa pagkapatas ug magmasensitibo ngadto sa daghang tawo kutob sa mahimo. Ang Simbahan nagatuo ug nagatudlo og “pagkapatas alang sa tanan.”⁴

Ang pagpanalipud sa gituohan o

konsensya mao ang pagpanalipud sa mga hunahuna ug pagbati ug pagpanalipud sa katungod nianang tawhana sa paglihok niana nga mga gituohan. Naghisgot ko mahitungod sa usa ka tawo nga nag-ingon nimo nga ang imong mga hunahuna, pagbati, ug ang imong mga gituohan wala itugot, walay bili, o dili madawat tungod kay ang imong mga panglantaw dili madawat sa kadaghanan. Usa ka gubat sa langit nahitabo tungod sa pagpanalipud sa kabubut-on, ug dakong sala ang pagsupak niana nga kabubut-on ang pagpugos kanimo aron budhian ang imong gituohan o konsensya tungod kay ang imong mga panglantaw wala mauyon sa kadaghanan.

Palihug ayaw saypa sa pagsabut. Kon ang pagka-tinuod maoy akong hisgutan, wala ko moingon nga gihatagan kita sa Ginoo og pagtugot nga magpakabuhi sa bisan unsay atong gustong pilion nga walay mga sangputanan. Manubag gihapon kita Kaniya tungod sa atong mga pagpili. Siya miingon “Busa kamo kinahanglan nga magmahingpit, ingon nga hingpit ang inyong Amahan nga langitnon” (Mateo 5:48). Ang sugo nga tinguhaon ang pagkahingpit nagpasabut nga magsugod kita kon asa kita ug tinguhaon ang tabang sa

Ginoo nga bayawon kita sa dapit nga gusto Niya nga atong maadto. Ang pagkamatinuoron sa atong tinuod nga kaulangon nagkinahanglan og padayong paningkamot nga molambo ang atong kahayag, kahibalo, ug panabut.

Ang mas batan-ong henerasyon mao ang “pinaka-konektado” sa teknolohiya sa kasaysayan. Kanunay silang nakakonektar. Ug nahibalo baya ta nga tanan nga naa sa Internet kanunayng 100 percent nga perpekto og haum, di ba? Siyempre dili. Busa ayaw tuohi ang tanan nimong makita sa Internet mahitungod sa Simbahan ug sa baruganan niini mahitungod sa katungod sa mga huyang.

Usa ka bag-ohay lang nga ehemplo sa Simbahan bahin sa “pagka-patas alang sa tanan” gihimo niadtong Enero 2015, dihang ang Simbahan mipahigayon og press conference kauban sa tulo ka mga Apostoles ug usa ka sakop sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Young Women aron mapahinumduman ang atong mga miyembro, komunidad, ug ang balaوران sa estado nga ang Simbahan mopabor og balanse nga pagtratar nga nagsiguro sa katungod sa tanang katawhan.

Si Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipahayag sa mosunod atol niana nga press conference: “Nanawagan kami sa lokal, sa estado ug sa federal nga gobyerno nga serbisuhan ang tanan nilang katawhan pinaagi sa paghimo og balaudnon nga makapanalipud sa mahinungdanong kagawasan sa relihiyon alang sa mga indibidwal, mga pamilya, mga simbahan ug ubang mga pundok sa relihiyon samtang manalipud usab sa katungod sa mga LGBT [lesbian, gay, bisexual, ug transgender] nga mga lumulupyo diha sa mga dapit sama sa housing, panarbaho ug sa publiko nga akomodasyon sa mga hotel, mga restaurant ug transportasyon—mga panalipud nga wala sa daghang bahin sa nasud.”⁵

Tungod sa gipasar nga panalipud alang sa LGBT ug sa relihiyusong mga tawo unom ka semana pagkahuman niadto, ang atong mga lider sa Simbahan ug ang uban mipasidungog sa LGBT nga komunidad. Makadasig ang pagtan-aw kanila nga naa ubos sa panalipud batok sa pagpalayas, deskriminasyon sa panimuyo, o pagkatangtang sa trabaho tungod sa sekswal o gender nila nga posisyon. Gipasidunggan sab nato ang atong relihiyusong mga higala sa ubang mga denominasyon, nga nakita silang may susamang panalipud sa ilang mga trabahoan sa publikong mga hawanan.

Ang Utah—ug ang Simbahan—nakadawat og coverage sa nasyonal nga balita ug pagdayeg tungod niana nga makasaysayan nga negosasyon. Karon, timan-i nga walay doctrinal o relihiyusong mga baruganan ang nasakripisyo. Walay gihimong mga kausaban sa moral nga pamalaod sa Dios o sa atong gituohan nga ang sekswal nga mga relasyon kinahanglang himoon lamang pinaagi sa

kaminyoon tali sa usa ka lalaki ug babaye. Ang sangputanan patas para sa tanan ug nakita ang kamapadayunon sa moral nga mga sumbanan ug pagtulun-an ug pagrespeto sa uban.

Usa ka Mensahe sa Pagka-patas

Dili daghan kanato ang mohimo og prominenting tahas sa gobyerno ug sa paghimo og balaod, mao nga tingali maghunahuna mo unsay kalabutan niini nga hilisgutan diha ninyo sa personal nga inadlaw-adlaw ninyong pagpakabuhi. Gusto kong maghisgot og tulo ka butang nga inyong mahimo sa pagsuporta ug pagpasiugda og usa ka mensahe sa pagka-patas.

Una, paningkamuti ang pagtan-aw sa uban pinaagi sa salamin sa pagka-patas. Sa paghimo niini nagkinahanglan nga unahon ninyo sa pag-ila nga ang Langitnong Amahan nahigugma sa tanan Niyang mga anak sa patas nga paagi. Siya miingon, “Maghigugmaay sa usag usa; maingon nga ako nahigugma kaninyo” (Juan 13:34). Walay laing kapilian, ang sala, o sayop nga inyong gihimo o mahimo sa uban ang makausab sa Iyang gugma alang kaninyo o kanila. Wala kana magpasabut nga pasagdan o ibaliwala ra Niya ang masalaypong buhat; mao usab kita—sa atong kaulangon o sa uban. Apan kana nagpasabut nga kita motabang kanila uban sa gugma aron sa pag-awhag, pagtabang, ug pagluwas.

Kon bation man ninyo ang kompleto ug hingpit kamong gihigugma, mas sayon ang paghigugma sa uban ug sa pagtan-aw kanila sama sa pagtan-aw sa Manluluwas kanila. Palihug duola ang Manluluwas pinaagi sa pag-ampo ug hangyos nga madawat ang Iyang lunsay nga gugma para sa inyong kaulangon ug para sa uban. Misaad Siya nga inyong bation ang Iyang gugma kon kamo mangayo pinaagi sa pagtuo (tan-awa sa Moroni 7:48).

Kon mapuno kamo niining lunsay nga gugma magiyahan ang inyong hunahuna ug mga buhat, ilabi na sa politikanhong arena nga usahay lantugian pa. Ang mga tensyon dali rang mahitabo kon maghisgot kita og politika ilabi na kon maghisgot kita og kagawasan sa relihiyon. Kon tugutan nato kining mga gutloa nga mokontrolar sa atong mga kinaia, makita kita nga dili kristohanon sa atong pamilya, mga higala, mga silingan, ug sa mga kaila.

Hinumdumi kon giunsa sa pagdumala sa Manluluwas ang lisud nga mga pangutana ug mahagitong mga punto. Pabilin Siyang kalma, mipakita og respeto, ug gitudlo Niya ang kamatuoran, apan wala gayud Siya mamugos nga magpakabuhi sama sa Iyang gitudlo.

Ikaduha, tuguti nga ang pagka-patas mogiya kanimo

sa imong pagtratar sa uban. Dili ra magtagad si Jesukristo unsay kaliwat, ranggo, ug mga kahimtang aron matudloan ang mga tawo sa yanong kamatuoran. Hinumdumi ang babaye nga Samarianhon sa may atabay (tan-awa sa Juan 4:5–30), ang Romano nga kapitan o senturyon (tan-awa sa Mateo 8:5–13; Lucas 7:1–10), ug ang dili popular nga publikano (tan-awa sa Lucas 18:9–14). Gisugo kita sa Ginoo sa pagsunod sa Iyang ehemplo, nag-ingon, “Sunod kana-ko, ug buhata ang mga butang diin kamo nakakita kana-ko nga mibuhat” (2 Nephi 31:12). Ayaw hukmi ang mga tawo o ayaw sila tagda sa dili patas nga paagi tungod lang kay nakasala sila nga lahi sa imoha, o sa atong nabuhat.

Tingali ang pinakadakong hagit sa pagtagad sa uban sa patas nga paagi mao ang pagka-patas nga gikinahanglan sa pagsuporta sa kagawasan sa relihiyon kon duna kay mga higala o mga sakop sa pamilya kinsa nakasinati og atraksyon sa sama og sekso kinsa lig-ong tigsuporta sa katungod sa LGBT. Ang pipila kaninyo nabalaka nga makita kamo nga wala mouyon o walay pagsuporta kon magtinguha kamo og proteksyon aron magamit ang inyong gituohan sa publiko ug sa gawasnong paagi.

Usab, tun-i ang kinabuhi sa atong Manluluwas ug tinguhaa ang Iyang giya. Sa hingpit nga paagi gipakita sa Manluluwas kon unsaon sa pagtabang pinaagi sa gugma ug pag-awhag samtang huptan sa hugot unsay atong nahibaloan nga tinuod. Hinumdumi nga dihang nasakpan ang babaye nga nanapaw, mihangyo ang Ginoo og usa kanila nga walay sala sa pagduol ug mouna og labay og bato kaniya. Dihang walay miduol, ang atong Manluluwas nga walay sala, miingon, “Dili usab ako mohukom kanimog silot: lumakaw ka, ug ayaw na pagpakasala” (Juan 8:11). Ang pagpasaylo ug ang kamabination nga Iyang gipakita kaniya wala masupak sa Iyang mga pagtulun-an nga ang sekswal nga kasuod gituyo alang sa bana ug asawa kinsa nakasal sa legal nga paagi. Kamo usab mahimong lig-on sa husto ug kamatuoran ug bisan pa nagtabang uban sa kamabination.

Dihang ang mga higala ni Kristo ug mga sumusunod mitapos sa ilang mga relasyon uban Kaniya, gipahayag Niya ang Iyang kasubo ug nasakitan. Hinoon, dihang gitapos ang relasyon, tungod kadto kay ang uban mibati nga

dili komportable sa Iyang mga pagtulun-an, dili tungod kay Siya dili komportable sa uban.

Samtang tinguha nato ang patas nga pagtagad sa uban, kinahanglan natong hinumduman ang baruganan sa kabubut-on. Kinahanglan natong respetuhan ang abilidad sa uban sa paghimo og mga pagpili ug hangyoon nga ihatag nila ngari nato ang sama nga kamabination. Kon makig-istorya sa uban mahitungod sa kagawasan sa relihiyon, hinumduman gayud nato sa kanunay nga mahimo ra kitang mosupak nga dili mahimong supakan. Palihug ayaw likaye ang mga dayalogo mahitungod sa importanting mga isyu tungod lang kay nabalaka kamo nga basin lisud kini o dili komportable. Mahimo kitang mag-ampo og tabang,

ug makalaum kita og tabang sa Ginoo nga makapamulong ug makalihok sa paagi nga makapahimuot Kaniya.

Ikatulo, barug alang sa pagka-patas kon nakakita ka nga ang katungod sa uban gipugngan. Si Elder L. Tom Perry (1922–2015) sa korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles usa ka talagsaong ehemplo sa tawo kinsa may lig-ong pagtuo bahin sa lalaki ug babaye nga kaminyoon, ug sa giha-pon andam siyang mobarug alang sa katungod sa uban. Nagbilin siya og ehemplo mahitungod sa pagsiguro nga ang katungod sa uban napanalipdan dihang nakasaksi siya og dili patas nga pagtagad o dili balanse nga balaod.

Sukad sa panahon ni Joseph Smith hangtud sa atong panahon, ang atong panulundon mao ang pagtabang sa pag-ayo sa mga samad ug sakit nga dili makompromiso ang doktrina nga dili atoa ang pag-usab.

SUPORTAHAN UG PASI-UGDAHAN ANG PAGKA-PATAS PINAAGI SA:

1. Pagtan-aw sa uban pinaagi sa mga salamin sa pagka-patas.
2. Tugutan nga ang pagka-patas mogiya kaninyo sa inyong pagtratar sa uban.
3. Barugan ang pagka-patas kon nakakita ka nga ang katungod sa uban gipugngan.

Magmahimong
Aktibo sa
Pagpangilabut

Naghatud kini kanako sa katapusang punto, ug

kana mao ang panginahanglan sa aktibong pagpangilabut gikan sa inyong henerasyon niini nga isyu. Nagsuporta ko sa mga lider sa Simbahan sa atong Ginoo kon moingon ko nga among gikinahanglan ang natural nga panabut bahin sa kamanggiloy-on, pagrespeto, ug sa pagka-patas sa inyong henerasyon. Nagkinahanglan kami sa inyong kapositibo ug sa inyong determinasyon sa pagtrabaho pinaagi niining komplikado nga sosyal nga mga isyu.

May pagsalig kami nga moduol kamo sa Manluluwas aron masabtan kon unsaon sa pagpakabuhing Kristohanon samtang nagpakita usab og pagka-patas ug gugma ngadto sa uban kinsa lahi kanato og mga gituohan. Nasayud kami nga gusto kamong mahimo nga bahin sa butang nga makahuluganon, ug nahibalo kami nga mauyunon kamo ug masinabtanon.

Labawng importante, kamo among gikinahanglan nga manginlabut sa dayalogo mahitungod sa kakomplikado niini nga isyu ug pagpangitag solusyon kon unsaon nga mas mahatag ang pagka-patas ngadto sa tanan, lakip sa mga tawo nga may pagtuo. Kini nga mga pagsultihanay nagkinahanglan nga

mahitabo sa atong mga eskwelahan, sa atong mga panimalay, ug sa tanan natong pakigrelasyon uban sa mga higala ug mga kaubanan sa trabaho.

Kon kamo aduna niini nga mga panagsultihanay, palihug hinumdumi kini nga mga baruganan: tan-awa ang uban pinaagi sa salamin sa pagka-patas, tagda sila uban sa pagrespeto ug kamabination, ug laumi nga buhatan kamo sa susama nga pagtagad.

Usa ka Paglambo sa Gugma

Sa katapusan, gusto kong mobilin diha ninyo sa akong pagpamatuod ug sa akong pagsaksi nga kon inyong sundon ang pagdapat nga motabang sa uban pinaagi sa espiritu sa pagka-patas, bation ninyo ang dugang nga paghigugma sa Manluluwas alang kaninyo ug sa tanang anak sa Langitnong Amahan. Ang inyong ehemplo sa pagrespeto ug sa pagka-patas moabli sa mga pultahan ug magmugna og makahuluganong paghigalaay nga inyong mahan- dom sa tibuok ninyong kinabuhi.

Sa hingpit nga paagi gipakita sa Manluluwas kon unsaon sa pagtabang pinaagi sa gugma ug pag-awhag samtang hup-tan sa hugot unsay atong nahibaloan nga tinuod.

PAGPILI NGA MABUHI:

PAGBUNTOG SA
MGA HUNAHUNA
NGA MAGHIKOG

*Ang Kahayag sa
Kalibutan naka-
tabang nako
nga makalahu-
tay sa lisud nga
mga panahon sa
akong seasonal
nga depresyon.*

Pangalan gipugngan

Ang akong pakigbatok sa mga hunahuna nga maghikog nagsugod human ko mibalhin sa usa ka bugnaw nga siyudad sa Iceland, diin ang kakulang sa kahayag sa adlaw nakapa-trigger sa grabe kaayo nga seasonal affective disorder (SAD). Samtang nagkagrade ang akong sakit nga lisud na nakong madala, gikonsiderar nako nga maghikog.

Atol sa unang tuig wala nako madawat nga duna koy depresyon. Nahadlok ko nga mosulti ni bisan kinsa, bisan sa akong kaugalingong bana, bahin sa akong mga hunahuna. Walay usa sa akong pamilya o sa simbahan ang nasayud nga nag-antus ko og makahulga sa kinabuhi nga sakit; nakita ko nila nga usa ka aktibong miyembro sa Simbahan nga dunay lig-on nga pagpamatuod nga wala mag-atubang og dagkong mga hagit. Kanunay kong nag-ampo, nangayo og kahupayan, ug ang Langitnong Amahan mipalig-on kanako. Nagbantay ko og maayo sa akong gikaon, kanunay nga mag-ehersisyo, mibasa og maayo sa mga kasulatan, miserbisyo sa uban, ug mituman sa tanang mga sugo. Apan dili gihapon kadto paigo.

Ang depresyon mihampak kanako sama sa usa ka higante nga balud. Mao nga midagan ko og mas kusog pa ug nag-ampo og maayo, apan dili nako kanunayng maunhan ang balud. Milangoy ko batok sa sulog, nag-ampo nga makalahutay ko hangtud nga mauli ang akong mga anak gikan sa eskwelahan o hangtud sa tingpaniudto. Sa ubang mga adlaw manlimbasug ko aron makalahutay bisan og usa lang ka minuto, gamit lamang ang gahum sa hunahuna nga malupig ang akong mga hunahuna ug mga tinguha.

Nahinumduman nako nga mibati og grabe nga mental nga kasakit sa unang higayon nga hapit ko maghikog. Wala ko magplano o maghunahuna daan—temporaryo nga nawala nako ang abilidad sa paghunahuna og tarung. Pagkahuman nakaamgo ko kon unsa na ko kaduol sa pagkutlo sa kaugalingon

nakong kinabuhi. Naghunahuna ko kon unsay problema nako. Akong giingnan ang akong kaugalingon nga kinahanglang wala koy mga hunahuna nga maghikog, ug nagpakaaron-ingnon ko nga wala gayud kini mahitabo. Akong gikumbinsir ang akong kaugalingon nga dili na gyud ko magbaton pag-usab niining mga hunahuna.

Apan ang mga hunahuna nga maghikog padayon nga misantup sa akong hunahuna sa higayon nga wala nako kini damha. Ang tintasyon nga tapuson ang akong grabe nga kasakit labihan kakusog. Apan gusto kong mamaayo. Bisin kon wala ko makasabut nianang higayuna nga nag-antus ko og grabe nga sakit (usa ka sakit nga grabe kaayo ug kalit), nasayud ko nga mamaayo ra ko. Mao nga nangayo ko og panalangin sa priesthood.

Ang akong bana, nga wala masayud sa akong mga panlimbasug, namulong og daghang butang atol sa panalangin nga misulti nako nga ang Langitnong Amahan nagpakabana kanako. Gisaaran ko niya nga makaya ra nako ang akong mga hagit. Ang dinaliang pagkaayo dili mao ang solusyon, apan gidawat nako nga ang Langitnong Amahan motabang nako nga mabuntog ang akong panlimbasug.

Miabut ang summer, nga puno sa kahayag ug taas nga mga adlaw. Dili gayud kadto ngitngit, dili gani bisan sa tungang gabii. Malipayon ko ug mibati pag-usab sa kasagaran nakong gibati. Apan samtang ang mga adlaw daling mimubo pagka-Septyembre, ang akong depresyon mibalik ug ang mga hunahuna nga maghikog mibalik sa akong hunahuna. Nahadlok ko. Primero gisulayan nako kon unsay akong gisulayan sa miaging tuig: nag-ampo og maayo, nag-ehersisyo og maayo, ug misulay sa pagkugi og maayo sa tanang butang. Apan ang mga tinguha nga maghikog mas mikusog ug nagkagrade. Nanlimbasug ko sulod sa duha ka bulan ug sa katapusan nakaamgo nga dili ko

makalahutay og laing tingtugnaw nga ako ra. Nakaamgo ko nga ang Langitnong Amahan mipanalangin nato og moderno nga tambal ug mga doktor. Aron maulian, kinahanglan ko nga mahimong bukas bahin sa akong depresyon ug mobisita og doktor.

Ang pagpangayo og tabang mao ang pinakalisud nga butang nga akong nabuhat sukad. Naglisud ko og suliti tungod sa akong mga luha sa dihang gisultihan nako ang akong bana bahin sa akong depresyon ug nga nagkinahanglan ko og tabang. Dili nako malitok og kusog ang pulong nga *maghikog*. Ang akong bana mihimo og appointment sa usa ka psychiatrist alang nako.

Ang akong doktor miresita og tambal, nga nakatabang nako nga makalahutay sa tingtugnaw. Sama sa kadaghanan, nanlimbasug ko nga makakita og sakto nga dosage ug makasugakod sa mga side effect. Nakahatag kini og dugang nga problema sa akong kaminyoon ug pamilya, apan ang akong bana ug ang akong mga anak misuporta nako.

Sa dihang miabut ang tingpamulak, nahanaw ang akong grabe nga depresyon, ug wala na ko magkinahanglan og tambal. Namalhin mi sa siyudad nga pirme nga ting-init. Abi nako nga maayo ra ang tanan ug nga akong mabiyaan ang akong sakit sa hunahuna. Apan wala pa ko hingpit nga naayo. Ang mga pagbati nga sad-an mibalik tungod sa akong mga hunahuna, mga pagbati, ug mga tinguha sa una. Wala ko ganahi nga ang akong mga tinedyer naghunahuna nga hapit ko maghikog. Akong gibati nga morag giusikan nako ang sobra sa usa ka tuig sa akong kinabuhi.

Usab, nahadlok ko—ilabi na sa dihang ang mas mubo nga mga adlaw sa Septyembre miabut na usab. Matag

adlaw nasinati nako ang labihan nga paghinumdom sa mga pagbati nako sa una ug nahadlok nga mag-antus na usab ako og grabe nga depresyon. Apan nakita nako ang kamot sa Ginoo sa akong kinabuhi sa dihang gigiyahan ko ngadto sa usa ka talagsaong doktor ug nagsugod sa pagpatambal. Akong nahibaloan nga nag-antus usab ako og post-traumatic stress disorder (PTSD). Tungod sa paggiya sa akong doktor, nasulbad nako ang PTSD.

Ug dayon nakasinati ko og usa ka milagro. Human sa hilabihan nga pag-ampo ug pagtinguha nga gamiton ang Pag-ula sa Manluluwas sa akong kinabuhi, gikuha sa Ginoo ang akong mga pagbati nga sad-an sa paspas, talagsaon, ug sa klaro nga paagi. Ang Iyang tingog mipasabut nga dili nako kinahanglang dad-on ang pagbati nga sad-an tungod kay ang akong depresyon dili nako sayop. Gidala ni Jesukristo kana nga palas-anon alang nako pinaagi sa gahum sa Iyang Pag-ula. Napuno ako sa kahayag ug mibati pag-usab nga malaumon.

Wala ko masayud sa tanang rason nganong kinahanglan kong magsagubang sa mga hagit sa makahulga sa kinabuhi nga sakit. Bisan tuod nga gidala gihapon nako ang tanang panumduman, ang mental ug pisikal nga mga sakit nawala na. Matag adlaw mapasalamaton ko sa akong pamilya, sa akong doktor, ug sa akong panahon dinhi sa yuta. Tungod sa akong sakit, nakabaton ko og kalooy ug gugma alang sa uban. Milambo ko sa emosyonal ug sa espiritwal nga paagi ug nakabaton og kahibalo nga dili unta nako mahibaloan sa laing paagi. Nakasinati ko og bililhon nga espirituhanong mga gutlo uban sa akong Langitnong Amahan ug sa akong Manluluwas. Ang akong mga kasinatian nakapaawhag nako nga hangupon ang kinabuhi. ■

UNSAON SA PAGHIMO OG SUICIDE-PREVENTION SAFETY PLAN

Ni Doug Thomas

Licensed clinical social worker

Ikaw makahimo og safety plan aron kon ikaw makahunahuna sa pagpasakit sa imong kaugalingon, makasugod ka sa step 1 ug magpadayon hangtud nga ikaw mobati nga luwas na. Ang labing maayong panahon sa paghimo sa imong plano mao ang panahon nga wala pa ang krisis sa imong kaugalingon. Ibutang ang imong plano diin sayon ra nimo kining makita, sama sa imong cell phone. Dunay mga website ug mga app nga dunay makatabang nga mga template nga i-fill out, o ikaw makahimo og plano uban sa tabang sa usa ka eksperto (tan-awa sa step 6 sa ubos) o sa imong kaugalingon gamit niining mga sugyot:

1. Ilha ang mga timailhan sa pasidaan.

Unsa nga mga matang sa hunahuna, batasan, ug kinaiya ang nagsulti nimo nga dunay krisis nga umaabut? Isulat kini sa imong kaugalingong mga pulong. Sama pananglit: “Kon akong kanselahon ang akong tanang mga kalihokan ug gusto lang matulog.” “Kon magsige ko og hunahuna nga usa ka salagubangon.” “Kon mobati ko nga gisamokan, nga gusto kong dunay buhaton dayon aron mawala ang ka sakit.” Pagkamatikod niini nga mga timailhan sa pasidaan makatabang nimo nga kinahanglang imong sundon ang imong plano.

2. Paningkamot nga mokalma ug mahupay ang imong kaugalingon.

Paghimo og lista sa makalingaw ug makaparelaks nga mga kalihokan nga imong mahimo kon ikaw maghunahuna o maagni sa pagpasakit sa imong kaugalingon. Ang mga ehemplo maglakip sa paglakaw-lakaw, pagkaligo og init-init nga tubig, pag-ehersisyo, pag-ampo, o pagsulat sa journal.

3. Paghunahuna sa imong mga rason sa pagpakabuhi.

Usahay, ang ka sakit mawala sa positibo nga mga pagbati. Paghimo og listahan

sa pagpahinumdong sa imong kaugalingon sa mga tawo nga imong gimahal, sa mga butang nga gusto nimong buhaton, ug sa mga panalangin nga imong gibati nga mapasalamaton.

4. Duol sa uban ug pangayo og panabang.

Paglista og pipila ka mga tawo (nga dunay mga numero sa telepono) nga imong kaistoryahan ug kinsa andam ug anaa sa pagtabang nimo sa uban nimong safety plan panahon sa krisis. Kini nga mga tawo mahimong maglakip sa mga higala, mga miyembro sa ward, ug mga sakop sa pamilya.

5. Siguroha nga ikaw anaa sa luwas nga kahimtang.

Maglakip kini sa paghangyo sa uban sa pagtabang sa pagkuha sa mga butang nga mahimo nimong gamiton sa pagpasakit sa imong kaugalingon, o pag-adto sa laing lugar hangtud mausab ang imong mga pagbati. Paghimo og listahan sa sosyal nga mga dapit—sama sa mga parke, mga gym, mga sinehan, ug uban pa—nga luwas ug makapalinga.

6. Kon ikaw gusto gihapon nga mopasakit sa imong kaugalingon, **kontak ang usa ka propesyunal.**

Paglista og mga pangalan, mga numero, ug mga dapit sa mga klinika, mga emergency room, ug crisis hotlines. Suicide.org/international-suicide-hotlines.html lists hotlines alang sa daghang mga nasud. Sama pananglit, ang numero sa United States mao ang 1-800-273-TALK.

7. Human mabuhat kining tanan, kon ikaw dili gihapon mobati nga luwas, **tawag sa emergency services o adto sa pinakaduol nimo nga ospital** ug pangayo og panabang.

SIYA MAKAAYO KANATO

“Walay pisikal nga sakit, walay espiritwal nga samad, walay kasa-kit sa kalag o kaguol, walay balatian o kaluya nga kamo o ako sukad nakahimamat niini nga mortalidad nga wala masinati og una sa Manluluwas. . . . Siya makakab-ot, makahikap, makaabag, makaayo, ug makalig-on kanato nga mahimong mas labaw kay sa ato mismong mahimo ug makatabang kanato sa pagbuhat niana nga kita dili gayud makahimo nga nagsalig lamang diha sa atong kaugalingong gahum.”

Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Makadaug sa Ilang mga Alantuson uban sa Kasayon,” *Liahona*, Mayo 2014, 90.

Pahibalo sa Editor: Usa ka artikulo sa sunod bulan nga magasin adunay dugang nga mga tabang alang niadtong nakigbisog sa mga hunahuna sa paghikog. Ang salmot sa “Paghikog” sa topics.lds.org dunay makatabang usab nga mga link, talk, ug impormasyon.

“NAGPUNDOK NGA NAGHIUSA diha sa Akong Ngalan”

*Gisangunan sa Ginoo ang mga ward ug branch council
aron sa pagtabang nato nga mangalagad diha sa
gugma ug panaghiusa.*

Ni Jakob R. Jones

Dili pa lang dugay mitambong ko og family home evening uban sa usa ka pamilya nga gimahal nako pag-ayo: usa ka batan-ong bana ug asawa ug sa ilang gamayng anak nga babaye. Isip ilang bishop miadto ko sa ilang balay tungod sa pag-aghat gikan sa Espiritu ug sa pag-aghat gikan sa nagpakabana nga inahan ug igsoong babaye niining batan-ong amahan, kinsa diha usab. Ang Ginoo mitabang niining pamilya aron makahimo og dagkong kausaban sa ilang kinabuhi ug mopabalik kanila ngadto sa mga panalangin sa ebanghelyo ug sa Simbahan. Apan dunay nahitabo nianang adlaw.

Sulod sa pipila ka bulan kining batan-ong amahan nabalaka gayud bahin sa pagsangkap alang sa iyang pamilya. Ang iyang panarbaho gilauman nga motapos na sa dili madugay, ug siya ug ang iyang asawa anaa sa tunga-tunga sa pagdesisyon kon balhinon ba ang ilang pamilya sa laing estado. Nagpasabut kana og grabe nga kausaban alang sa pamilya. Sa sayo nianang adlaw nahibaloan niini nga amahan nga ang gipaabut gayud nga makatabang sa pinansyal dili moabut; hilabihan gayud kadto ka makapasagmuyo nga balita.

Sa pag-abut nako sa ilang apartment, nakita nako ang grabe nga kasagmuyo sa iyang nawong. Ang responsibilidad sa pagsangkap alang sa pamilya ug wala damha nga balita nakahatag og dakong problema niining batan-ong amahan.

Ang iyang asawa mipili og usa ka kapitulo sa kasulatan alang sa leksyon nga motubag sa ilang mga problema sa pagbati nga nabug-atan. Gibasa sa amahan ang tibuok kapitulo. Mahibaloan tingali ninyo kining mga pulong gikan sa Isaias 55:

“Ang tagsa-tagsa nga ginauhaw, umari kamo sa mga tubig, ug siya nga walay salapi; umari kamo, pumalit, ug kumaon; oo, umari kamo, palit . . . sa walay salapi ug sa walay bili. . .

“Diin duha o tulo nagpundok nga naghiusa diha sa akong ngalan, . . . tan-awa, Ako anaa diha sa taliwala kanila” (D&P 6:32).

“Kay ang akong mga hunahuna dili mao ang inyong mga hunahuna, ni ang inyong mga dalan akong mga dalan, nagaingon ang Ginoo” (mga bersikulo 1, 8).

Ug dayon gihisgutan sa pamilya kon unsay kahulugan niadtong mga bersikulo ngadto kanila. Ang Espiritu sa Ginoo mipuno nianang gamayng apartment samtang kini nga family home evening nahimong usa ka family council. Kining batan-ong amahan mipakigbahin sa iyang mga kahadlok ug mga kabalaka ug mga tinguha, ug mipakigbahin ang tanan sa ilang gugma ug pagpakabana alang sa usag usa. Nag-istoryahanay sila kon unsay buhaton, kon unsa ang ilang mga opsyon, unsa nga mga aksyon ang pagahimoon.

Usa kini ka panaghisgutan alang sa tanan. Dunay pipila ka panagsumpaki. Gibati nako nga maminaw lang ug mag-oberbar. Sa katapusan, diha sa panaghiusa ang bana ug asawa determinado nga kinahanglan sila nga dungan nga mohimo sa desisyon uban sa Ginoo pinaagi sa pag-ampo. Mihalad dayon ko og mga pulong sa pagsuporta ug pag-awhag.

Ang Sumbanan sa Ginoo bahin sa Pagpadayag

Makahinumdom ko og pipila lang ka higayon nga naila nako ang Espiritu sa Ginoo nga mas lig-on kay sa nianang gamay nga apartment nianang gabhiona uban nianang

mapainubsanon, nanlimbasug nga pamilya. Usa kadto ka katumanan sa saad sa Ginoo nga gihatag ngadto sa Iyang mga disipulo sa dugay nang panahon kaniadto: “Diin duha o tulo nagpundok nga naghiusa diha sa akong ngalan, nga naghisgot sa usa ka butang, tan-awa, Ako anaa diha sa taliwala kanila—gani sama nga Ako anaa diha sa taliwala kaninyo” (D&P 6:32).

Kadto nga mga pulong gikan sa Manluluwas dili lamang maayo nga tambag o mga pulong lamang sa paghupay. Alang sa batan-ong propeta nga si Joseph Smith ug Oliver Cowdery, kadtong mga pulong sa Manluluwas nagtakda sa doktrina ug sumbanan sa pagbaton og pinadayag ug giya ug sa paghimo og mga desisyon diha sa gingharian sa Dios.

Ang Ginoo diha sa taliwala sa family council nianang gabhiona. Ilang gidapit ang iyang Espiritu pinaagi sa pag-ampo ug pagtuon sa kasulatan. Nagkahiusa sila sa usa ka katuyoan. Napuno sila sa gugma alang sa usag usa. Gidala nila ang ilang pinakamaayo nga mga ideya ug mga kasinatian ug gipahayag kini sa atubangan sa usag usa ug sa atubangan sa Ginoo ug nangayo alang sa Iyang giya. Naghiusa sila nga mihimo og mga desisyon ug dayon milihok.

Ang Simbahan Gidumala pinaagi sa mga Council

Ang handbook sa Simbahan nagtudlo sa doktrina bahin sa mga council:

“Ang Simbahan sa Ginoo gidumala pinaagi sa mga council diha sa kinatibuk-an, area, stake, ug mga ward level. Kining mga council mahinungdanon sa kahapsay sa Simbahan.

“Ubos sa mga yawe sa pagpangulo sa priesthood sa matag level, magtinambagay ang mga lider alang sa kaayohan sa mga indibidwal ug mga pamilya.”¹

Sa tanang level niini nga Simbahan, naningkamot kita nga molihok pinaagi niadtong sama nga mga baruganan nga gitudlo sa Manluluwas sa Iyang mga disipulo ug nila ni Oliver ug Joseph—nga magpundok diha sa panaghiusa ug sa council.

Ang matag ward dunay ward council nga “naglakip sa bishopric, ward clerk, ward executive secretary, high priests group leader, elders quorum president, ward mission leader, ug mga presidente sa Relief Society, Young Men, Young Women, Primary, ug Sunday School.”²

Tanang buhat nga gihimo niining grupo sa mga lider sa ward sa katapusan nagtutok sa pagtabang sa “mga indibidwal nga malig-on ang mga pagpamatuod, makadawat og makaluwas nga mga ordinansa, makatuman sa mga pakig-saad, ug mahimong mapahinunguron nga mga sumusunod ni Jesukristo.”³

Tingali nadungog na ninyo ang pamahayag nga “Adunay kasiguroan diha sa tambag.”⁴ Ngano man? Usa sa mga

rason mao ang yano nga kamatuoran nga walay usa kanato nga ingon ka utokan kay sa daghan kanato nga naghiusa. Ang matag usa kanato nagdala og talagsaong panglantaw ug hugpong sa mga kasinatian ug mga ideya.

Ang handbook sa Simbahan nagtudlo usab kon sa unsang paagi nga ang mga miting sa ward council mahimong labing epektibo sa paglakip sa talagsaong mga panglantaw sa matag sakop sa council: “Atol sa miting, ipasabut sa bishop ang matag butang nga ikonsiderar, pero kasagaran dili modesiyon kon unsaon pagsulbad sa butang hangtud nga madungog niya ang panaghisgutan. Moawhag siya og panaghisgutan nga dili modominar niini. Mangutana siya ug mahimong mohangyo sa partikular nga mga sakop sa council alang sa ilang mga sugyot. Maminaw siya og maayo sa dili pa mohimo og desisyon. Kini nga mga panaghisgutan kinahanglang moawhag og diwa sa pagdasig.”⁵

Sa ato pa, dad-on nato ang atong talagsaong mga talento ug mga abilidad ug mga panglantaw. Mangamuyo kita sa Ginoo nga magauban kanato, nga mogiya kanato pinaagi sa Iyang Espiritu, nga maoy mohatag sa bugti sa unsay kulang nato, ug aron masayud sa mga panginahanglan sa mga miyembro nga atong giserbisyuhan. Atong hisgutan ang mga panginahanglan sa mga pamilya ug mga indibidwal ug maningkamot nga makahimo og mga desisyon nga maghiusa. Dayon motrabaho kita ug mohangyo sa Ginoo sa pagpanalangin sa mga miyembro sa ward.

Magtinambagay diha sa Ward Council

Walo ka bulan sa wala pa ko motambong nianang home evening uban nianang bag-o pa nga pamilya, ang ward council nagtigum usa ka Dominggo sa buntag. Gisugdan namo pinaagi sa pag-ampo ug mitan-aw og video bahin sa pagtabang sa mga indibidwal ug mga pamilya nga makadawat og mga panalangin ug mga ordinansa sa ebanghelyo. Akong gipangutana ang mga sakop sa council kon duna ba silay nahunahunaan samtang nagtan-aw mi sa video. Miresulta kini sa panaghisgutan bahin niini nga pamilya. Among gipahayag ang among gugma alang kanila. Naghisgot mi bahin sa posible nga mga calling,

kon unsaon namo sa pagtabang ang amahan nga maordinahan ngadto sa Melchizedek Priesthood, ug unsaon namo sa pagtabang ang magtiayon aron makadawat sa mga ordinansa sa templo.

Isip bishop mihimo ko og pipila ka mga assignment. Morag hapit na mahuman ang panaghisgutan, pero dunay butang nga morag dili husto. Ang presidente sa Young Women maoy miingon sa katapusan, “Siguro paspas ra kaayo kita. Gibati nako nga kinahanglan kitang motutok sa sukarang mga butang uban nila, sama sa family home evening ug pagtuon sa kasulatan ug pag-ampo.” Dayon kanang “dili kaayo husto” nga pagbati nawala. Namulong siya, dili alang sa organisasyon sa Young Women, pero tungod sa gugma alang niining pamilya, ug nianang higayuna ang Espiritu misaksi ngari namo bahin sa kamatuoran sa iyang tambag.

Ang komentaryo niini nga sister miabli og balik sa panaghisgutan. Naghisgot mi kon unsaon pagtabang sa pamilya sa pagpalambo og sumbanan sa pagtuon sa kasulatan, pag-ampo, ug home evening. Ang igsoong babaye sa batan-ong amahan nagserbisyo isip usa sa among mga ward missionary, mao nga gikuha sa ward mission leader ang assignment nga makigtambayayong niya ug sa mga home teacher aron mapasiugdahan ang regular nga mga family home evening. Ang akong asawa ug ako mihatud og kopya sa kapanguhaang basahon nga *Family Home Evening* ug usa ka hymnbook ngadto sa ilang balay.

Ang kanunayng suporta ug kalig-on nagagikan sa inahan ug sa igsoong babaye niining batan-ong amahan samtang makanunayon silang mitambong sa family home evening uban sa pamilya, nga

sa katapusan miresulta nianang importante nga gabii sa pamilya nga duna koy pribilehiyo nga makatambong.

Ang handbook namahayag: “Ang mga lalaki ug mga babaye kinahanglang mobati nga ang ilang mga komentaryo gihatagan og bili isip hingpit nga partisipante. . . . Ang opinyon sa mga babaye usahay lahi nianang sa mga lalaki, ug kini makadugang sa importante nga panglantaw sa pagsabut ug pagtubag sa mga panginahanglan sa mga miyembro.”⁶ Isip batan-on nga bishop naglingkod ko sa council uban sa mga presidente sa Primary, Young Women, ug Relief Society kinsa dunay dugang pa nga kaalam ug kasinatian sa kinabuhi ug ideya kay kanako. Sa kasagaran sila ang akong mga magtutudlo sa Kristohanong kinaiya ug bisan gani kon unsaon nga mahimong usa ka maayong amahan ug naghupot sa priesthood.

Mapasalamaton kaayo ko sa kababayen-an niini nga Simbahan. Hinaut nga ang atong mga sister wala gayud mobati nga wala paminawa o gibaliwala diha sa atong mga miting sa council. Ang mga sakop sa ward council naglihok isip magkapareha. Ang mga yawe sa kapangulohan nga gihatag ngadto sa bishop usa ka butang alang sa kahapsay, pag-organisar, ug gisangun nga responsibilidad pero dili gayud usa ka gimbuhaton nga modominar o pagkalabaw sa espirital.

Panaghiusa

Ang handbook naghulagway sa kaimportante sa panaghiusa: “Human sa panaghisgutan sa tanan, ang bishop mahimong mohimo og desisyon, o mahimo siyang maghulat nga hisgutan pa ang butang uban sa iyang mga counselor. Human siya makahimo og desisyon, ang mga sakop sa council kinahanglang mosuporta niini sa diwa sa panaghiusa ug panag-uyon.

“Kon ang mga sakop sa council wala makasabut bahin sa usa ka importante nga desisyon, ang bishop mahimong maghulat og laing miting sa council aron makonsiderar pa ang butang ug magtinguha og espirituhanong panghimatuod ug panaghiusa.”⁷

Ang panaghiusa laing rason nga dunay kasiguroan diha sa mga council. Usahay isip mga indibidwal maghunahuna kita nga nasayud kita kon unsay aksyon nga angayang buhaton, ug kasagaran gusto kitang modiretso dayon sa resulta. Nakalimot kita nga ang katapusang tumong sa Ginoo wala sa atong pagpalambo og plano sa paglihok. Kini mao nga ang matag usa sa Iyang mga anak makaila Kaniya. Nahinumduman ninyo kon giunsa sa Ginoo pagampo alang sa Iyang mga disipulo:

“Ug ang kinabuhing dayon mao kini, ang ilang pagpakaila kanimo nga mao ang bugtong tinuod nga Dios, ug kang Jesukristo, nga imong pinadala. . . .

“Ako nangamuyo alang kanila: wala ako mangamuyo alang sa kalibutan, kondili hinoon alang kanila nga imong gikatugyan kanako; kay sila mga imo man. . . .

“ . . . Amahan nga Balaan, bantayi sila pinaagi sa imong ngalan nga gihatag mo kanako, aron sila mausa, maingon nga kita usa. . . .

“Ako anaa kanila, ug ikaw ania kanako, aron sila mamingpit nga usa” (Juan 17:3, 9, 11, 23).

Ang tumong sa Ginoo mao nga kita mahimo nga Iya—nga kita mausa ngadto Kaniya, uban sa atong Langitnong Amahan, ug uban sa usag usa. Ang proseso sama ra ka importante sa resulta. Ang mga council kabahin sa balaa-nong gitudlo nga proseso diin ang panaghiusa maangkon ug diin mahimo kita nga Iya ni Kristo. Ang Ginoo namahayag, “Paghiusa; ug kon kamo dili magkahiusa kamo dili akò” (D&P 38:27).

Kana nga sugo mahimo usab nga usa ka pagsulay. Pananglitan, ang Ginoo mahimong mamahayag sa laing paagi, “Pinaagi niini kamo masayud nga kamo akò, kon magkahiusa kamo sa usag usa ug makighiusa kanako.”

“Kon kamo anaa sa pag-alagad sa inyong mga isigkatawo kamo anaa lamang sa pag-alagad sa inyong Dios” (Mosiah 2:17).

Ang amahan sa pamilya mahimong makadawat og pinadayag nga ang pagbalhin sa pamilya magdala og mga panalangin ug panaghiusa. Pero kon wala ang pakighiusa sa iyang asawa ug mga anak, ang iyang plano mahimong dili magdala sa gilau-man nga mga resulta.

Ang bishop mahimong makadawat og pinadayag alang sa ward mission plan, pero gawas kon ang ward council magkahiusa uban niana nga pinadayag, ang mga panalangin dili moabut, ug ang bishop mobati nga maghunahuna kon unsay nahimong sayop.

Dinhi gihulagway ni Presidente Russell M. Nelson, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, kon sa unsang paagiha maglihok ang Konseho sa Unang Kapangulohan ug Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles:

“Ang tawag sa 15 ka lalaki ngadto sa balaang pagka-apostol naghatag og dakong panalipod kanato isip mga miyembro sa Simbahan. Ngano man? Kay ang mga desisyon niining mga lider kinahanglang magkauyon. Hunahunaa lang unsa-on sa Espiritu pagtandog sa 15 ka lalaki aron magkauyon? Kining 15 ka lalaki dunay lainlaing background sa edukasyon ug propesyon, nga nagkalahi og opinyon sa daghang butang. Tuo lang nako! Kining 15 ka lalaki—mga propeta, manalagna, ug tigpadayag—nasayud unsay kabubut-on sa Ginoo kon magkauyon na!”⁸

Mosaksi ko nga ang Ginoo interesado sa mga detalye sa atong indibidwal nga kinabuh-i. Natingala gyud ko kon unsa kaandam ang Manluluwas sa pagtabang, o sa pagpadala sa usa sa Iyang mga sulugoon, sa pagluwas sa usa sa Iyang mga anak. Mapasalamaton kaayo ko alang sa mga council nga gisangunan sa responsibilidad sa pag-amuma sa mga anak sa Langitnong Amahan. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa California, USA.

Sa pagkat-on pa og dugang mahitungod sa family council, tan-awa ang pakigpulong ni Elder M. Russell Ballard sa Abril 2016 nga kinatibuk-ang komperensya, “Mga Family Council.”

MUBO NGA MGA SULAT

1. *Handbook 2: Administering the Church* (2010), 4.1.
2. *Handbook 2*, 4.4.
3. *Handbook 2*, 4.4.
4. Tan-awa sa Henry B. Eyring, “Listen Together” (deposyonal sa Brigham Young University, Sept. 4, 1988), 2, speeches.byu.edu.
5. *Handbook 2*, 4.6.1.
6. *Handbook 2*, 4.6.1.
7. *Handbook 2*, 4.6.1.
8. Russell M. Nelson, “Pagpaluyo sa mga Propeta,” *Liahona*, Nob. 2014, 75.

KON WALA KAMO MAGSERBISYO DIHA SA WARD COUNCIL

- Isip visiting teacher o home teacher, makaampo kamo alang niadtong inyong bisitahan. Inyo silang amumahan. Kon moreport kamo sa inyong mga lider bahin sa kahimtang sa inyong mga pamilya, makaampo kamo nga ang impormasyon makaabut sa ward council ug nga ang mga sakop sa council magiyahan sa Espiritu sa pagtubag sa mga panginahanglan niadtong mga pamilya.
- Tingali kamo dunay kapikas nga kanunayng motambong sa miting sa ward council. Tingali matintal mo nga moreklamo bahin sa pirme niyang pagbiya, ilabi na kon kamo ra ang mahabilin aron moandam sa inyong mga anak paingon sa Simbahan. Makaampo mo nga ang inyong kapikas magiyahan sa Espiritu, nga ang iyang pagserbisyo modala sa pipila sa mga anak sa atong Langitnong Amahan ngadto kang Kristo, ug nga ang inyong pamilya mapanalanginan.
- Kon makadawat mo og calling o imbitasyon nga mamulong sa sakrament miting, masayud mo nga kana nga oportunidad nagagikan sa Ginoo pinaagi sa Iyang mga sulugoon pinaagi sa council.

PADAYON SA UNAHAN PINAAGI SA KOMPORTABLING KINABUHI

Mga kalihokan nga pang-outdoor sama sa paglakaw, pagbisikleta, ug pag-ski may dakong bahin sa akong kinabuhi. Bag-ohay lang, nakaamgo ko kon unsa ka susama ang atong panahon sa yuta ngadto sa panahon nga akong gigahin sa pang-outdoor nga pangpaugnat. May kalagmitan ko nga tutokan ang pagpalambo sa akong paglahutay ug kahanas sa usa ka kalihokan alang sa usa ka panahon. Dayon sumala sa gipili, higayon, o imbitasyon, mobalhin ko ngadto sa lain. Bisan unsa ko ka sarang ug kamasaligon ang akong gibati sa usa ka matang sa paugnat, bisan pa niana, sa pagbalhin ngadto sa bag-ong kalihokan, nabantayan nako nga dali ra kong kapuyon, dili makaabut sa tumong, ug bation sa kaunoran ang wala pa nako “mabati sukad” Dayon magpili ko ngadto sa bag-ong matang sa paugnat ug magsugod sa gikinahanglan nga paglahutay ug mga kahanas.

Sa samang paagi, sa kinabuhi kita may kalagmitan nga tutokan ang piho nga mga kinaiya. Mahimo na kitang komportable. Dayon pinaagi sa gipili, higayon, o imbitasyon, ang atong kakomportable ug kasayon mahimong usa ka panahon sa hagit ug kahigayunan alang sa kalamboan.

Ang pagbugtaw sa mga hagit sa kinabuhi mahimong makaluya nga tahas. Si Nephi nag-awhag kanato, nag-ingon, “Mopadayon sa unahan

Bisan unsa ko ka sarang ug kamasaligon ang akong gibati sa usa ka matang sa paugnat, bisan pa niana, sa pagbalhin ngadto sa bag-ong kalihokan, nabantayan nako nga dali ra kong kapuyon, dili makaabut sa tumong, ug bation sa kaunoran ang wala pa nako “mabati sukad.”

uban ang pagkamakanunayon kang Kristo, magbaton sa usa ka hingpit nga kahayag sa paglaum, ug usa ka gugma sa Dios ug sa tanan nga mga tawo. Busa, kon kamo mopadayon sa unahan, magbusog sa pulong ni Kristo, ug molahutay hangtud sa katapusan, tan-awa, sa ingon miingon ang Amahan: Kamo makabaton og kinabuhi nga dayon” (2 Nephi 31:20).

Usahay, maghunahuna ko kon unsa ka nindot unta kon walay kinutuban ang pagpabilin didto sa kinabuhi nga wala pa dinhi sa yuta, maminaw lang ngadto sa Langitnong Amahan nga *nag-sulti* kanato mahitungod sa Iyang mahinungdanong plano sa kalipay. Hinoon, ang atong paglambo nagkindahanglan og usa ka “classroom”—yuta—diin makasinati kita sa mortalidad sa atong kaugalingon mismo.

Sulod sa mga katuigan samtang ako nagpamatuod sa katinuod ug sa

panginahanglan sa plano sa Langitnong Amahan, bag-ong mga oportunidad ug usahay sakit nga mga kasinatian ang mipatik niining pagtulun-an sa akong kalag. Daw atong makat-unan ang mga kamatuoran sa ebanghelyo sa anam-anam, balik-balik nga paghisgut sa samang hilisgutan. Usahay makapangutana ko, “Hangtud unsa man kalawom ang atong tugkaron dinhi?” O, sama sa paugnat, “Pila pa man ka mga grupo sa kaunoran ang gikinahanglan pa giha-pon nakong bansayon?”

Mao gihapon, samtang ang mga panahon sa kinabuhi nag-usab ug ang mga hagit nagkalainlain, nasayud ko nga ang Ginoo mohatag kanako og mga kasinatian nga akong gikinahanglan. Ug samtang ako magpada-yon sa unahan, makakat-on ko nga mamahimong sama Kaniya ug makabalik ngadto sa Iyang presensya. ■
Christopher Drake, California, USA

NIINING HIGAYUNA MILIHOK KO

Akong gitaud ang seat belt sa akong anak nga babaye sa karaan na kaayo nga lingkuranan sa sakyanan [car seat]. Gamay ra kaayo ang among kwarta, mao nga mapasalamaton kaayo ko sa bag-ong gasa sa ginamit na nga butang. Nagsilbi kini nga usa ka booster nga lingkuranan kay midako na man ang akong anak nga babaye mao nga dili na siya maensakto sa iyang lingkuranan kaniadto. Nagpaabut gyud ko nga mahimo ang mga buluhaton nianang maanindot nga adlaw.

Mihunong mi sa una namong tuyo, ang librarya. Samtang gitang-tangan nako og seat belt ang akong anak nga babaye, nakabantay ko og usa ka batan-ong Hispanic nga babaye nga miparking tupad namo. Usa ka gamayng bata, nga dili gayud makasuporta sa iyang kaugalingon, direkta nga milingkod sa lingkuranan sa luyo, nga nag-akbo og gamayng bola. Naglisud ang batan-ong inahan og pahugot sa seat belt tungod sa kagamay sa bata. Duna koy duha ka butang nga nahunahunaan.

“Wala siyay lingkuranan sa sakyanan alang sa iyang gamayng anak. Pwede nakong ihatag ang akong lingkuranan.”

Ug dayon nangatarungan ko sa akong kaugalingon.

“Siguro dili siya makasulti og Iningles. Basin makapasilo ko niya. Ang akong lingkuranan sa sakyanan karaan na gayud kaayo; tingali dili siya ganahan niini. Kon ganahan siya, unsaon man nako kini pag-ilis?”

Mao nga wala koy gibuhat.

Mipadailos siya sa lingkuranan sa drayber ug milarga na.

Sa wala pa ko moabut sa pultahan sa librarya, mibati ko og grabe nga kakonsensya. Nasayud ko nga nakahimo ko og sayop nga pagpili, ug wala nay laing paagi sa pagbakwi niini.

Gibira nako ang pultahan apan dili kini matarug. Wala pa mangabli ang librarya. Gigahin nako ang panahon sa paghimo sa mga buluhaton nga naghunahuna og balik sa sitwasyon, nahasol sa kamatuoran nga wala koy gibuhat.

Human sa katapusan nakong buluhaton, nakadesisyon ko nga moadto og usab sa librarya. Mihunong ko sa samang dapit sa parkinganan sama sa una. Sa akong kasurprisa, nakita nako ang samang inahan ug anak nga lalaki nga miparking na usab tupad nako. Mibati ko og usa ka grabe nga pagbati nga nahuwasan.

Niining higayuna milihok ko nga walay pagduha-duha. Akong gitang-tang ang lingkuranan sa sakyanan sa akong anak ug giduol ang batan-ong inahan. Dili siya makasulti og Iningles. Pinaagi sa mga aksyon, gitudlo nako ang iyang gamayng anak ug ang lingkuranan sa sakyanan ug ang iyang sakyanan. Gitabangan namo og taud ang

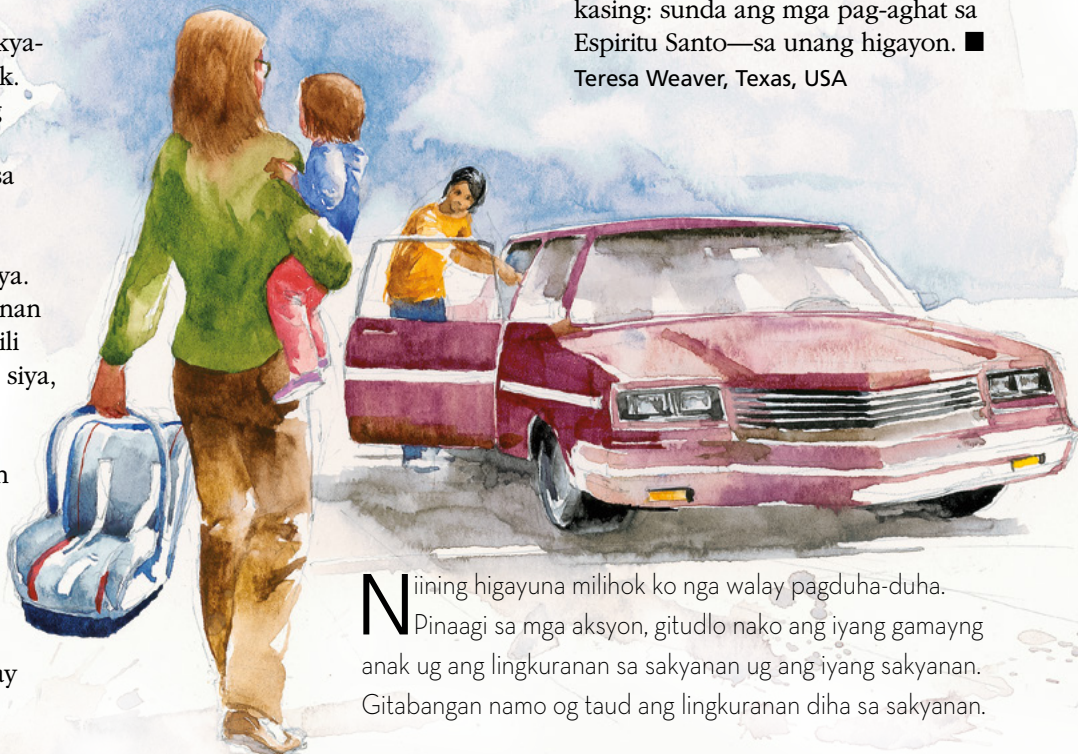
lingkuranan diha sa sakyanan. Samtang gipakita nako niya kon unsaon kini paggamit, nakaamgo ko nga nahibalo na ko sa bugtong Kinatsila nga kinahanglan nakong mahibaloan: “gracias.”

Mibati ko og dakong pasalamat sa akong kasingkasing sa usa ka maloloy-on nga Langitnong Amahan sa paghatag nako og ikaduhang higayon aron matabangan ang usa ka igsoong babaye nga nanginahanglan.

Midugang ko og usa pa ka buluhaton ngadto sa lista—sa duol nga thrift store. Akong gitaud ang seat belt sa akong anak nga babaye ug mabinantayong midrayb ngadto sa tindahan. Sa likod nga bahin sa tindahan, naa sa salog, mao ang usa ka lingkuranan sa sakyanan—parehas sa usa nga bag-o lang nakong gihatag ug sama usab ka karaan. Ako kining gipalit, natingala ug nagpasalamat sa sunod-sunod nga mga panghitabo nianang buntaga.

Pinaagi sa malumo apan epektibong pagtudlo sa Manluluwas, natisok gayud ang leksyon sa akong kasingkasing: sunda ang mga pag-aghat sa Espiritu Santo—sa unang higayon. ■

Teresa Weaver, Texas, USA

Niining higayuna milihok ko nga walay pagduha-duha. Pinaagi sa mga aksyon, gitudlo nako ang iyang gamayng anak ug ang lingkuranan sa sakyanan ug ang iyang sakyanan. Gitabangan namo og taud ang lingkuranan diha sa sakyanan.

ANG WALA NAKO MAKITA NGA INVESTIGATOR

Napanalanginan ko og talagsaon nga mga ginikanan. Ang akong inahan usa ka miyembro sa Simbahan, ug bisan tuod nga dili miyembro ang akong amahan, misuporta gihapon siya namo sa among mga kalihokan sa Simbahan. Samtang nagdako, nag-ampo ko kada adlaw nga ang akong amahan mopasakop sa Simbahan.

Sa dihang nadawat nako ang akong patriarchal blessing sa edad nga 16, gisaaran ko nga mahimo kong impluwensya sa pagtabang sa akong amahan nga mopasakop sa Simbahan. Nakig-istorya ko niya bahin sa mga butang nga akong nakat-unan sa seminary. Ako siyang gisultihan bahin sa mga kasulatan nga nag-ingon nga gikinahanglan nga mabunyagan ug makumpirmahan aron makasulod sa gingharian sa Dios (tan-awa sa Juan 3:5). Naghilak, ako siyang giingnan bahin sa mga panalangin sa templo nga maghimo niining posible alang kanamo nga mag-uban hangtud sa kahangturan.

Mieskwela ko sa gamayng eskwelahan sa Arizona, USA. Duna koy talagsaong mga higala sa high school bisan tuod nga ako ra ang miyembro sa Simbahan sa akong klase. Nianang

Samtang namintal ko didto sa gawas sa balay ug kamo ug ang mga batan-on naa sa sulod nga nagpahigayon niadtong mga miting, nakumbinsir ko nga dugay na gyud diay kong naa lang sa gawas.

higayuna, si Presidente David O. McKay (1873–1970) mao ang propeta. Kanunay namong madungog ang iyang tambag nga ang “matag miyembro [mahimong] usa ka misyonaryo” (tan-awa sa *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: David O. McKay* [2011], kapitulo 6). Usa ka summer ang akong igsoon nga si Marilyn ug ako midapit og pipila ka mga higala nga maminaw sa mga leksyon sa misyonaryo. Miapil sila sa duha ka leksyon ug wala na mainteresado. Nasagmuyo mi, pero wala kadto makaputol sa among panaghigalaay.

Mieskwela ko sa kolehiyo sa katapusang bahin niana nga summer. Panahon sa semester sa tingpamulak, nakadawat ko og sulat gikan sa akong papa. Misulat siya: “Labing dako nako nga pribilehiyo nga mahimong pangulo sa usa ka pamilya nga dunay talagsaong mga babaye. Tungod sa tanang lig-on ninyong mga pagpamatuod sa ebanghelyo ug sa mga miting ug sa interes diha sa ubang mga batan-on

sa miaging summer, misugod gyud ko og kainteresado sa Simbahan. Samtang namintal ko didto sa gawas sa balay ug kamo ug ang mga batan-on naa sa sulod nga nagpahigayon niadtong mga miting, nakumbinsir ko nga dugay na gyud diay kong naa lang sa gawas. Nagpasalamat ko sa Langitnong Amahan sa daghang higayon alang sa inyong inahan ug sa kamatuoran nga nagdako siya sa Simbahan ug sa paagi sa iyang pagpadako ninyo.”

Sa wala madugay nabunyagan ang akong amahan, ug usa ka tuig human niana ang among pamilya na-sealed alang sa karon ug sa kahangturan didto sa Templo sa Mesa Arizona.

Bisan tuod nga walay usa sa among mga higala ang mipasakop sa Simbahan, mipasakop ang labing importante nga tawo sa among kinabuhi. Wala gayud kita masayud kon sa unsang paagi kita mapanalanginan kon mosunod kita sa tambag sa propeta. ■ Diane Mitchell Call, Arizona, USA

ANG PAGPANGITA NI ETIENE

Pipila ka semana sa wala pa mobiya sa pagserbisyo og full-time nga mission, mibisita ko sa panimalay sa dugay na nakong higala nga dili miyembro sa Simbahan. Gituyo nako nga magpabilin sulod sa pipila ka minuto, apan tungod sa usa ka dakong unos, kinahanglan ko nga magpabilin og mas dugay kay sa gipaabut. Busa ang akong higala, ang iyang inahan, ug ako milingkod ug misugod sa paghigut kabahin sa Simbahan ug sa akong umaabut nga misyon.

Akong gipasabut nga tingali mades-tino ko sa mga siyudad sama sa Rio de Janeiro, Belo Horizonte, o Brasília.

Sa pipila ka rason, ang inahan sa akong higala nakahukom nga hatagan ko sa address sa iyang igsoong babaye nga nagpuyo sa usa ka lungsod duol sa Rio de Janeiro. Miingon siya nga akong adtoon ug bisitahon siya kon ugaling ako ipadala didto.

Migikan ko paingon sa akong misyon niadtong Hulyo 7, 1982. Miserbisyo ko sa daghang

nagkalain-laing siyudad, lakip sa usa ka lugar nga duol sa gipuy-an sa iyaan sa akong higala. Naghunahuna ko sa pagbisita kaniya, apan ang iyang panimalay dili akong area. Wala nako sul-tihi ang mga misyonaryo nga gi-assign sa area mahitungod niya kay naglaum pa gihapon ko nga ako mismo ang makaadto.

Nianang higayuna, ang mga misyonaryo nagserbisyo sulod sa 18 ka bulan. Milabay ang panahon nga wala nako igkita ang iyaan sa akong higala ug ang iyang pamilya.

Sa mga tuig nga milabay, samtang nagtambong og usa ka ward social, wa damha nakita nako ang akong higala nga dili miyembro. Akong nahibaloan nga gidapit siya sa usa sa iyang mga paryente, usa ka iyaan nga ginganlan og Etienne kinsa bag-ohay lang nga nabunyagan sa Simbahan. Unya akong nahibaloan nga ang Iyaan nga si Etienne bag-ohay lang mibalhin ngadto sa among ward gikan sa estado sa Rio de Janeiro. Dali ra

nakong nauyonan ang iyang iyaan nga si Etienne, ug ganahan mi nga mag-istoryahanay kabahin sa among mga kaagi sa Rio de Janeiro. Sa akong kaulaw, akong nahibaloan nga siya diay gihapon ang babaye nga gusto nakong bisitahon panahon sa akong misyon. Bag-o lang siya nga nabunya-gan, human sa wala damhang kamata-yon sa iyang bana.

Maayo gani, iya ra kong gipasay-lo sa wala pag-awhag sa uban nga mga misyonaryo sa pagbisita kaniya. Hinoon, siya nasagmuyo sa mga panahon nga nawala kaniya nga wala siya makatagamtam sa mga panalangin sa ebanghelyo.

Ang mga pagmahay nga sama niini dili lang mabati sa mga returned missionary apan moabut usab kana-tong tanan kon atong ibaliwala ang pagpatalinghug sa aghat sa Espiritu, kon kana nagpasabut sa pagdapit sa mga higala sa pagkuyog sa kalihokan sa Simbahan o sa paghatag og mga referral ngadto sa mga misyonaryo. Modangop kita sa Ginoo ug mangayo og inspirasyon. Makigsulti Siya nato pinaagi sa ligdong, hinagawhaw nga tingog sa Espiritu. Siya mohatag kana-to og tabang nga atong gikinahanglan sa paghimo sa misyonaryo nga buhat sa pagpahinungod ug gugma. ■

Elson Carlos Ferreira Paraná, Brazil

Walay Neutral nga Dapit

SA UNSANG PAAGI NGA ANG MEDIA NAKAIMPLUWENSYA KANATO

Ni Aysia Tan

Sa atong moderno, puno sa teknolohiya nga kalibutan, kanunay kitang giataki og mga opsyon: tan-awa kini, basaha kana, paminaw niini. Ang atong katilingban nalu-kop sa media ug kalingawan, ug ang impluwensya niini sa atong mga gituhan, mga hunahuna, ug mga aksyon lisud mabantayan pero gamhanan. Ang mga butang nga atong gitugutan nga mopuno sa atong hunahuna moresulta sa pag-impluwensya sa atong pagkatawo—mahimo kita kon unsay atong gihunahuna. Ang akong graduate studies midala nako sa usa ka eksplorasyon bahin sa impluwensya sa media, ug ang bug-at nga konklusyon nga akong nakita mao nga ang media nga atong gipili nga gamiton dili malikayan nga makaapekto nato, sa positibo o sa negatibo nga paagi.

Si Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipasabut: “Ang teknolohiya dili

ingon nga maayo na gayud o dautan. Hinoon, ang mga katuyoan nga matuman pinaagi sa teknolohiya mao gayud ang kinadak-ang mga timailhan sa kamaayo o kadautan.”¹ Ang atong buluhaton dili ang pag-salikway sa teknolohiya pero ang paggamit hinoon niini sa mga paagi nga makapalambo sa atong kinabuhi.

Magamit nato ang gahum sa media alang sa atong kaayohan, aron mas mapalambo ang atong mga hunahuna ug mga pamatasan pinaagi sa:

(1) Pag-ila sa atong pagkadali nga maimpluwensya sa media ug

sa pag-ila kon sa unsang paagi kini nakaimpluwensya nato.

(2) Pagtino ug pagpili sa mga opsyon sa positibo nga media.

Sa Unsang Paagi nga ang Media Makaapekto Kanato?

Walay usa nga dili maimpluwensyahan sa media. Dili kita makapaa-but nga magpatuyang diha sa media nga gitumong aron makaapekto nato sa mental ug emosyonal nga paagi nga wala ang impluwensya niini nga motunhay diha sa atong alimpatakan bisan kon dugay nang nahuman ang salida, nasira ang libro, o nahu-man ang kanta. Kadtong nagtuo nga ang media dili makaapekto nila kasagaran mao ang mga tawo nga labing apektado tungod kay ilang gilimud ang impluwensya ug sa ingon wala mapanalipdi batok niini. Sa samang paagi nga ang tubig magpadayon sa pagsulod agi sa buslot sa usa ka sakayan, ato mang ilhon ang buslot o dili, mao usab ang media nga magpadayon sa pag-impluwensya sa atong mga hunahuna ato mang atubangan ang impluwensya niini o dili.

Ang pangkalingawan nga media makaimpluwensya sa atong mga hunahuna samtang modangup kita niini alang sa kahupayan gikan sa mga stress sa atong inadlaw nga kinabuhi. Kasagaran magtinguha kita og kalingawan isip temporaryo nga konsuwelo gikan sa atong inadlaw nga mga kasamok, pinaagi man sa mga salida, mga libro, telebisyon, mga magasin, o musika. Bisin kon modangup kita sa pangkalingawan nga media aron morelaks, kinahanglan nga dili gayud

nato ipaubos ang atong mga sumbanan. Niana mismong panahona nga kinahanglan gayud kitang magbantay kon unsay atong tugutan nga isulod sa atong mga hunahuna.

Aron hingpit nga malingaw sa kasinatian sa kalingawan, ang ubang tawo normal ra nga modawat bisin unsa nga mga mensahe nga itanyag sa matang sa media ug sa ingon motugot sa gisugyot nga mga panglantaw nga moimpluwensya sa ilang mga panghunahuna. Ang mga kritiko sa pelikula mihulagway sa paggamit niini nga konsepto sa pelikula:

Ang atong responsibilidad dili ang paglikay gayud sa media o ang pagsalikway lang sa negatibo nga media pero ang pagpili og nindot ug makapadasig nga media.

“Ang kamatuoran nagdepende sa sayo ug giganid nga makapakumbinsir nga pag-establisar sa usa ka kahiribulongan o katingalahan nga kahimtang, lahi nga panahon, o dili kasarangan nga mga karakter, aron maapektuhan kita sa tibuok nga diwa, dagan, ug kahimtang sa pelikula. Kon ang tighimo og pelikula hanas sa pagmugna niining paghulagway

sa kamatuoran, *andam kitang moyon sa paghikling sa atong dili pagtuo*, ug biyaan ang atong pagkamaduhaduhaon ug mohunong sa pagpangatarungan bahin niini samtang mosulod kita sa hinimo-himo nga kalibutan sa pelikula.”²

Kon atong ihikling ang atong dili pagtuo, malagmit mas bukas kita ngadto sa mga mithi, mga gilauman, ug mga gituohan nga gihulagway sa media. Sa ingon, ang media dili nato mabantayan nga moimpluwensya sa atong mga hunahuna. Apan niining impluwensya anaa ang peligro sa

pagdawat sa mga panglantaw nga mahimong wala mahisubay sa mga baruganan sa ebanghelyo.

Si Elder Jeffrey R. Holland sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mihatag og pagtagad sa gamit sa pangkalingawan nga media sa dihang miingon siya, “Nahibalo ba mo nga ang orihinal nga kahulugan sa pulong nga *kalingawan* mao ang ‘usa ka lingaw-lingaw sa hunahuna nga gituyo aron sa paglingla?’”³ Usahay, magtinguha kita og lingaw-lingaw. Modangup kita sa media aron makalikay kita sa mga problema sa tinuod natong kalibutan, ug magdepende kita niini aron patuohon kita sa bisin unsa nga itanyag niini. Kon mas

katuohan ang matang sa media, bisin unsa pa katinuod o kasayop, mas malingaw kita niini.

Ang social psychologist nga si Karen E. Dill miingon: “Kon hatagan nato og hingpit nga pagtagad ang kalibutan sa fiction, ang atong kinaiya ug mga gituohan mausab aron mas mahi-uyon sa mga ideya ug mga gipangangkon nga nahitabo sa sulod sa istorya.

Atong ihikling ang atong dili pagtuo ug sa pagbuhat sa ingon, atong gibuk-san ang atong kaugalingon sa pag-dawat sa dili boluntaryong paagi sa sistema sa pagtuo nga gidrama diha sa fictional nga kalibutan ug sa pagbuhat niadtong mga gituohan ug mga ideya. Daghang higayon nga unsay atong makita diha sa screen mag-awhag og kausaban o tubag nga wala nato damha. Niining paagiha gihulma sa kalibutan sa pantasya sa media ang atong mga reyalidad.”⁴

Pinaagi sa pagtugot sa media nga tumanon ang katuyoan niini sa *pag-lingaw* nato, mahimo natong ilisan ang atong ordinaryo nga mga pro-seso sa paghunahuna sa pangataru-ngan pinaagi sa mga hunahuna nga gisugyot sa media, nga sa katapusan moresulta sa mga kausaban sa atong mga gituohan ug mga pamatasan. Si Elder David B. Haight (1906–2004) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon, “Ingon nga ang

hunahuna moresulta sa binuhatan, ang pagkakita [exposure] moresulta sa pagbuhat kon unsay giumumahan diha sa hunahuna.”⁵

Aron pabiling dunay kontrol sa impluwensya sa media sa atong kina-buhi, gikinahanglan nga mopili kita sa makapadasig nga media ug moila nga dali kitang maimpluwensya sa media. Ang media makaapekto sa atong mga hunahuna ug sa ingon makaimplu-wensya sa atong mga lihok. Ang tam-bag ni Haring Benjamin magamit nato karon: “Magbantay sa inyong mga kaugalingon, ug sa inyong mga hunahuna, ug sa inyong mga pulong, ug sa inyong mga buhat” (Mosiah 4:30).

Unsaon Nato Pagpili sa mga Opsyon sa Positibo nga Media?

Pinaagi sa pagsabut sa implu-wensya sa media sa atong kinabuhi, mahunahunaon natong atubangon ang mga opsyon nga anaa nato. Ang atong mga pagpili makahimo

sa dakong kalainan sa pagtino sa atong kasensitibo ngadto sa Espiritu ug sa kamaayo nga naglibut nato. Ang matag desisyon nga atong himo-on mas makapaduol o makapalayo nato sa atong Amahan sa Langit.

Ang Kristiyanong tagsulat nga si C. S. Lewis misulat: “Ang atong paglu-linghayaw, bisan ang atong pagdula, usa ka mahinungdanon kaayong butang. Walay neutral nga dapit sa universe: matag gamayng luna, matag gamayng oras, giangkon sa Dios ug giangkon usab ni Satanas.”⁶

Ang atong responsibilidad dili ang paglikay gayud sa media o ang pag-salikway lang sa negatibo nga media pero ang aktibong paglibut sa atong kaugalingon sa nindot ug makapada-sig nga media. Swerte lang, sa kalapad sa gitanyag sa media, dunay daghang maayo ug nindot, diin ang tradisyunal nga mga mithi gipatunhay ug gitahud. Dunay daghan kaayong mga libro, mga salida, mga kanta, ug dugang pa nga mga mensahe sa paglaum ug kali-pay, gugma ug kamabination, kamaya ug pagpasaylo.

Si Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon: “Tungod sa kata-lagsaon sa gidak-on niini, ang media karon nagpresentar og dako ug klaro nga mga opsyon. Katugbang sa maka-daot ug matugtanong bahin niini, ang media nagtanyag og daghan nga posi-tibo ug mapuslanong kaayohan. . . .

Sa ingon ang pinakadako nga hagit mao ang pagpili sa maalamong paagi unsay atong paminawon ug unsay atong tan-awon.”⁷

Tingali ang salida sa telebisyon o libro nga sa makausa atong gikalingawan

mas nahimo nang imoral pero maglisud kita og hunong niini, o tingali usa ka bag-ong salida popular kaayo o makapadani ug wala kitay nakita nga dautan sa pagtan-aw niini. Hinoon, ang pagkompromiso sa atong sumbanan bisan og gamay lang mas makapasa-yon sa hingpit nga pagtugyan sa atong kaugalingon sa pagpatuyang diin lisud na alang nato ang pagpabalik sa atong kaugalingon. Pero pinaagi sa pagtakda og mga sumbanan alang sa atong kaugalingon nga motugot lamang og nindot nga media sa atong kinabuhi, gitugutan nato ang atong kaugalingon nga mas madawat sa Espiritu.

Mahimo natong sundon ang talagsaon nga tambag nga gihatag ni Susanna Wesley niadtong 1725 ngadto sa iyang anak nga si John, ang nagtukod sa Methodism: “Imo bang hukman ang pagkanaay balaod o pagkawalay balaod sa kalingawan, [sa kainosente sa kadautan sa mga lihoc? Hunahunaa kini nga lagda.] Bisana unsay makapahuyang sa inyong pangatarungan, makapaluya sa kalumo sa inyong konsyensya, mopahap sa inyong pagtan-aw sa Dios, o mokuha sa inyong pagkalingaw sa espirituhanong mga butang; sa ato pa, bisan unsay makapadugang sa kalig-on ug awtoridad sa inyong lawas labaw sa inyong hunahuna; kanang butanga sala nganha ninyo, bisan unsa pa kini kainosente tan-awon.”⁸

Ang Gahum sa Pagpili

Pinaagi sa pagpili nga moapil sa media nga makapaawhag sa moralidad, atong gidapit ang Espiritu ug gitugutan ang atong kaugalingon nga malig-on. Ang ebanghelyo ni Jesukristo nagtudlo kanato nga gihtagtan kita og gahum nga mobuhat

alang sa atong kaugalingon (tan-awa sa 2 Nephi 2:26). Ang pagtinguha niadtong mga butang nga “mahiya-son, matahum, o maayo og dungog o dalaygon” (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:13) mobukas sa atong kasingkasing ug hunahuna sa paghangup sa mga hunahuna ug mga kinaiya nga mogiya kanato sa matarung nga mga pamatasan. Niini nga mga paningkamot, mapanalanginan kita og proteksyon batok sa mga impluwensya sa kaaway (tan-awa sa Helaman 5:12).

Ang dagkong kalamboan sa teknolohiya sa media nga gipanalangin sa Ginoo kanato miabut uban sa responsibilidad nga mopili kita kon unsaon paggamit niadtong mga teknolohiya. Pinaagi sa pagtuon ug kasinatian, nakita nako kon unsay epekto sa media, mopili man kita sa pag-ila niini o dili. Anaa kanato ang mga opsyon nga makapakunhod sa moralidad o sa nindot ug makapadasig. Aduna kitay

kapilian—pero ang mas importante, aduna kitay gahum sa pagpili. ■

Ang Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan nga booklet alang usab sa kalig-on sa mga young adult. Ang seksyon nga “Kalingawan ug Media” dunay pipila ka talagsaong mga sumbanan alang sa atong mga kapilian sa media.

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. David A. Bednar, “To Sweep the Earth as with a Flood” (debosyonal sa Education Week sa Brigham Young University, Ago. 19, 2014), speeches.byu.edu.
2. Joe Boggs and Dennis Petrie, *The Art of Watching Films* (2004), 43; emphasis gidugang.
3. Jeffrey R. Holland, “Sanctify Yourselves,” *Liahona*, Ene. 2001, 48.
4. Karen Dill, *How Fantasy Becomes Reality: Seeing Through Media Influence* (2009), 224.
5. David B. Haight, “Personal Morality,” *Ensign*, Nob. 1984, 70.
6. C. S. Lewis, *Christian Reflections*, ed. Walter Hooper (1967), 33.
7. M. Russell Ballard, “Ipadungog Nato ang Atong mga Tingog,” *Liahona*, Nob. 2003, 16; emphasis gidugang.
8. Susanna Wesley: *The Complete Writings* (1997), 109.

Pagtukod sa Gingharian

diato sa Australia

Ni Ben Robinson

Sa pagsubang sa adlaw sa Mount Baw Baw, si Callan Brooks nagbuhat unsay iyang ganahan: ang pagtukod. Mipahiyom siya sa iyang pagpahaum sa laing two-by-four ngadto sa iyang lugar, mibati nga nag-malampuson sa maayong trabaho.

Kon magtan-aw ka ni Callan nga nagtrabaho, dili ka makasulti nga bungol siya. Apan wala kini makapahinay niya. Alang ni Callan, natawo siya sa pagbuhat niini. Ug tingali mao gyud siya—kay sulod sa lima ka mga henerasyon ang iyang pamilya mga tigtukod.

“Sa dihang nag-edad ko og 15 anyos, miundang ko sa pag-eskwela aron magsugod sa apprenticeship,” miingon siya. “Kon duna kay makit-an nga apprenticeship nga imong maganahan, komon ra sa mga Australiano nga moundang sa pag-eskwela ug mag full time niini.” Si Callan nagsige na og tukod sukad adto. Magtukod man siya og balay, magpalig-on sa iyang kaugalingong pagpamatuod, o magpalambo og caling, si Callan kanunay nga moapil sa pagtukod sa gingharian sa Dios.

Bisan nawad-an siya sa pandungog wala kini makapugong niya sa iyang trabaho sa kontruksyon, wala kini makapugong niya sa iyang tinguha

sa pagkat-on ug pagsangyaw sa ebanghelyo.

“Samtang nagtubo ko, hapit dili ko kasabut og 10 porsyento sa unsay gisulti sa pulpito,” miingon si Callan. Gusto siya nga moserbisyo og full-time mission apan wala mokwalipay tungod sa iyang pandungog. Hinoon, nag-ampo siya ug misalig nga ang kabubut-on sa Ginoo ang matuman. Dayon dunay wala paabuta nga nahitabo: migrabe ang pandungog ni Callan.

“Sa dihang 18 anyos pa ko, hingpit akong dili makadungog sulod sa unom ka bulan. Mosimba ko tungod sa mga pagbati, tungod kay mao ra kana ang akong makuha,” mipasabut siya.

Niining higayona, gipalig-on ni Callan ang iyang pagpamatuod ug misalig sa Espiritu. Apan unsay dako nga pagsulay sa sinugdanan nahimong tubag sa iyang mga pag-ampo. Tungod sa kalit nga pagkagrabe sa abilidad sa pandungog, mikwalipay siya sa cochlear implant, nga nakapabalik sa iyang pandungog igo nga nakapakwalipay niya sa full-time nga misyon. Sa wala madugay si Callan nagserbisyo sa Perth, Australia.

Karon nakauli sa Moe, Victoria, si Callan nagserbisyo sa Young Men presidency sa iyang ward, diin iyang

Mga problema ug pagkawala sa pandungog dili makapugong niining young adult sa pagtabang sa pagpadali sa buhat sa Ginoo sa Australia.

gitabangan ang 10 ka batan-ong mga lalaki nga magpabiling lig-on sa ebanghelyo sa dapit nga ang pagpabilin nga lig-on lisud kaayo. Sa pagbuhat niini, iyang gihatagan og gibug-aton ang tahas sa Espiritu sa pagpalig-on sa tinuod nga pagkakabig.

“Among gipaningkamutan ang paggiya sa batan-ong mga lalaki sa pagsinati sa ilang kaugalingong pagkakabig pinaagi sa pagbasa sa Basahon ni Mormon ug sa paggamit sa mga programa sa Simbahan,” miingon siya.

Ang epekto sa trabaho niining ikalimang henerasyon nga tigtukod klaro, pinaagi sa iyang pagtrabaho sa mga bilding, sa iyang pagsaksi sa ebanghelyo, ug sa iyang pagtudlo sa batan-ong mga lalaki sa iyang ward. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

DUGANG PA MAHITUNGOD NI CALLAN

Unsa nga mga matang sa kalihokan ang anaa alang sa mga young single adult?

Ang Australia dunay dagkong mga kombensyon matag tuig diin ang tanang mga YSA imbitaron nga magpundok. Tungod kay ang mga young adult nagkatag sa Australia, makatabang nga dunay panahon alang sa tanan nga magkita. Dako kini nga sakripisyo alang sa mga miyembro, tungod kay mobiyahe sila og liboan ka mga milya aron motambong.

Unsay inyong ganahan buhaton sa inyong bakanting panahon?

Ganahan ko nga magdula og mga sport, labi na sa basketball. Kami dunay dakong kompetisyon sa Easter basketball nga gipasiugda-han sa mga miyembro matag duha ka tuig. Naglakip kini sa women's division, usa ka three-point competition, ug dunk competition.

ANG SIMBAHAN SA AUSTRALIA

143,891 ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw
303 ka mga kongregasyon
145 ka mga family history center
6 ka misyon
5 ka templo

MGA KAMATUORAN MAHITUNGOD SA AUSTRALIA

Capital: Canberra

Opisyal nga Pinulongan: Iningles

SUMALA SA GIDAGHANON

Labaw sa 23 ka milyon ka mga tawo
Labaw sa 500 ka mga national park
Ang Highway 1 mao ang pinaka-taas nga national highway, nga dunay 9,000 ka milya (14,500 km) sa dalan nga nagtuyok sa nasud

ADTOA SI REBECCA

Ni Mindy Raye Friedman

Pipila pa lang ko ka bulan sa akong misyon sa Illinois Chicago South Mission ug nagserbisyo gihapon ko sa akong unang area. Ang area sa mga sister nga tupad namo bag-o lang nga gi-close, mao nga duna mi responsibilidad alang sa tanang mga investigator nga Kinatsila ang pinulongan gikan niana nga area. Apil nila mao ang usa ka babaye nga ginganlan og Rebecca.

Sa unang higayon nga nahimamat namo si Rebecca, nakadayeg ko sa iyang pagtuo. Nagpuyo siya sa basement sa usa ka balay, mao nga kinahanglan mi nga manuktok sa iyang bintana aron iyang ablihan ang pultahan para namo. Ang mga misyonaryo sa una misugod sa pagtudlo niya human siya mihangyo og usa ka *Finding Faith in Christ* nga video. Kon wala pa siya nanawag alang sa usa ka video, wala unta siya makit-i sa mga misyonaryo.

Makita nako nga gikan sa unsay iyang gisulti namo nga lisud ang kinabuhi ni Rebecca. Usa siya ka malipayon kaayong tawo sa una, pero karon nabulag siya gikan sa iyang anak nga lalaki ug sa ubang pamilya. Bisan anaa siya sa ubos nga kahimtang, akong gibati ang gugma sa Ginoo alang niya.

Samtang nagtudlo mi niya, akong makita nga gibati niya ang Espiritu. Ang among pagbisita mas makapalipay niya. Apan layo lang ang iyang gipuy-an, ug lisud ang pagbisita niya pirme bisan gusto pa namo.

Usa ka Biyernes sa dihang duna mi zone conference, nagplano mi nga moadto niadtong dapita sa among area pagkahuman kay duol na man lang mi didto. Gipangutana namo si Rebecca kon naa ba siya sa balay, pero miingon siya nga magtrabaho siya. Nakadesisyon mi nga magbisita gihapon mi sa uban namong mga investigator diha sa area.

Duna mi sobra nga oras didto, ug dili mi sigurado kon unsay buhaton. Dayon

miingon ang akong kompanyon, “Siguro adtuon nato si Rebecca kon naa ba siya sa balay.” Kini nga sugyot morag walay pulos ngari nako kay giingnan na mi ni Rebecca nga wala siya sa balay. Mao kanang higayon nga nakadungog ko og tingog nga miingon nako, “Balik ug bisitaha siya.” Gibati nako nga mora gyud og gibira ang akong lawas paingon sa balay ni Rebecca. Mao gayud kadto ang kinakusgan nga impresyon nga akong nabati sukad.

Gisultihan nako ang akong kompanyon nga pabalikon ang sakyanan sa agi, ug nangadto mi sa balay ni Rebecca. Nanuktok mi og kaduha sa bintana, ug walay mitubag. Nasagmuyo kaayo ko tungod kay nasayud ko nga duna gyuy rason nganong gipaadto mi sa Ginoo. Misugyot ko nga manuktok mi og kausa pa. Naghulat mi, ug dayon sa dihang mobiya na unta mi, giablihan ni Rebecca ang pultahan.

Nauli siya tungod kay bag-o lang siyang gitaktak sa iyang trabaho, ug nagkinahanglan gyud siya og tawo nga ikaistorya. Nag-ampo gyud siya nga moabut mi. Gisultihan mi niya nga iya ming mga anghel. Nakig-istorya mi niya ug mas mipagaan sa iyang pagbati pinaagi sa pagtudlo niya og dugang pa bahin sa ebanghelyo.

Malipayon kaayo ko nga nagpakabana ang Langitnong Amahan sa matag usa sa Iyang mga anak ug naminaw sa pag-ampo ni Rebecca, ug malipayon ko nga nakasunod mi sa pag-aghat nga mobisita niya, aron mahimo mi nga tubag sa iyang pag-ampo. Ang atong Langitnong Amahan nasayud sa tanang butang nga nahitabo sa matag usa sa atong kinabuhi, ug kon mosalig kita Kaniya ug mangayo nga dunay pagtuo, motabang Siya kanato sa mga butang nga atong gikinahanglan. ■

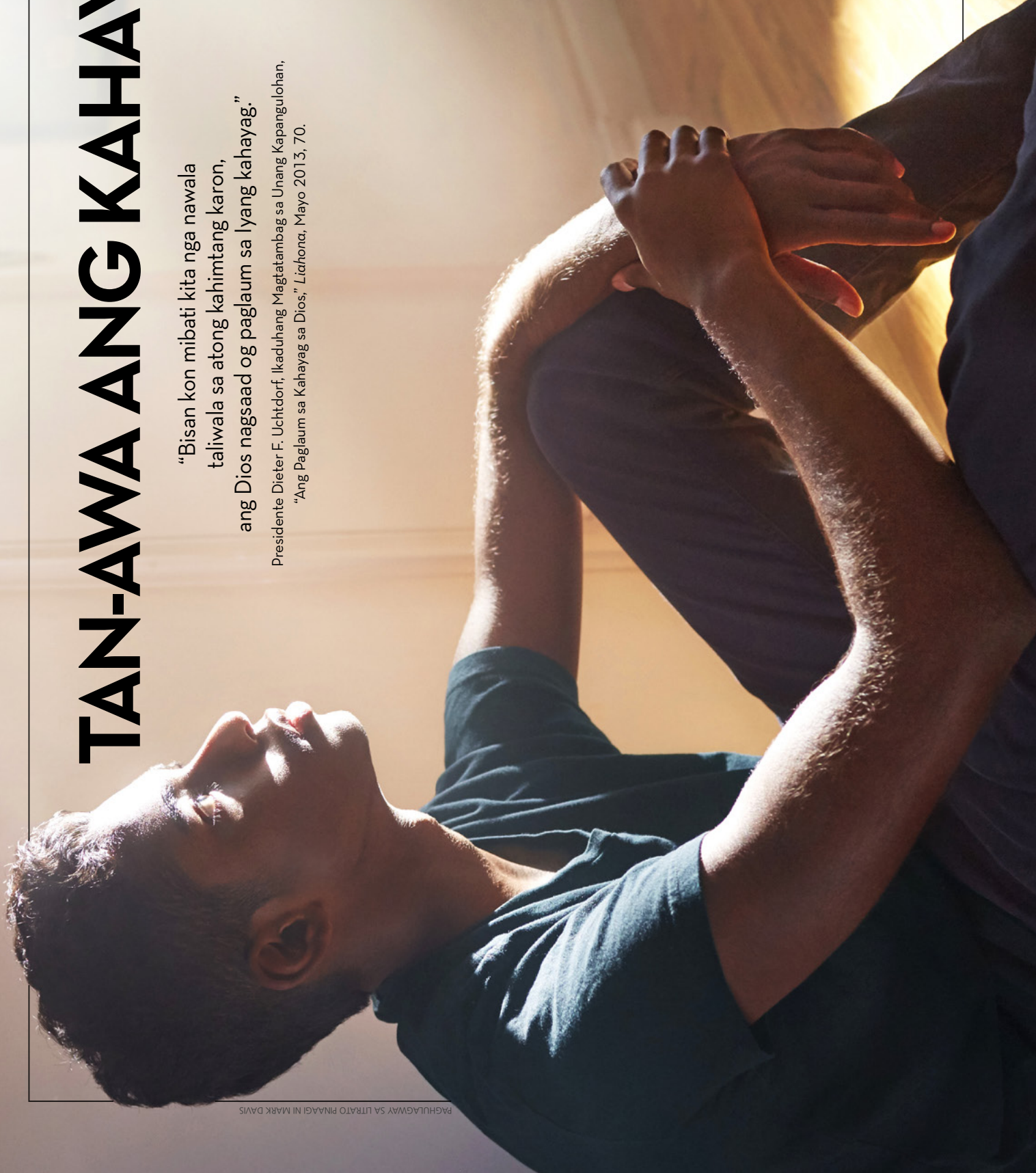
Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

Walay usa nga miduol sa pultahan sa dihang nanuktok mi, pero nasayud mi nga gipadala mi didto aron motabang sa usa sa mga anak sa Dios.

TAN-AWA ANG KAHAYAG

“Bisan kon mibati kita nga nawala
taliwala sa atong kahimtang karon,
ang Dios nagsaad og paglaum sa iyang kahayag.”

Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan,
“Ang Paglaum sa Kahayag sa Dios,” *Liahona*, Mayo 2013, 70.

MUBO UG DIREKTA

Kon matinud-anon ko didto sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta, nganong lisud man kaayo nga mahimong matinud-anon karon?

Tanang tawo nga moanhi sa yuta mipili didto sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta nga mosunod sa plano sa Langitnong Amahan ug modawat kang Jesukristo isip Manluluwas. Apan wala kana magpasabut nga ang pagkamasulundon ug pagkamatarung niining kinabuhia mahimong sayon. Tungod kay ang plano sa Langitnong Amahan gituyo aron kining kinabuhia mahimong tinuod nga pag-sulay kon unsaon nato paggamit ang atong kabubut-on, ang atong mga panumduman sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta gitangtang. Usab, isip kabahin sa Iyang plano, nakadawat kita og pisikal nga mga lawas, nga makasinati og mga gana, mga kahigal, ug mga tintasyon nga wala nato mahibaloi isip mga espiritu. Mas makapadani kini kanato sa mga butang nga may “pagkakalibutanon, pagkamahilayon, ug pagkayawan-on” (Moises 5:13), kon ngano nga “ang kinaiyanhon nga tawo mao ang usa ka kaaway sa Dios” (Mosiah 3:19).

Ang tawo makabuntog lamang niining mga hagit kon siya “motugyan ngadto sa mga pagdani sa Balaang Espiritu, ug isalik-way ang iyang kinaiyanhon nga pagkatawo ug mahimo nga usa ka santos pinaagi sa pag-ula ni Kristo ang Ginoo” (Mosiah 3:19). Dili kini sayon, apan si Jesukristo molig-on kaninyo ug mousab kaninyo samtang maminaw kamo sa Espiritu, mohimo og maayong mga pagpili, ug moduol ngadto Kaniya. ■

Unsay angay nakong buhaton kon ako dunay pangutana sa gitudlo sa usa ka propeta?

Sa dihang ang gipahiuli nga Simbahan naorganisar, si Joseph Smith nakadawat og pagpadayag nagsulti sa mga Santos, “Ang pulong sa Iyang [propeta] nga ikaw makadawat, ingon og gikan sa akong kaugalingon nga ba-ba, sa tanan nga pagpailub ug hugot nga pagtuo” (D&P 21:5).

Si Joseph Smith usab miingon nga ang “usa ka propeta [usa] ka propeta lamang kon siya naglihok sama sa propeta.”¹ Kini nagpasabut nga “ang pahayag nga himoon sa usa ka lider sa usa ka okasyon sagad magrepresentar sa personal, bisan maayo ang tuyo, opinyon, wala magpasabut nga opisyal kini nga para gayud sa tibuok Simbahan.”² Sa kasagaran klaro kon ang propeta “nagpakita nga usa ka propeta,” sama sa pagpakigpulong sa mga miyembro sa Simbahan sa opisyal nga kapasidad.

Atong pribilehiyo ang pangpangayo sa Langitnong Amahan og kaugalingon natong pagsaksi mahitungod “sa bisan unsa nga giproklamar sa Iyang propeta.”³ Kon kita dili makadawat og usa ka pagsaksi, nan kinahanglan natong tun-an ang gipanulti sa uban pang mga propeta mahitungod nianang butanga ug mopili kon unsay buhaton. Ang pinakamaayo natong buhaton mao ang pagsunod sa hiniusa, padayon nga tambag sa mga propeta “sa tumang pagpailub ug pag-ampo.” Kon kini atong buhaton, kita mapanalanginan (tan-awa sa 1 Nephi 2:11, 16, 19). ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Joseph Smith, sa *History of the Church*, 5:265.
2. D. Todd Christofferson, “Ang Doktrina ni Kristo,” *Liahona*, Mayo 2012, 88).
3. Russell M. Nelson, “Pagkahimo nga Tinuod nga mga Milenyal” (tibuok kalibutan nga debosyonal alang sa mga young adult, Ene. 10, 2016), lds.org/broadcasts.

MGA KLASSE SA PAGPANAHIN UG IKADUHAN HIGAYON

Nawala ang akong kahigayunan sa pagpakigbahin sa ebanghelyo uban sa akong magtutudlo sa piano. Mahimo ba nako kining buhaton sa sunod nga dunay pag-aghat?

Ni Belen Chaparro

Sa dihang nag-edad ko og 18, ang akong pamilya mibalhin gikan sa habagatang Argentina ngadto sa amihanang Argentina, diin ang akong papa nagserbisyo isip mission president. Ang unang pipila ka bulan, lisud nga adjustment alang sa akong pamilya ug nako. Kami wala pay mga higala, maong nangita mi og mga kalihokan nga kaapilan. Ako nagpalista sa mga klase sa piano.

Ang akong magtutudlo sa piano, si Mabel, mao ang labing maayo nga magtutudlo sukad. Nalingaw kaayo ko sa klase, ug dali ra kong nakakat-on sa akong abilidad sa pagpatukar. Bisan pa niana, si Mabel nasakit og kanser ug naglisud. Migahin siya og daghang panahon sa pagbisita og mananambal, mga doktor, ug mga pari sa lain-laing mga lugar. Kinahanglan siyang ipaospital sa makadaghan, aron maulian siya ug mobalik sa pagtudlo uban sa samang maayong kadasig ug kamahalaron.

Kada adlaw, kada klase, gusto kong mopakigbahin kaniya sa paglaum sa plano sa Dios, ang paglaum nga ihatag ni Jesukristo uban sa Iyang gahum, apan wala ko kahibalo kon unsaon.

Sa dihang nagsugod na usab ang

klase human sa bakasyon, si Mabel nasakit pag-usab. Human sa pila ka higayon nga wala ko makadungog kaniya, mitawag ko ug mibilin og mensahe nga nangumusta kaniya. Pagkasunod adlaw ang iyang anak nga babaye misulti nako nga si Mabel namatay na. Dako kaayo ang kaguol nga akong gibati. Nasayud ko nga gipakigbahin unta nako ang ebanghelyo kaniya apan nagdugay-dugay ko nga nawala na ang oportunidad.

Nagsugod ko sa pagtambong og klase sa pagpanahi, ug duna koy laing talagsaong magtutudlo. Nagtuo siya sa Dios apan nahisakop siya sa laing relihiyon. Sa usa sa mga klase, nahisgutang ang ebanghelyo, ug sa dihang nangutana siya nako kon unsay akong relihiyon, mitubag ko nga ako sakop sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Mora og naglibug siya sa pangalan ug akong giklaro, “Ang mga tawo motawag namo og mga Mormon.” Diha-diha nadasig siya ug miingon, “Ganahan ko sa mga Mormon!” uban sa pahiyum.

Mipadayon siya, “Makasulti ko nga ikaw usa ka Mormon,” ug gisugdan niya sa paglista ang mga rason ngano. Nalipay ko nga nakamatikod siya

nga naningkamot ko sa pagsunod sa ebanghelyo. Nangutana siya mahitungod sa bunyag sa Simbahan. Sa akong pagpasabut niini, miingon siya dayon, “Dili ko mahimong bunyagan sa inyong simbahan tungod kay nagdako ko sa laing relihiyon.” Sa pagpaminaw kaniya mahitungod sa iyang mga pagtuo, nakat-on ko og daghang mahitungod sa unsay akong ikapakigbahin niya. Gibati nako ang hilom ug lig-on nga pagbati sa paghatag niya og Basahon ni Mormon, ug nasayud ko nga ang Espiritu mao ang nagsulti nako.

Nagkuha ko og Basahon ni Mormon, mikuha og papel, ug misulat kaniya og mubo apan sinsero nga halad nga dunay numero nako sa telepono sa pikas bahin, basin og siya dunay mga pangutana. Akong gibutang ang papel sa libro, giputos kini, ug gibutangan og laso. Gihatag nako kini kaniya sa sunod nga klase. Siya nalipay nga midawat niini ug nagpasalamat kanako.

Sa tibuok semana naghunahuna ko kon unsay iyang reaksyon sa pag-abli sa gasa—kon nakagusto ba siya o wala. Pagkasunod klase naulahi ko pag-abut ug nasurprisa sa iyang reaksyon sa akong pagsulod sa kwarto. Migakos siya nako ug miingon,

"Ganahan ko ato, ganahan ko ato, ganahan ko ato! Ang libro nga imong gihatag nako nindot, sugod sa pasi-una sa dihang naghigot kini mahitungod sa mga palid. Tinuod kaayo kini! Nindot kini nga mga kasulatan. Gisugdan nako sa pagbasa ug katu-nga nako. Dili ko makahunong sa pagbasa niini!"

Naminaw sa tumang kadasig, ang uban sa klase milingi aron motan-aw unsay nahitabo. Usa sa akong mga kauban, nga akong giistoryahan mahitungod sa Basahon ni Mormon, nangutana kon kini nga libro makahatag ba og kalinaw. Ang akong magtutudlo mitubag, "Nakapahilak kini nako, dili tungod sa kaguol apan tungod sa pagkabulahan." Dili siya makahunong sa pagpahiyom ug paggakos nako.

Gibati kaayo ko og dakong kalipay. Nianang higayona, akong nasabtan nga dili kita makahukom kinsa ang andam sa pagdawat sa pulong sa Dios. Dili kita makahibalo kon unsa kaandam ang kasingkasing sa usa ka tawo. Kon ang Dios modasig nato sa pagpakigbahin, kinahanglan kitang molihok tungod kay mas nasayud Siya kay kanato. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Salta, Argentina.

MGA SUGO = GUGMA

Unsay kalabutan sa gugma ngadto sa mga sugo?

USA KA PAGPAHAYAG SA GUGMA

"Ang mga sugo sa Dios mga timaan sa Iyang gugma alang kanato, ug ang pagkamasulundon ngadto sa Iyang mga sugo usa ka pagpahayag sa atong gugma Kaniya."

Carole M. Stephens, unang magtatambag sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Relief Society, "Kon Nahigugma Kamo Kanako, Inyong Pagatumanon ang Akong mga Sugo," *Liahona*, Nob. 2015, 120.

Ni Charlotte Larcabal

Mga Magasin sa Simbahan

Kon maghunahuna mo sa mga sugo, maghunahuna siguro mo bahin sa mga papan nga bato [stone tablets], mga lagda, mga utlanan, mga gipangayo, o mga gikinahanglan. Siguro dili mo maghunahuna dayon bahin sa gugma. Unsay kalabutan sa mga sugo bahin sa gugma?

Ah, tanan.

Tungod Kay Iya Kitang Gihigugma

Hinumdumi sa dihang gamay pa mo ug ang inyong mga ginikanan dili motugot ninyo nga magdula sa karsada nga daghan og sakyanan? o sa dihang gipakaon mo nila og daghang utanon o pakatulgon og mas sayo kay sa ganahan ninyo?

Tingali wala mo makasabut nga nong dunay daghan kaayong mga lagda. Ug tingali dili mo kanunayng malipayon bahin niini. Apan karon nga nagkaedaran na mo, inyo bang nakita nganong gihatagan mo sa inyong mga ginikanan sa tanan niadtong mga lagda?

Tungod kadto kay gihigugma mo nila ug ganahan sa unsay labing maayo para ninyo.

Isip ang labing hingpit nga ginikanan, gihatagan kita sa Langitnong Amahan og mga lagda o mga sugo tungod sa samang rason: Iya kitang gihigugma ug ganahan sa unsay labing maayo para nato. Labaw pa gani niana, gusto Niya nga mahisama kita Kaniya ug makadawat sa tanan nga anaa Kaniya.

Si Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipasabut niini pinaagi sa usa ka sambingay:

"Usa ka adunahan nga amahan nasayud nga kon itugyan niya ang iyang katigayunan ngadto sa usa ka anak nga wala pa mapalambo ang

gikinahanglan nga kaalam ug kahamtong, ang kabilin tingali masayang lang. Miingon ang amahan ngadto sa iyang anak:

“Ang tanang anaa nako akong gitinguha nga ihatag nimo—dili lang ang akong katigayunan, apan ang ako usab nga posisyon ug kahintang taliwala sa katawhan. Kanang unsay *anaa* nako dali ra nakong mahatag nimo, apan kanang *unsa* ako maoy kinahanglan nimong mabatunan sa imong kaugalingon. Makwalipikado ka alang sa imong kabilin pinaagi sa pagkat-on kon unsay akong nakat-unan ug pinaagi sa pagpakabuhi sama sa akong pagpakabuhi. Ihatag nako nimo ang mga balaod ug mga baruganan diin akong naangkon ang akong kaalam ug kahintang. Sunda ang akong ehemplo, mobuntog sa unsay akong nabuntog, ug mahimo ka kon *unsa* ko, ug ang tanan nga anaa nako maimo.”¹

Sama sa amahan diha sa istorya ni Elder Oaks, gusto sa Langitnong Amahan nga atong maangkon ang tanan nga anaa Kaniya ug mahimo kon *unsa* Siya. Ang Iyang mga sugo sama sa mga paagi sa pagpauswag aron makatabang nato nga makakat-on ug molambo ug mahisama Kaniya.

“Ako mohatag nganha kaninyo og bag-o nga sugo, . . . o, sa lain nga pagkasulti, Ako mohatag nganha kaninyo og mga panudlo unsaon ninyo paglihok diha sa akong atubangan, nga kini unta mobalik nganha kaninyo alang sa inyong kaluwasan” (D&P 82:8–9).

Sama sa usa ka gamayng bata nga wala makasabut nganong dili siya tugutan nga magdula sa tunga-tunga sa samok, peligro nga karsada,

mahimong dili nato kanunayng masabtan ang rason sa piho nga mga sugo o mga sumbanan. Apan kon masabtan nato nga gihatagan kita sa Dios og mga sugo tungod kay Iya kitang gihigugma ug gusto nga mogiya kanato aron mahisama kita Kaniya, mas sayon ang pagsunod Kaniya.

Tungod Kay Ato Siyang Gihigugma

Mahimo ninyong hunahunaon ang matag sugo isip usa ka dakong karatula nga “Gihigugma ko ikaw!” gikan sa Dios. Ug kon mopili kita nga motuman sa Iyang mga sugo, sama ra nga kita nag-ingon nga “Gihigugma ko ikaw!” balik ngadto Kaniya.

Si Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, yanong mipahayag niini sa dihang iyang gitubag ang pangutana nga “Nganong magpakabana man sa mga sugo sa Dios?”

“Nagsunod kita sa mga sugo sa Dios—gumikan sa atong gugma Kaniya! . . .

“ . . . Ang atong pagkamasulundon

sa mga sugo sa Dios nahimo isip usa ka natural nga resulta sa atong walay katapusang gugma ug pasalamat alang sa kaayo sa Dios.”²

Gihatagan kita sa Langitnong Amahan sa tanan nga anaa kanato—lakip na sa abilidad sa paglihok ug gani sa hangin nga atong gihanggap—ug ang Iya lamang gipangayo mao nga atong tumanon ang Iyang mga sugo (tan-awa sa Mosiah 2:21–22). Kini ang labing maayo nga paagi nga mapakita nato ang atong gugma ug pasalamat ngadto Kaniya.

Si Jesukristo Mismo ang misulti sa ingon (tan-awa sa Juan 14:15).

Nganong ang Langitnong Amahan mihatag man kanato og mga sugo? Tungod kay Iya kitang gihigugma.

Nganong motuman man kita sa Iyang mga sugo? Tungod kay ato Siyang gihigugma.

Ang mga sugo katumbas sa gugma.

Ingon ana ra kini ka yano. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Dallin H. Oaks, “The Challenge to Become,” *Liahona*, Ene. 2001, 40.
2. Dieter F. Uchtdorf, “Ang Gasa sa Grasya,” *Liahona*, Mayo 2015, 109.

APIL SA PAG-ISTORYAHANAY

MGA BUTANG NGA PAMALANDUNGON SA DOMINGGO

- Sa unsang paagi nga ang mga sugo nakatabang nako nga mas mahisama sa Langitnong Amahan?
- Sa unsang paagi nga ang pagkasayud nga ang Dios nahigugma nako makatabang nga matuman nako ang mga sugo?

MGA BUTANG NGA MAHIMO NINYONG BUHATON

- Samtang magtuon mo sa mga sugo, pangitaa ug hinumdumi ang gisaad nga mga panalangin.
- Kanus-a man nga ang pagtuman sa mga sugo nakatabang ninyo nga mobati nga mas duol sa Langitnong Amahan? Ipakigbahin ang inyong mga gibati ngadto sa inyong pamilya, mga higala, o sa social media.

Nganong Gikinahanglan ang Basahon

Kanunay gyud kong nagsalig sa uban alang sa pagpamatuod sa Basahon ni Mormon, pero nakadesisyon ko nga panahon na aron magtinguha alang sa akong kaugalingon.

Ni Elvin Jerome Laceda

Nganong nagkinahanglan pa man kita sa Basahon ni Mormon nga duna na man kitay Balaang Biblia? Kadaghan ko naghunahuna niini nga pangutana. Isip tin-edyer nakuryuso ko bahin sa Basahon ni Mormon, pero wala koy kadasig nga mobasa niini. Usa ka butang, walay miawhag nako nga mobasa niini sa balay tungod kay ako ra maoy miyembro sa Simbahan sa akong pamilya, gawas sa akong lolo nga namatay na.

Usa ka Dominggo atol sa usa ka miting sa pagpamatuod, daghang mga miyembro ang mipamatuod bahin sa katinuod sa Basahon ni Mormon, nga bag-o lang nakong giduha-duhaan. Ilang gihagit kadtong wala pa makabasa niini nga magbaton og kaugalingon nilang pagpamatuod nga ang Basahon ni Mormon tinuod, nga si Joseph Smith usa ka propeta sa Dios, ug nga Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mao ang gingharian sa Dios dinhi sa yuta.

Namalandong ko kon ang akong pagpamatuod bahin sa Simbahan ug ni Joseph Smith lig-on na ba aron

makalahutay sa mga tintasyon ug mga pagdani ni Satanas. Nakaamgo ko nga dili. Ang akong pagpamatuod huyang tungod kay nagsalig lang ko sa mga pagpamatuod sa mga lider ug mga miyembro sa Simbahan. Misaad ko sa akong kaugalingon nga sugod nianang adlaw, magtinguha ko og akong kaugalingong pagpamatuod.

Nakadesisyon ko nga mobasa sa Basahon ni Mormon. Diha sa pasiuna akong nabasahan, “Kami nagdapit sa tanan nga mga tawo sa tanan nga dapit sa pagbasa sa Basahon ni Mormon, sa pagpamalandong diha sa ilang mga kasingkasing sa mensahe nga gilakip niini, ug unya sa pagpangutana sa Dios, ang Amahan sa Kahangturan, sa ngalan ni Kristo kon ang basahon tinuod ba. Kadto kinsa mosunod niini nga pamaagi ug mangamuyo sa hugot nga pagtuo makaangkon og usa ka pagpamatuod sa katinuod ug kabalaan niini pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo. (Tan-awa sa Moroni 10:3–5.)” Nasayud ko nga personal ko nga gidapit nga mobasa sa Basahon ni Mormon. Samtang nagpadayon ko sa pagbasa, akong gibati ang malinawong

ni Mormon?

pagbati gikan sa Espiritu Santo nga nagpamatuod sa kabala-an ug katinuod sa basahon.

Akong nahibaloan nga ang Basahon ni Mormon nag-pamatuod gayud bahin ni Kristo, ug naulaw ko tungod sa pagduda sa katinuod niini. Sa eskwelahan akong nakat-unan kon giunsa sa mga maghuhukom sa balaod sa pagtuon og maayo sa ebidensya sa usa ka kaso sa dili pa mohatag og paghukom. Ang sukwahi maoy akong gibuhat sa Basahon ni Mormon: ako kining gihukman sa wala pa nako kini basaha.

Nahuman nako ang pagbasa uban sa mapainubsanong kasingkasing ug kaisug nga manalipod sa unsay akong gituohan. Usab, malipayon ko tungod kay duna na koy kauban samtang magbasa ko pag-usab sa Basahon ni Mormon. Ang akong lola nabunyagan sa dayon nakong pagkahuman og basa sa Basahon ni Mormon sa unang higayon.

Duna koy lig-on nga pagpamatuod nga si Jesukristo mao ang akong Manluluwas, nga si Joseph Smith usa ka propeta sa Dios, ug nga Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mao ang tinuod ug buhi nga Simbahan sa Dios dinhi sa yuta. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Pilipinas.

ANG BASAHON NI MORMON MOPALAMBO SA INYONG PAGTUO

“Ang Biblia ug ang Basahon ni Mormon naghatag nato og matahum nga kasiguroan nga si Jesus mao ang Kristo, ang Anak sa Dios. . . . Ang uban o tanang Basahon ni Mormon anaa na karon sa 110 ka pinulongan sa tibuok kalibutan. Naghatag kini og espirituhanon ug tinuod nga pagsaksi bahin sa kamatuoran sa Pagpahiuli. Kanus-a ang katapusang higayon nga gibasa ninyo ang Basahon ni Mormon gikan sa sinugdanan hangtud sa katapusan? Basaha kini pag-usab. Mopalambo kini sa inyong pagtuo.”

Elder Neil L. Andersen sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Ang Pagtuo Dili pinaagi sa Sulagma, apan pinaagi sa Pagpili,” *Liahona*, Nob. 2015, 66–67.

Ni Elder
Yoon Hwan Choi
Sa Seventy

NAPALIG-ON

pinaagi sa Pulong sa Dios

Sa dihang nakat-unan nako kon unsaon sa paggamit ang mga pulong sa mga propeta, akong giusab ang akong kinabuhi gikan sa unsay akong gusto ngadto sa unsay gusto sa Ginoo nga ako mahimo.

S amtang nagdako ko sa Korea, ang akong amahan mitugot sa iyang mga anak sa pagtambong sa simbahan nga among gipili, apan kasagaran panahon sa panihapon dili kami magkauyon mahitungod sa among nagkalain-laing mga tinuohan. Tungod niining mga panagbingkil, gustong hiusahon sa akong amahan ang relihiyusong pagtuo sa among pamilya. Gumikan kay ang akong manghud nga lalaki moadto man sa mga miting sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw uban sa akong tiyo, ang akong papa nagsugod sa pagsimba uban kanila aron sa pagkat-on og dugang mahitungod sa Simbahan. Mitambong usab ko ug nakadayeg sa makalingaw nga mga kalihokan sa Mutual ug kon sa unsang paagi nga ang programa sa seminary nakapalig-on sa mga batan-on sa espirituhanon nga paagi.

Sa dihang 16 nako, ang akong mga ginikanan ug ako nabunyagan, ug ang nahibilin sa among 23 ka mga sakop sa pamilya ug mga paryente nagpamiyembro sa Simbahan sulod sa pito ka bulan.

Sa dihang mipasakop kami sa Simbahan, mipasalig kami nga mahimong hingpit nga aktibo ug magpadayon sa pagkat-on mahitungod sa mga doktrina sa ebanghelyo. Gibuhat namo kini pinaagi sa matinud-anon nga pagtuon sa mga kasulatan sa matag adlaw, uban sa pagbasa sa daghang mga basahon sa Simbahan ug mga manwal. Misunod ang pipila ka tuig, nakat-on ko og duha ka importanteng mga baruganan mahitungod sa pagpabiling lig-on sa Simbahan:

1. Magtuon sa mga kasulatan sa seminary, sa simbahan, ug sa panimalay.
2. Maminaw ug mosunod sa tambag sa propeta.

KALIG-ON DIHA SA MGA KASULATAN

Agig dugang sa pagtuon sa mga kasulatan diha sa panimalay, ang akong igsoon ug ako matinud-anon usab nga mitambong sa seminary ug Mutual. Niadtong panahona, sa buntag ang among Sunday School, ang miting sa sakrament sa hapon na. Tungod sa gilay-on sa among meetinghouse, magpabilin kami sa building sa simbahan, motambong og klase sa seminary, ug malingaw sa pagbisita ug makig-uban sa ubang mga miyembro sa Simbahan hangtud mahuman ang miting sa sakrament. Daghang mga kabatan-onan nagpasakop sa Simbahan sa Korea nianang panahona, ug samtang kami nagkat-on og dungan ug nalingaw sa mga kalihokan, nagkasuod kami.

Gitawag ko sa pagserbisyo sa akong korum sa Aaronic Priesthood ug suod nga nakigtambayayong sa young women kinsa nagserbisyo sa ilang mga klase. Nakat-on kami kon unsaon sa pag-amuma ug pag-ampo

alang niadtong among gipangulohan ingon man usab kon unsaon sa pagplano og mga kalihokan nga manag-uban ug paggamit sa among panahon sa maalamong paagi.

Atol sa semana, akong gitun-an ang mga kasulatan alang sa seminary sa dili pa nako buhaton ang akong assignment sa eskwelahan. Kon kapoy na kaayo ko para magbuhat sa akong homework o adunay mga hagit sa eskwelahan, ablihan nako ang akong manwal sa seminary, magtuon, ug mag-ampo. Nakaamgo ko nga kon buhaton nako kana, akong mabag-o ang akong hunahuna ug matutukan og mas maayo ang akong homework. Ako gihapon kining gigamit sa akong kinabuhi. Karon, kon ako adunay lisud nga panahon, magbasa gihapon ko sa akong mga kasulatan o mga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya sa pagbag-o sa akong hunahuna.

Daghang mga estudyante sa high school sa Korea naggahin sa kadaghanan sa ilang panahon sa pag-eskwela ug lawom nga pagtuon. Among nakat-unan nga kon kami mogahin og panahon alang sa mga kalihokan sa seminary ug Mutual, mobati kami og kadasig ug mapanalanginan sa paghimo og maayo sa among buluhaton sa eskwelahan. Ang mga leksyon nga akong nakat-unan didto nakatabang kanako sa ubang sitwasyon samtang nag-eskwela pa ko.

Usa ka adlaw sa eskwelahan, usa sa akong mga magtutudlo nagtudlo og leksyon mahitungod sa Utah, USA, sa among klase sa hiyograpiya ug misulti og pipila ka mga butang kabahin sa Simbahan nga mga sayop. Naghunahuna ko, “Ako ba siyang korihian diha sa atubangan sa tanan, o ako siyang adtoon sa pribado human sa klase?” Nianang higayuna, ang mga pulong sa magtutudlo sa seminary misantop sa akong hunahuna. Miingon siya, “Dili makiglalis o mopasakit ni bisan kinsa kon dunay tawo nga nakasulti og sayop mahitungod sa Simbahan.”

ANG AKONG TAMBAG KANINYO

Samtang kamo magsunod sa tambag sa mga propeta ug mga apostoles, kamo mapanalanginan.

1. Pagtuon sa mga kasulatan, tambong sa seminary, apil sa mga leksyon sa *Come, Follow Me* ug paggamit sa *Isangyaw ang Akong Ebanghelyo* aron mahimong talagsaong misyonaryo karon ug, alang niadtong kinsa nagserbisyo, isip full-time nga misyonaryo.
2. Maminaw ug mosunod sa tambag sa propeta.
3. Buhata ang tanang mga butang diha sa kaalam ug kahusay.

managhigala sa wala pa ko nagmisyon, mao nga maayo ang among panag-ilhanay sa usag usa. Nagminyo mi dayon human pagpauli nako, bisan og ang iyang mga higala miingon nga, “Nabuang na ka? Wala moy kwarta.”

Among gisupak ang tradisyon sa kultura tungod kay kinahanglan nakong mosunod sa tambag sa Ginoo. Ang among kinabuhi napanalanginan pinaagi sa pagsunod sa tambag sa propeta, ug nakabaton kami og mga kasinatian nga dili unta namo maangkon sa laing paagi.

Ang tambag sa Ginoo nga buhaton ang tanang butang diha sa kaalam ug kahusay (tan-awa sa Mosiah 4:27) usahay lahi gikan sa unsay gitudlo sa katilingban, apan kon kita magmasulundon sa tukmang panahon sa Ginoo, atong makita ang atong kinabuhi nga mausab alang sa kaayohan. Mapasalamaton ko alang sa buhi nga propeta, kinsa nangulo kanato karon sa pamaagi sa Ginoo. Ang kasulatan nagtudlo nga “kon kita makadawat og bisan unsa nga panalangin gikan sa Dios, kini tungod sa pagsunod niana nga balaod diin diha kini gipasikad” (D&P 130:21). ■

Gibati nako nga kinahanglan magpabilin ra ko nga maghilum ug magmatinahuron panahon sa klase. Sa dihang nakig-istorya ko niya pagkahuman, gisultihan nako siya nga usa ko ka miyembro sa Simbahan, ug ako siyang gikorihiyan sa sayop nga mga butang nga iyang gitudlo diha sa klase. Miingon siya nga, “Wala ko kahibalo nga Mormon diay ka. Salamat sa imong pagsulti nako”. Pagkahuman iyang gikorihiyan ang iyang leksyon aron makahatag og husto nga importasyon, ug mitratar gihapon nako nga may pagtahud. Mapasalamaton ko sa tambag nga natudlo pinaagi sa akong magtutudlo sa seminary.

MILITAR O MISYON?

Sa batan-on pa ko, gusto ko nga mahimong usa ka heneral sa army. Giplano nako ang pag-aplay sa akademiya sa militar aron sa pagpadayon sa akong tumong. Kana nga desisyon nagpasabut nga ako wala magdahum nga moserbisyo og misyon tungod kay nasayud ko nga ang programa sa akademiya alang sa pagka-opisyal sa militar dili magtugot ni bisan kinsa alang sa bisan unsang relihiyusong kalihokan.

Dayon aduna koy oportunidad nga moadto sa usa ka rehiyonal nga komperensya sa Seoul, Korea—usa ka kasinatian nga miusab sa direksyon sa akong kinabuhi. Atol sa komperensya, akong nadungog si Presidente Spencer W. Kimball (1895–1985) nga mitambag ngadto sa mga kabatan-onan:

- a) pagtambong og seminary,
- b) pagserbisyo og dungganon nga misyon,
- c) pagminyo sa templo, ug
- d) pagtrabaho padulong sa kahimayaan.

Nakahibalo ko nga husto ang iyang tambag, ug akong nahinumdoman ang bersikulo nga nag-ingon, “ang akong mga pulong dili mahanaw, apan ang

tanang matuman, bisan pinaagi sa akong kaugalingon nga tingog o pinaagi sa tingog sa akong mga sulugoon, kini managsama ra” (D&P 1:38).

Sa pagkadungog nako sa propeta nga namulong mahitungod sa kaimportante sa pagserbisyo og misyon isip prayoridad sa kinabuhi, nasayud ko nga kinahanglan ko nga mosalig sa Ginoo, moserbisyo og misyon, ug biyaan ang akong damgo nga mahimong heneral, naghinumdom nga “unaha ninyo pagpangita ang gingharian sa Dios, ug sa iyang pagkamatarung; ug kining tanang nga mga butang idugang nganha kaninyo” (Mateo 6:33).

Bisan og wala na ako nagplano sa pagtambong sa akademiya sa militar, ang pagserbisyo og tulo ka tuig isip sundalo gikinahanglan gihapon sa tanang batan-on nga lalaki. Nakaserbisyo nako og usa ka tuig didto sa Korea Busan Mission sa dihang nakadawat ko og mga mando gikan sa gobyerno sa Korea sa pagreport alang sa katungdanan sa militar. Nagserbisyo ko og tulo ka tuig sa army, ug human ko nauli, gusto nakong humanon ang akong misyon. Dayon natawag ko ngadto sa Korea Seoul Mission ug miserbisyo og laing tuig didto.

“NABUANG NA KA?”

Dihang mipauli ko gikan sa akong misyon, napanalanginan usab ako pinaagi sa pagsunod sa tambag gikan sa mga propeta. Sama pananglit, sa dihang nahuman nako ang akong misyon, nakahukom ko nga magminyo, bisan tuod og wala nako mahuman ang akong pag-eskwela. Sa Korea, ang tradisyon mao nga kinahanglan malig-on sa pinansyal nga paagi ug makompleto ang imong pag-eskwela sa dili pa magminyo ug magsugod og usa ka pamilya. Apan nasayud ko nga kinahanglan kong mosunod sa tambag sa propeta ug atimanon dayon ang pagminyo. Ang akong asawa ug ako nagkahimamat sa dihang mga batan-on pa kami ug maayo kaming

**Ni Elder
Robert D. Hales**
Sa Korum sa Napulog
Duha ka mga
Apostoles

UNSAON SA PAGPAKITA OG KAMAPASALAMATON

Ang akong kinalawman nga pagpasalamat mao ang maulaon nga sakripisyo sa atong Ginoo ug Manluluwas, nga si Jesukristo. Ang Pag-ula mao ang pundasyon diin nagbase ang tanang kamatuoran sa ebanghelyo. . . .

Ang kamapasalamat mao ang usa ka kahintang sa pagpasalamat, usa ka buhat sa paghatag og pasalamat, diin nakapahimo kanatong mapainubsanon tungod kay atong giila ang buhat sa kamabination, serbisyo, o pag-amuma gikan sa laing tawo nga nagbayaw ug naglig-on kanato.

Ang pagkadili mapasalamat mao ang usa ka kinaiya sa walay pagpakabana o pag-ila kon ang usa ka tawo miabag o mitabang nato o, gani ang mas grabe, kon kahibalo kita nga gitabangan ug wala nagpasalamat sa pribado o sa dayag nga paagi.

Sa laing paagi, ang pagpadayag ug mga pagbati sa pagpasalamat adunay maanindot kaayong makalimpyo ug makaayo nga kinaiyahan. Ang pagkamapasalamat makahatag og samang kamainiton ngadto sa tighatag ug sa tigdawat.

Ang gipadayag nga pasalamat ngadto sa atong Langitnong Amahan diha sa pag-ampo makahatag og makapakalma nga kalinaw—ang kalinaw nga nagtugot kanato nga dili mahugawan ang atong mga kalag tungod sa unsay wala nato maangkon. Ang kamapasalamat maghatud og kalinaw nga

makatabang nato sa pagbuntog sa kasakit sa kalisdanan ug kapakyasan. Ang kamapasalamat sa inadlaw-adlaw nagpasabut nga atong **ipadayag ang pagpasalamat** sa unsay atong naangkon karon nga dili igsapayan kon unsay anaa kanato sa nangagi o gitinguha sa umaabut. Ang pag-ila ug ang pagpasalamat alang sa atong mga gasa ug mga talento nga nagtugot usab kanato sa **pag-ila sa panginahanglan og tabang** gikan sa mga gasa ug mga talento nga anaa sa uban.

Ang pagpasalamat usa ka balaanon nga baruganan:

“Kamo mopasalamat sa Ginoo nga inyong Dios sa tanan nga mga butang.” (D&P 59:7).

Kini nga kasulatan nagpasabut nga atong **ipadayag ang pagkamapasalamat** alang sa unsay nahitabo, dili lang sa mga maayong butang sa kinabuhi apan alang usab sa oposisyon ug mga hagit sa kinabuhi nga nagdugang sa atong kasinatian ug hugot nga pagtuo. Atong **ibutang ang atong mga kinabuhi sa liyang mga kamot, mag-amgo nga ang tanang panghitabo mahimong alang sa atong kasinatian.**

Kon mag-ampo atong litukon nga, “ang Imong pagbuot maoy matuman,” kita mipadayag gayud sa atong pagtuo ug pasalamat ug miangkon nga atong **dawaton ang bisan unsay mahitabo sa atong mga kinabuhi.**

Hinaut atong mabati ang tinuod

GIUNSA NINYO KINI SA PAGGAMIT?

Nasayud ko nga sa higayon nga ako magmapasalamat ngadto sa akong Langitnong Amahan, mas malipayon ako. Ganahan kong magserbisyo sa uban ug ipakita ang akong kamapasalamat ngadto sa akong Langitnong Amahan. Pinaagi sa paghimo niini, makabaton ko og mas maayong pag-sabut kon nganong gipadala ko dinhi ug unsa ang akong misyon dinhi sa yuta. Ang pagbaton og mapasalamat nga kasingkasing magdala kanato og kalinaw.

Callie M., edad 15

nga pagpasalamat alang sa kaayo sa Dios alang sa tanang mga panalangin nga nahatag ngari kanato ug ipadayag kadto nga mga pagbati sa pagkamapasalamat diha sa pag-ampo ngadto sa atong Langitnong Amahan. ■

Gikan sa pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya sa Abril 1992.

NAKITA SA DIOS ANG AKONG MGA KAGUOL

Ni Danelys W. Rodríguez,
Dominican Republic

Usa ka Dominggo sa simbahan akong naamguhan nga ang akong panahon nga sakop ko sa Young Women program hapit na mahuman ug sa dili madugay masakop na ko sa young single adults. Naguol ko tungod kay nahibalo ko nga dili na parehas ang tanan. Pagkahuman sa Sunday School, naningkamot ko nga mag-madasigon, apan dili nako mahimo. Gisulayan nako og sulti ang akong

kaugalingon nga dili gusto ang akong Langitnong Amahan nga mobati ko og kaguol apan malipay hinoon (tan-awa sa 2 Nephi 2:25).

Mohilak na unta ko diha sa abaga sa akong higala diha sa hawanan dihang ang ward clerk miduol nako ug miingon, “Sister Danelys, ania’y sulat!” Gitunol niya sa akoa ang puti nga sobre nga akoa rang ngalan ang anaa. Kuryuso kaayo ko nga mahibalo bahin niini, mao nga nangutana ko sa clerk kon kinsay nagpadala niini. Dihang milakaw siya, miingon siya nga gikan sa patriarch ug kopya kadto sa akong patriyarkal nga panalangin. Nakahilak ko, apan luha kadto sa kalipay tungod kay nahibalo ko nga ang Dios nakakita sa akong mga kaguol ug gihatagan ko og paagi aron makaplagan nako ang kalipay atol sa

ANG AKONG PAVORITO NGA KASULATAN

Ni Kwamena Koomson, Ghana

Helaman 5:12

Kini nga kasulatan nakatabang nako sa pagsabut nga pinaagi lamang sa pagtutok sa atong kinabuhi ngadto kang Jesukristo mabuntog nato ang kaaway. Bisan og ang mga pagsulay moabut kanato, kon kita natukod sa bato ni Jesukristo, ang tanang butang posible.

Kini nga kasulatan nakatabang nako nga magpabiling lig-on atol sa mahagiton nga mga panahon.

Nasayud ko nga buhi ang Dios ug gipadala Niya ang Iyang Bugtong Anak nganhi sa yuta sa pagtubos sa mga sala sa katawhan. ■

akong mga kaguol. Ang akong patriyarkal nga panalangin miabut ra sa katapusan, sa tukmang panahon nga kini akong gikinahanglan.

Dihang miuli ko og gibasa kini, nakahilak na sad ko ug nagpasalamat niini sa Dios ug sa pagtabang nako nga mahinumdom sa akong pagkabulahan nga mahimo Niyang anak ug anaa kanako ang kahayag sa walay katapusang ebanghelyo sa akong kinabuhi.

Dihang miabut ang subo nga mga panahon, bisan kon niadtong mga higayuna wala pa nako masabti, nasayud ko nga ang Dios mitabang nako sa pagkaplag og kalipay. Kini akong nahibaloan pinaagi sa gugma nga gitanyag sa Dios kanako sa akong kinabuhi. Iyang gitanyag kini nga gugma sa matag usa kanato, ug anaa sa sulod kanato ang pagdawat niining talagsaong pagbati. Mabuntog nato ang mga pagsulay uban sa giya sa Dios. Mahimo ra kitang mopahiyom ug magmalipayon. ■

Hain nga Dalan ang Pilion?

Ni Abbey F., edad 11, Virginia, USA

Una kadtong adlaw sa bag-o nakong giiskwelahan. Ganahan ko nga makighigala sa mga tawo ug maayo kaayo ko niini. Miabut ko sa akong klasrom ug nakita ang tanang mga tawo. Nagtuo ko nga aduna koy nindot kaayo nga tuig. Sa tingpaniudto uban sa akong bag-ong mga higala, nanglingkod kaming tanan tupad sa usa ka babaye

gikan sa laing klase. Ang iyang ngalan mao si Hannah. Dihang milingkod ko, si Hanna miingon, “Wow, nanimaho gyud ang imong sapatos. Abi nako kon ang basurahan ra ang nanimaho o ang imong pahumot.”

Nakalitan gyud ko pagsulti niya niana, ug ingon man ang uban. Mao nga mibarug ko ug mibalhin ngadto sa laing lamesa sa laing bag-ong higala.

Pagkasunod adlaw sa recess, si Hannah adunay lain na usab nga bati nga gisulti. Nagpadayon ni sa matag adlaw, apan sa kada higayon, dili ko mobalos sa pagsulti og bati tungod kay ang akong magtutudlo sa Sunday School, si Brother Lawson, miingon nga kamo kinahanglan nga motratar sa uban sa paagi nga inyong gusto ang uban

motratar kaninyo. Kon maghuna-huna ko niana, akong gihangyo si Hanna sa matinahurong paagi sa paghunong o namalihug nga sultihan ko nganong ingon niana ang iyang gibuhay ngari nako.

Dayon mipauli ko ug gisultihan ang akong mama mahitungod sa tanang butang nga gisulti ni Hannah. Gibati nako nga mura na og manghasi! Ang akong mama miingon, “Abbey, paningkamuti lang nga dili mobalos og dautan. Usahay ang mga tawo nga nagbuhat sa ingon nga paagi tungod kay dunay dili maayong panghitabo sa panimalay.”

Busa mieskwela ko nga naghuna-huna mahitungod sa unsay gisulti ni mama ug ni Brother Lawson. Nianang adlaw sa eskwelahan, si Hannah sa katapusan misulti nga dunay dili maayong nahitabo sa panimalay ug makasulti siya og ngil-ad tungod kay nasuko siya. Ako siyang gipasaylo, ug kining tui-ga anaa siya sa akong klase ug maayo gyud ang among panaghigalaay!

Nakat-unan nako nga ang pagsunod ni Jesus mao ang labing maayo nga dalan. ■

Matag adlaw si Hannah adunay bati nga isulti.

Ni Neill F. Marriott

Ikaduhang
Magtatambag
sa Kinatibuk-ang
Kapangulohan sa
Young Women

Ang Langitnong Amahan Maminaw SA INYONG MGA PAG-AMPO

Sa gamay pa ko, kinahang-lan kong masayud nga ang Langitnong Amahan nakaila nako ug nakasabut sa mga problema nga akong giatubang. Mihangyo ko Niya sa paggiya nako sa pagpangita og kasulatan nga makatabang nako nga mobati og mas maayo. Akong giablihan ang mga kasulatan ug mibasa, “Nagakalipay kita bisan sa atong

mobalaan sa Igpapahulay ug dili modula sa adlawng Domingo. Nabalaka siya nga dili mahimong mas mamaayo tungod kay siya nakapalta sa mga dula. Ang manghud nga lalaki ni Jack nga si Charles nakahibalo nga siya nabalaka. Usa ka adlaw si Charles maoy mihatag sa pag-ampo sa pamilya. Gihangyo niya ang Langitnong Amahan sa

mga kasakit . . . nasayud man kita nga ang kasakit mohimog pagkamainantuson; ug ang pagkamainantuson mohimog kalig-on, ug ang kalig-on mohimog paglaum; ug ang paglaum dili mopahigawad kanato kay ang gugma sa Dios gikahuwad man nganhi sa atong mga kasingkasing” (Mga Taga-Roma 5:3–5). Kini nga kasulatan mitudlo nako nga ang akong lisud nga mga kasinatian makatabang nako nga makaangkon og pailub, kasinatian, ug paglaum, ug mobati sa gugma sa Dios alang nako. Ako nasayud nga ang Langitnong Amahan nakadungog sa

akong pag-ampo ug mitubag nako pinaagi sa mga kasulatan. Ako adunay hugot nga pagtuo nga mamaayo ra ang tanan.

Ang akong apo nga si Stuart nasayud usab nga ang Langitnong Amahan nakadungog sa among pag-ampo. Nagkinahanglan siya og higala sa eskwelahan. Siya ug ang iyang mama nakahukom nga mag-ampo sa pagtabang niya nga makakita og usa ka higala. Kada adlaw kon mobagting na ang recess, nasayud si Stuart nga ang iyang mama nag-ampo alang kaniya. Sa wala madugay nakaamigo ra siya! Nakat-on si Stuart nga ang Langitnong Amahan naghunahuna sa iyang mga kabalaka. Nahibaloan niya nga ang Langitnong Amahan motubag sa iyang mga pag-ampo.

Sa dihang ang akong apong lalaki nga si Jack nag-edad og 10, nagdula siya sa competitive soccer team. Nakigsulti si Jack sa iyang mga ginikanan ug nakahukom nga

pagtabang ni Jack nga dili mabalaka mahitungod sa soccer. Si Charles nasayud nga ang dakong paagi sa pagtabang sa iyang igsoon mao ang pag-ampo alang kaniya. Siya adunay hugot nga pagtuo nga ang iyang pag-ampo makatabang ni Jack.

Magkinahanglan kita og tabang niini nga kinabuhi, ug ang Langitnong Amahan gusto nga mohatag niana nga tabang. Iya kitang gihigugma. Maminaw siya kon mag-ampo kita! ■

MGA PANALANGIN UG PAG-AMPO

Ang Langitnong Amahan dunay daghang mga panalangin nga gusto Niyang ihatag kanato. Hunahunaa ang dakong kaban sa bahandi nga puno sa mga panalangin alang kanimo. Ang inyong matinud-anon nga mga pag-ampo makapaabli sa "kaban sa bahandi" sa mga panalangin. Kinahanglan kitang mag-ampo sa pangalan sa atong Manluluwas, nga si Jesukristo, ug mohangyo sa atong Langitnong Amahan sa pagpanalangin nato.

hugot nga pagtuo

Kini nga mga bahandi mao ang mga panalangin nga inyong maampoan. Unsa ang laing mga panalangin nga gusto ninyong ampoan?

kahibalo

kaisug

kahupayan

pagpamatuod

Ang mga tubag sa pag-ampo tingali madugay pa, o mahimong dili kini maoy inyong gipaa-but. Apan ang Langitnong Amahan kanunay nga naminaw. Motubag Siya sa inyong mga pag-ampo. Nahigugma Siya kaninyo.

Pagkahimong usa ka Misyonaryo

Gikan sa usa ka interbyu pinaagi ni Jenna Koford, Utah, USA

Matag miyembro mahimong usa ka misyonaryo. Ang akong stake president didto sa California mihatag kanamo og hagit sa pagpakigbahin sa ebanghelyo. Sa higayon nga mohatag ko og usa ka school report sa usa ka estado sa Estados Unidos, nakahibalo ko nga mao na kini ang akong higayon!

Hi, ako si Jesse!

ANG HAGIT

Ang akong magtutudlo mihangyo namo sa pagpili og usa ka estado sa U.S. ug maghimo og usa ka diorama, o gamay nga senaryo. Miingon ko sa akong magtutudlo nga gahan ko sa Utah. Nakaadto nako sa Utah sa makadaghan nang higayon sa mga pagbakasyon sa pamilya. Gusto pa nakong makat-on og dugang mahitungod sa "Beehive State." Ug naghunahuna ko nga tingali makatabang nako ang misyonaryo nga buhat!

MAKALINGAW NGA KAMATUORAN

Nahibaloan nako nga ang golden spike nga nagsumpay sa Unang Transcontinental Railroad nahimutang sa Utah. Nagbutang og litrato sa Salt Lake Temple sa akong project. Nagsulat usab ko og mga kamatuoran bahin kang Presidente David O. McKay (1873–1970) tungod kay siya ang paborito nga propeta sa akong lolo.

Nagpakita sa akong kahon ngadto sa pipila sa akong mga higala ug sa mga misyonaryo.

ANG BALAY SA PUTYUKAN.

Gusto nakong ipakita sa akong klase ang maanindot nga mga gilalang sa Manluluwas sa akong diorama. Gihapinan nako ang usa ka kahon nga may marka nga mga buyog ug gidisenyo kini sama sa usa ka balay sa putyukan. Ang mga balay sa putyukan nagpahinumdom kanato sa pagkugi og maayo sama sa mga buyog sa pagsabwag sa ebanghelyo.

ANG MGA TABANG NI JESSE SA PAGBARUG NGA MASALIGON

- Paminawa ang mga Pag-aghat sa Espiritu.
- Ayaw paggamit og ngil-ad nga pinulongan o gamiton ang ngalan sa Ginoo sa kawang.
- Kon may ngil-ad nga nahitabo, palayo o pangita og laing mga kalihokan nga makahimo ninyong mobati og mas maayo.
- Pangita og mga oportunidad sa pagtabang sa uban.

PAGBARUG NGA MASALIGON

Unsaon ninyo sa pagsunod ni Jesus pinaagi sa pagbarug nga masaligon? Subaya ang tunob sa inyong tiil, ug ipadala diri namo ang inyong sugilanon ug litrato, kauban ang pagtugot sa inyong ginikanan. Ipadala kini sa liahona.lds.org (i-klik ang "Submit an Article") o i-email sa liahona@ldschurch.org.

ANG KABUSY MAHITUNGOD SA PAGKA MISYONARYO

Gidala nako ang akong project ngadto sa open house. Ang tanan ganahan sa akong bee box! Mihatag nako ang akong magtutudlo og A+! manghinaut ko nga makita sa mga tawo kon unsa kanindot nga lugar ang Utah. Tingali mangutana sila mahitungod sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Dili nako makapaabut hangtud igo na ang akong pangidaron nga magmisyon ug ipaambit ang ebanghelyo!

Pag-atiman ni Elise

Ni Merillee Booren

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

“Mag-uban ug, Mag-istorya.

Pagpakita sa akong gug-ma” (Songbook sa mga Bata, 78).

Si Daniel mitambo sa bintana. Nakita niya ang iyang mga higala nga nagpadulong sa park nga nagdala sa ilang mga bola.

Gusto sab siyang moadto.

“Dili ko makapakuyog nimo karon, Daniel,” miingon si Mama. “Ang imong igsoon dunay grabing sip-on. Ug gamay pa kaayo ka nga moadto nga ikaw ra. Pasayloa ko.”

Mikusmod si Daniel sa iyang igsoon, nga si Elise. Naa si Elise sa wheelchair nga ang mga dulaan naa sa iyang paa. Lima na ang iyang edad, apan dili pa siya makalakaw o makasulti. Gahi ang ubo ni Elise. Grabe ang iyang sakit, ug dili siya makaadto sa gawas kon init kaayo o bugnaw kaayo. Ug ang iyang pagkaon iagi pinaagi sa tubo diha sa iyang tiyan.

Pinangga ni Daniel ang iyang igsoon, apan usahay masuko usab siya. Lisud ang kanunayng pagbuhat unsay pinakamaayo para ni Elise. Gusto lang siya nga makigdula sa ubang mga bata. Nasagmuyo kaayo siya.

“Dili kini patas!” giingnan niya si Mama. “Tanan na lang para ni Elise!” Midagan siya sa hawanan paingon sa iyang kwarto.

Duha ka adlawng milabay migrabe na gyud ang sip-on ni Elise nga kinahanglan siyang dad-on sa ospital. Ang mga apohan ni Daniel miabut aron ubanan siya. Si Mama ug si Papa hapit sa tanang higayon tua sa ospital uban ni Elise sulod sa tibuok semana.

Ang mga apohan ni Daniel modala niya aron makigdula sa ubang mga bata. Apan karon nabalaka na si Daniel kang Elise. Nagmahay siya sa iyang nasulti sa iyang mama nianang adlaw. Dili lang siya ganahan nga usahay dili siya makadula tungod ni Elise. Apan ganahan kaayo si Daniel kon mopahiyum si Elise samtang makig-istorya siya kaniya, ug kon kauban niya si Elise malipay siya.

Milantaw si Daniel sa bintana, nanghinaot nga makita si Mama ug si Papa nga mouli dala si Elise.

Sa kalit nakita ni Daniel ang sakyanan ni Mama nga miliko padulong sa driveway. Midagan siya aron sugaton ang iyang Mama.

“Ma, pasayloa ko sa akong nasulti bahin ni Elise dihang naglagot ko,” miingon siya samtang hugot nga naggakos sa iyang mama.

“OK ra,” miingon si Mama samtang gigakos sab siya. “Nasayud kong mahal nimo siya. Ingon og dili patas nga dili mi kanunayng makabuhay sa mga butang nga gusto nimong himoon, Lisud usahay para sa tanan. Apan nasayud ko nga bulahan kita nga naa si Elise sa atong pamilya.”

Miingon si Daniel, “gimingaw ko niya.”

“Ako pud,” miingon si Mama. “Miingon ang doktor nga basin og makauli na siya ugma.”

Duha ka semana human niadto si Daniel ug si Elise naa sa Primary.

KON ANG KINABUHI DILI PATAS

Tingali bation nimo ang kasagmuyo o kasubo kon ang kinabuhi ingon og dili patas. Ania ang pipila ka maayong paagi sa pagdala niana nga mga pagbati.

- Isulat o idrowing unsay imong gibati.
- Buhata ang butang nga imong ganahan, sama sa pagdula sa gawas o maminaw og musika.
- Maghimo og lista sa mga butang nga maayo.
- Mag-ampo ug sultihan ang Langitnong Amahan unsay imong gibati. Mangayo Kaniya og tabang aron mas maayo ang pagbati.
- Mopakigbahin sa imong mga pagbati ngadto sa uban.

“Ang tanan mangita og kaparis ug magporma og sirkulo!” miingon ang presidente sa Primary.

Dali nga miduol si Daniel ug gibira ang wheelchair sa iyang igsoon.

“Si Elise ang akong kaparis,” giingnan niya ang teacher. Giduso niya ang wheelchair aron moapil sa sirkulo sa mga bata.

Iyang gitan-aw si Elise. Mipahiyom si Elise, ug mipahiyom pud siya.

Nalipay siya nga nauli na pud si Elise. Gusto niya nga mahimo siyang espesyal nga igsoon ni Elise. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Oregon, USA.

**Ni Elder
Dallin H. Oaks**

Sa Korum sa Napulog
Duha ka mga
Apostoles

Nganong importante ang Pag-ula sa Manluluwas?

Ang Pag-ula sa Atong Manluluwas
naghimong posible sa pagkabanhaw
aron kitang tanan mabuhi
pag-usab human kita mamatay.

Naghimo usab kining posible
nga kita malimpyuhan sa atong
mga sala kon kita maghinulsol.

Isip kabahin sa Iyang Pag-ula,
giantus ni Jesus ang mga hagit sa
tanang matang aron mahibalo
Siya unsaon sa pagtabang
kanato nga mas maayo ang
atong bation kon kita anaa sa
kasubo o sa panglimbasug.

Si Jesukristo makatabang
ug makalig-on ni bisan
kinsa nga mangayo.

Nahibalo Siya sa atong
kasakit ug pag-antus, ug
Siya anaa para kanato.

Gikan sa "Nalig-on Pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo," Liahona, Nob. 2015, 61–64.

ATONG PAHINA

Naninkamot ko sa pagsunod sa ehemplo ni Jesus diha sa balay, eskwelahan, ug simbahan pinaagi sa pagtabang sa uban. Gusto ko nga motabang sa usa sa akong mga kauban sa klase sa math ug English. Ang mga bata nga mosunod sa ilang mga ginikanan ug sa Manluluwas makadawat og mga panalangin.

Hannah S., edad 6 (atol sa paglitrato), Nigeria

Ni Ananda A., edad 9 (atol sa pagdrowing), Brazil

Ganahan ko mag-ampo tungod kay gibati nako nga ang Langitnong Amahan ug si Jesukristo mopanalangin nato. Nagtuo ko nga Sila buhi ug nahigugma nato.

Ganahan ko sa family home evening ug pagsimba uban sa akong mga ginikanan tungod kay makat-on ko mahitungod sa Dios ug sa Iyang Anak.

Omar V., edad 7 (atol sa paglitrato), Ecuador

Sa dili madugay mag-12 anyos na ko ug modawat sa Aaronic Priesthood, nga makatugot nako nga makasulod sa templo ug mopahigayon og mga bunyag alang sa akong mga katigulangan. Nalipay kaayo ko!

Abel S., edad 11 (atol sa pagdrowing), Peru

PANGUTANA ALANG KANINYO

"Ang akong magulang nga igsoong lalaki nagserbisyo sa militar, ug gimingaw kaayo ko niya. Unsaon nako nga maduol kaniya?"

Isumiter ang inyong tubag sa online sa liahona.lds.org (i-klik ang "Submit an Article") o i-email ang inyong tubag ngadto sa liahona@ldschurch.org. Palihug ilakip ang inyong tibuok pangalan, edad, pangalan sa stake o district, ug pagtugot sa ginikanan.

Gihigugma ni Jesus ang Tanan

Si Jesukristo nabanhaw, gibisitahan Niya ang mga Nephite. Siya mitudlo kabahin sa sakramento, ug gipakita Niya kanila unsaon sa pag-ampo. Gitudloan Niya sila nga magmabination ug magpasiugda og kalinaw. Bisan og dihay daghang mga tawo, gipanalanginan Niya ang matag bata ug giayo ang tanan nga masakiton. Nag-ampo Siya sa Langitnong Amahan alang sa mga Nephite tungod kay nahigugma Siya kanila.

Lia C., edad 7, Chihuahua, Mexico

Ang akong pamilya ug ako mibisita sa pobre nga mga bata ug mihatag nila og mga dulaan ug pagkaon. Nalipay kaayo ko tungod kay nasayud ko nga ako dunay natabangan.

"Be My Hands," ni Kate P., edad 11, Utah, USA

BELOW: PAGHULAGWAY PINAAGI NI JARED BECKSTRAND

Guntinga, pil-a, ug tipigi kini nga kard sa hagit!

Mahimo Kong Mahigugmaon!

- ☐ Memoryaha ang 3 Nephi 12:16.
- ☐ Hatag og pahiyom, gakus, o nindot nga sulat sa pagpakita sa usa ka tawo nga gihigugma nimo sila!
- ☐ Basaha ang 3 Nephi 12:1–9 ug pagpili og kalidad nga imong mapalambo niining bulana.
- ☐ Akong gihagit ang akong kaugalingon sa . . .

Mga Kasulatan Niining Bulana

1 3 Nephi 12:1–9, 16

3 3 Nephi 13:6–8, 19–21

5 3 Nephi 18:19–21, 24

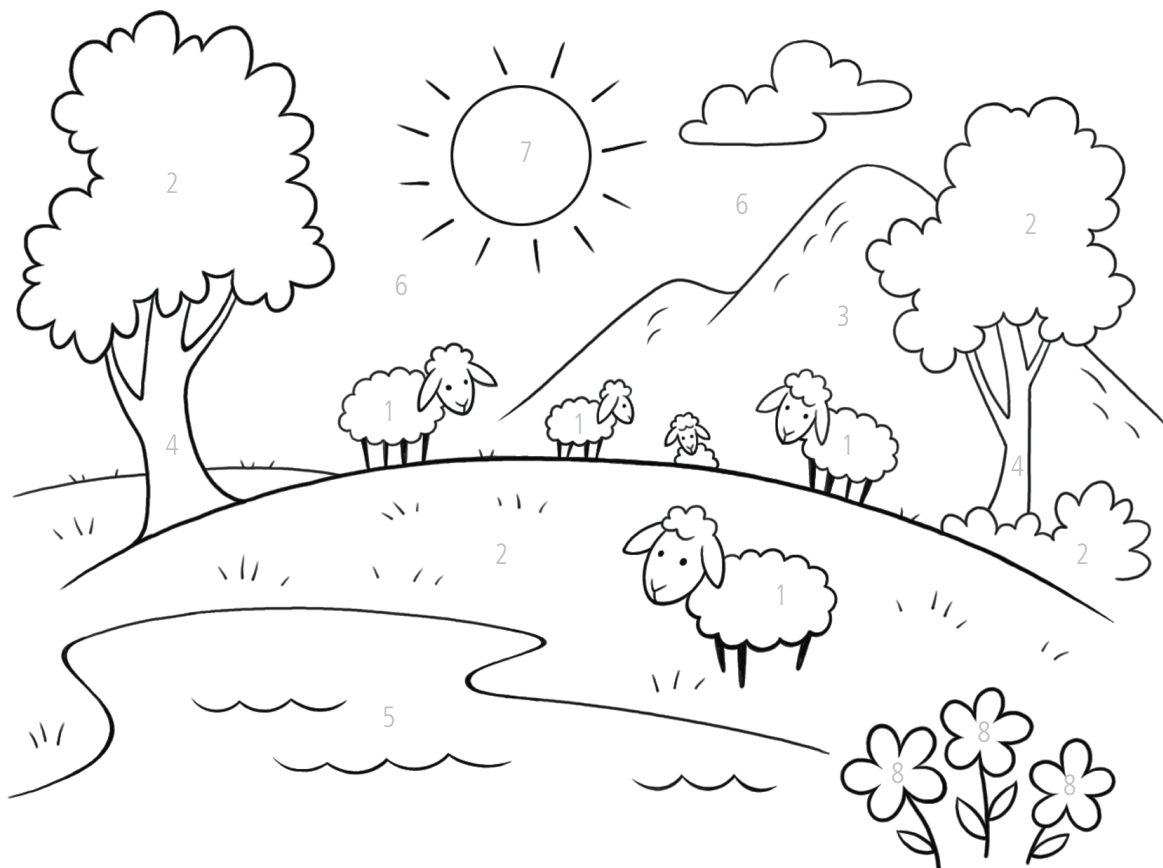
7 3 Nephi 19:11–26

2 3 Nephi 12:19–20, 44, 48

4 3 Nephi 18:1–12

6 3 Nephi 18:35–39

8 3 Nephi 20:1, 29–31

Ubang Karnero

Dihang nagtudlo si Jesus sa Jerusalem, giingnan Niya ang mga tawo nga Siya dunay “ubang mga karnero” nga kinahanglan Niyang tudloan (tan-awa sa Juan 10:16). Ang gipasabut Niya mao ang mga Nephite ug ang mga tawo sa ubang kayutaan. Human sa Iyang Pagkabanhaw, mibisita si Jesus ug gitudloan ang mga Nephite. Mabasa nin-yo ang daghan pa mahitungod sa Iyang pagbisita diha sa mga pahina 76–78. Ug pangitaon ang laing hagit sa pagbasa sa sunod nga isyu! ■

Mibisita si Jesus sa mga Nephite

Sa dihang si Jesus nagpuyo pa dinhi sa yuta, Iyang giayo ang katawhan nga may balatian o nasakitan. Iyang gitudloan ang katawhan kon unsaon sa pag-ampo. Iyang gipanalanginan ang mga bata.

Mitawag Siya og 12 ka mga Apostoles ug mihatag kanila sa sakrament aron sa pagtabang kanila sa paghinumdom Kaniya.

Dayon si Jesus namatay ug nabanhaw.

Human Siya nabanhaw, si Jesus mibisita sa mga Nephite, kinsa nagpuyo tabok sa kadagatan.

Mitawag Siya og 12 ka disipulo ug mihatag kanila sa priesthood. Iyang giayo ang mga tawo nga may balatian o nasakitan. Iyang gitudloan ang katawhan kon unsaon sa pag-ampo. Ang tanan miyukbo ug misimba Kaniya.

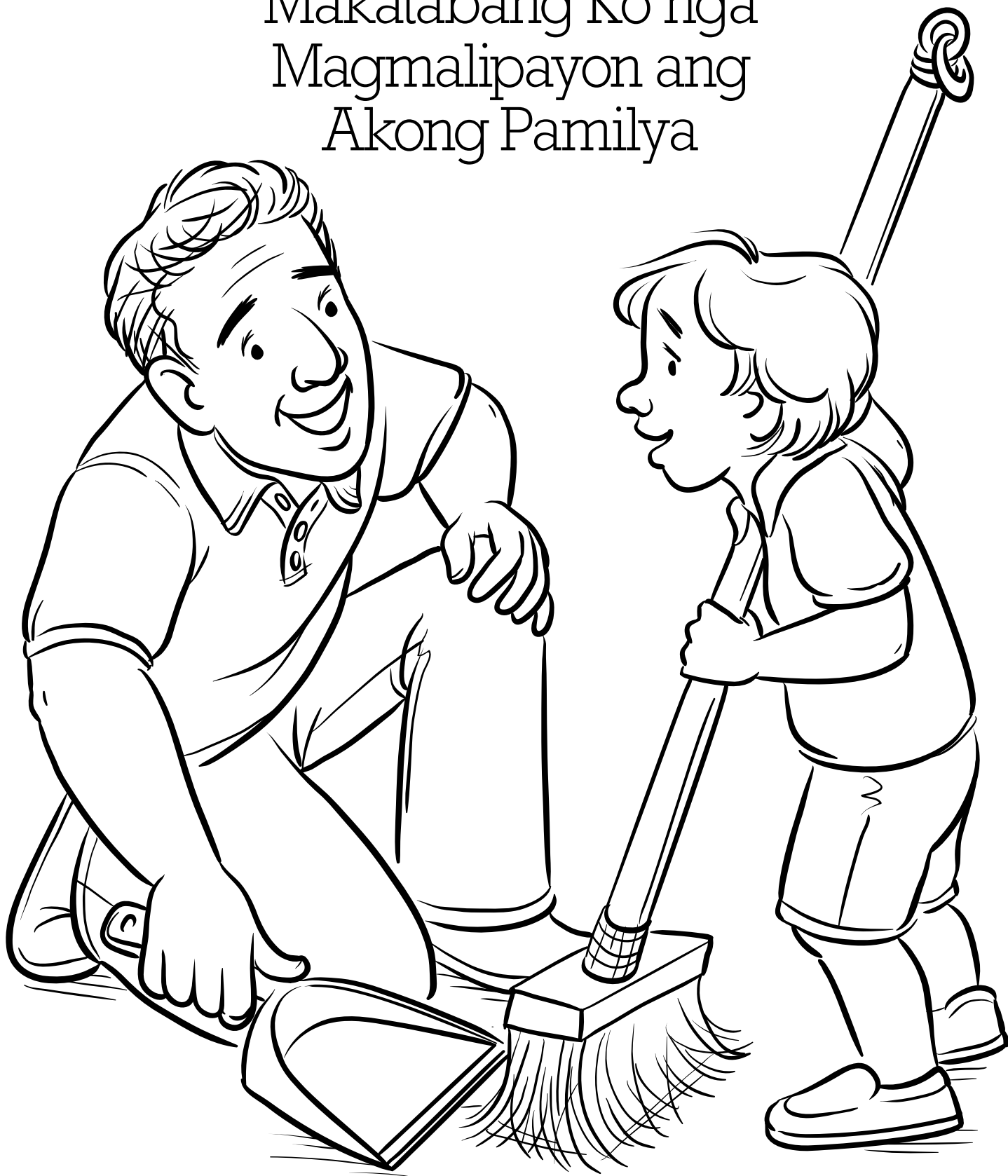

Si Jesus misulti sa mga Nephite sa pagdala sa ilang mga bata ngadto Kaniya. Siya miampo, ug dayon Siya mipanalangin sa matag bata. Ang mga anghel miabut aron sa pagbisita kanila.

Si Jesus mihatag sa mga Nephite sa sakrament aron kanunay silang mohinumdom Kaniya. ■

Makatabang Ko nga Magmalipayon ang Akong Pamilya

**Ni Presidente
Ezra Taft Benson
(1899–1994)**

Ikatrese nga Presidente sa Simbahan

ANG DAKONG BABAG SA ZION

Ang garbo adunay kinaiya sa pagpanqumpetensya.

Ang garbo mao ang sala nga nasaypan sa pagsabut, ug daghan ang nakasala nga daw wala masayud (tawawa sa Mosiah 3:11; 3 Nephi 6:18). Sa kasulatan wala gyuy matarung nga garbo—kini kanunayng gikonsiderar nga sala. . . .

Ang klarong ebidensya diin anaa ang garbo mao ang pagdumot—pagdumot sa Dios ug sa atong isigkatawo. Ang *pagdumot* nagpasabut sa “kalagot, pagkamasupakon, o matang sa pagsukol.” Kini ang gahum diin si Satanas buot nga modumala kanato.

Ang garbo adunay kinaiya sa pag-pangumpetensya. Ang atong kabubut-on gibatok nato sa kabubut-on sa Dios. Kon atong itumong ang atong garbo ngadto sa Dios, kini anaa sa diwa nga “ang akong pagbuot ug dili iyang kabubut-on ang matuman.” . . .

Kon ang atong kabubut-on nakig-kompetinsya sa kabubut-on sa Dios dili nato makontrolar ang atong mga tinguha, kahinam, ug pasyon (tan-awa sa Alma 38:12; 3 Nephi 12:30).

Ang mga mapahitas-on dili makadawat nga ang awtoridad sa Dios ang modumala sa ilang kinabuhi (tan-awa sa Helaman 12:6). Ang ilang panglantaw sa kamatuoran sukwahi sa talagsaong kahibalo sa Dios, ang

ilang mga abilidad batok sa gahum
sa priesthood sa Dios, ang ilang mga
nahimo gitan-aw nga batok sa Iyang
talagsaong mga buhat.

... Ang mga mapahitas-on nanghinaut nga ang Dios mouyon kanila. Dili sila ganahang mousab sa ilang mga opinyon aron mauyon sa Dios.

Laing dakong bahin niining komon kaayo nga sala sa garbo mao ang pagdumot sa atong isigkatawo. Kita kada adlaw tintalon nga ipataas ang atong kaugalingon kaysa uban ug ipakaubos sila (tan-awa sa Helaman 6:17; D&P 58:41).

Himoong kaaway sa mga mapahitas-on ang ubang tawo pinaagi sa pagkompara sa ilang mga kahibalo, opinyon, buhat, bahandi, talento, o uban pang kalibutanong mga butang nga makompara. Sa mga pulong ni C. S. Lewis: “Ang garbo dili malipay nga makaangkon og usa ka

butang, apan mas makabintaha lang sa uban. . . . Ang pagkompapa maoy nakapahimo ninyong mapahitas-on: ang kahimuot nga nakalabaw sa uban. Kon ang elemento sa pakigkompetensya mawala, ang garbo mawala” (*Mere Christianity* [1952], 109–10). . . .

Ang mga mapahitas-on mas mahadlok sa hukom sa mga tawo kay sa hukom sa Dios (tan-awa sa D&P 3:6-7; 30:1-2; 60:2). Ang “Unsay hunahunaon sa mga tawo kanako?” mas bug-at kay sa “Unsay hunahuna sa Dios kabahin nako?” . . .

Kon ang garbo adunay dakong impluwensya kanato, mawala ang atong pagkagawasnon sa kalibutan ug atong matugyan ang atong kagawasan sa paghukom sa tawo. Ang kalibutan mas lanog kay sa mga paghunghong sa Espiritu Santo. Ang pagpangrason sa mga tawo molupig sa mga pinadayag sa Dios, ug ang mga mapahitas-on dili manggunit sa puthaw nga gunitanan (tan-awa sa 1 Nephi 8:19–28; 11:25; 15:23–24). . . .

Ang garbo mao ang dakong babag sa Zion. Akong balikon: “Ang garbo *mao* ang dakong babag sa Zion. . . .

Kinahanglang mosunod kita “sa mga pagdani sa Balaang Espiritu,” ug isalikway ang “kinaiyanhon nga tawo,” mahimo nga “usa ka santos pinaagi sa pag-ula ni Kristo ang Ginoo,” ug mahimo nga ingon sa “usa ka bata, manunuton, maaghub, mapainubsa- non” (Mosiah 3:19; tan-awa usab sa Alma 13:28.) ■

Gikan sa "Beware of Pride," Ensign, Mayo 1989, 4–7. Ang punctuation gi-standardize.

MGA IDEYA

Unsa ang labing mahinungdanon nga buhat sa usa ka amahan?

“Tingali ang labing mahinungdanon sa buhat sa usa ka amahan mao ang pagpabalik sa mga kasingkasing sa iyang mga anak ngadto sa ilang Langitnong Amahan. Kon pinaagi sa iyang ehemplo ingon man sa iyang mga pulong mapakita sa amahan ang iyang pag-unong sa Dios sa inadlaw-adlaw nga pagpakabuhi, kana nga amahan nakahatag ngadto sa iyang mga anak sa yawe sa kalinaw niining kinabuhia ug kinabuhing dayon sa kalibutang moabut.”

Elder D. Todd Christofferson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, "Mga Amahan" *Liahona*, Mayo 2016, 94.

Anaa Usab Niini nga Isyu

PARA SA MGA YOUNG ADULT

Walay Neutral nga Dapit

SA UNSANG PAAGI NGA ANG
MEDIA NAKAIMPLUWENSYA
KANATO

Ganahan man kita niini o dili, ang media maka-
apekto kanato sa usa ka paagi o sa lain. Naa
ra kanato ang pagpili sa maalamong paagi.

p. 44

PARA SA MGA KABATAN-ONAN

p. 58

Nganong ang Basahon ni Mormon?

Nahukman na nako unsa ang Basahon ni Mormon
sa wala pa nako kini mabasa. Apan mihukom ko
hatagan nako kini og patas nga pagsulay.

PARA SA MGA BATA

Mibisita si Jesus sa mga Nephite

p. 76

Tudloi ang inyong mga anak nganong
importante ang pagbisita sa Manluluwas
sa mga Nephite.